

Delgivningar 2024

2024KS2

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Pensionärsrådet

Sammanträdesdatum

2024-01-29

Sida 1 (10)

Plats och tid Rådasjön kommunhuset i Mölnlycke, kl. 15.00-17.00

Ledamöter Kersti Lagergren (M), ordförande
Agneta Ehrenborg, vice ordförande
Ulla-Karin Johansson (S)
Tord Gustavsson
Tom Åberg
Lars-Göran Holmgren
Birgitta Berntsson
Leif Bengtsson
Göran Fohlin

Övriga närvarande Negin Davoodi, enhetschef biståndsenheten
Elisabeth Alsenfors, handläggare
Helena Sunnemar, hälsolots
Marie Löwenberg, anhörigkonsulent
Sara Bexton Pölder, anhörigkonsulent
Oskar Anlend, nämndsekreterare

Utses att justera Birgitta Berntsson

Justeringens plats och tid Kommunhuset i Mölnlycke, 2023-02-02, kl. 12.00

Protokollet omfattar §§ 1 - 7

Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliet, arkiv

Sekreterare

Oskar Anlend

Ordförande

Kersti Lagergren

Justerande

Birgitta Berntsson

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Pensionärsrådet

Sammanträdesdatum

2024-01-29

Sida 2

§ 1

Vilka kriterier finns för biståndsbedömning och hur många avslås

Negin Davoodi, enhetschef samt Elisabeth Alsenfors, handläggare informerar om vilka kriterier som finns för biståndsbedömning och hur många som avslås. Socialtjänstlagen är en ramlag som behöver tolkas. Kommuner antar riktlinjer för bistånd, riktlinjerna ska fungera som ett stöd i handläggningen, men en individuell behovsbedömning måste ändå alltid göras i varje enskilt ärende.

SoL inriktar sig på behov av hjälp och inte på sjukdomar och skador. Det är inte sjukdomarna eller skadorna i sig som berättigar till bistånd. Istället är det den enskildes funktionsnedsättningar som medför att han eller hon beviljas bistånd. Information om en sjukdom kan ändå vara av vikt för att förstå en funktionsnedsättning. Bistånd beviljas inte för vård och behandling. Är den enskilde sjuk/skadad bör istället sjukvården kontaktas/upsökas.

Härryda kommuns antal biståndsbeslut under 2023 var 803 totalt. Av dessa bifölls ungefär 760 st.

Pensionärsrådets behandling

Pensionärsrådet noterar informationen.

Pensionärsrådet delges presentationen med protokollet.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Pensionärsrådet

Sammanträdesdatum

2024-01-29

Sida 3

§ 2

Information från anhörigstödjarna och hälsolotsen

Helena Sunnemar, hälsolots, Marie Löwenberg, anhörigkonsulent och Sara Bexton Pölder, anhörigkonsulent, informerar om anhörigstödjarna och hälsolotsen i Härryda kommun.

Hälsolotsen är en serviceinsats som riktas till de som är 80 år eller äldre som bor i eget boende samt ej har annan beviljad insats än trygghetslarm. Hälsolotsens arbete finansieras av statsbidrag vilka är tänkta att räcka under 2024. Hälsolotsen arbetar med att nå folk i olika typer av ensamhet och hjälpa dessa med att ta sig ur ensamheten genom samtalskontakt och enklare hjälp vid bokning av tjänster som vårdbesök eller liknande.

Anhörigstödjarna riktar sig till de som anser sig vara anhöriga till personer som har ett vårdbehov. Stödet grundar sig i socialtjänstlagen 5 kap. § 10. Målet är att det ska vara flexibelt, av hög kvalitet och individuellt anpassat. En stor andel av Sveriges vuxna befolkning, ungefär var femte person, ger vård eller stöd till någon de står nära på grund av sjukdom, hög ålder eller funktionsnedsättning. Befolkningsstudier har visat att personer som regelbundet ger vård eller stöd till någon de står nära har sämre upplevd hälsa än övriga befolkningen.

Härryda kommuns anhörigkonsulenter erbjuder anhöriga individuella samtal, hälsofrämjande aktiviteter, föreläsningar, mötesplatser, studiecirklar och samtalsgrupper.

Pensionärsrådets behandling

Pensionärsrådet noterar informationen.

Pensionärsrådet delges presentationen med protokollet.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Pensionärsrådet

Sammanträdesdatum
2024-01-29

Sida 4

§ 3

Pensionärsrådets årsrapport 2023

Ordförande Kersti Lagergren informerar pensionärsrådet om pensionärsrådets årsrapport 2023 som delgetts rådet i samband med utskick av kallelsen. Årsrapporten kommer att delges till kommunstyrelsen 7 mars 2024.

Pensionärsrådets behandling

Pensionärsrådet noterar informationen.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Pensionärsrådet

Sammanträdesdatum

2024-01-29

Sida 5

§ 4

Seniorkortet i kollektivtrafiken – ny utformning

Ordförande Kersti Lagergren informerar om seniorkortet i lokaltrafiken och vilka alternativ som fördes fram i frågan under kommunstyrelsens sammanträde. Länk till handlingarna i ärendet till kommunstyrelsens sammanträde skickades ut till pensionärsrådet i samband med kallelsen till dagens rådsmöte.

Pensionärsrådet vill samstämmigt framföra sin åsikt att de är missnöjda att pensionärsrådet inte blev tillfrågade eller fick möjlighet att yttra sig i ärendet.

Pensionärsrådets behandling

Pensionärsrådet noterar informationen och vill framföra sitt missnöje över att de varken blev tillfrågade eller fick yttra sig i ärendet.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Pensionärsrådet

Sammanträdesdatum

2024-01-29

Sida 6

§ 5

Ny färdtjänsttaxa

Kersti Lagergren, information om ny färdtjänsttaxa. Taxan kommer att öka enligt KPI (konsumentprisindex) i enlighet med tidigare beslut i kommunfullmäktige.

Pensionärsrådets behandling

Pensionärsrådet noterar informationen.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Pensionärsrådet

Sammanträdesdatum

2024-01-29

Sida 7

§ 6

Rapport från kommunstyrelsen och socialnämnden

Ordförande Kersti Lagergren (M), informerar från kommunstyrelsens sammanträden den 13 december 2023 och 11 januari 2024, socialnämndens sammanträde den 12 december 2023 och 10 januari 2024 samt nämnden för utbildning, kultur- och fritids sammanträde den 28 november 2023, 18 december 2023 och 9 januari 2024 om ärenden som berör pensionärsorganisationernas intresseområden, i bilaga 1.

Protokoll och handlingar från kommunstyrelsen, socialnämnden och nämnden för utbildning, kultur- och fritid finns på www.harryda.se.

Pensionärsrådets behandling

Pensionärsrådet noterar informationen.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Pensionärsrådet

Sammanträdesdatum
2024-01-29

Sida 8

§ 7

Förslag till ärenden på kommande råd

Rådet ges möjligheten att lämna önskemål på ärenden att diskutera på kommande råd. Rådet lämnar följande önskemål:

- Information om hemtjänstindex
- Brukarbegreppet, varför följer inte Härryda kommun Socialstyrelsens riktlinjer?

Pensionärsrådets behandling

Pensionärsrådet noterar informationen.

_____

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Sammanträdesdatum
2023-12-01

Sida 1 (7)

Plats och tid	Rådasjön kommunhuset i Mölnlycke, kl. 10.30-12.00
Ledamöter	Per Vorberg (M), ordförande Patrik Linde (S) Mikael Johannison (M)
Övriga närvarande	Pia Alhäll, kommundirektör Nicklas Svensson, säkerhetssamordnare Per Mood, säkerhetschef Malin Johansson, sektorchef socialtjänst Louise Skålberg, sektorchef samhällsbyggnad Per-Arne Larsson, sektorchef för teknik och förvaltningsstöd Martin Wennberg, TF sektorchef för utbildning kultur och fritid David Wunsch, polis Linda Bergwall, polis Christian Nylén, polis Mathias Karlsson, Securitas Indir Mehinagic, Securitas Andreas Eriksson, Securitas Mikael Gustafsson, Securitas Robert Persson, räddningstjänsten Zelda Thunberg, nämndsekreterare
Utses att justera	Patrik Linde
Justeringens plats och tid	
Protokollet omfattar	§§ 7-16
Förvaringsplats för protokollet	Kommunkansliet, arkiv
Sekreterare	_____ Zelda Thunberg
Ordförande	_____ Per Vorberg
Justerande	_____ Patrik Linde

§ 7

Lägesrapport Securitas

Företrädare från Securitas, presenterar en statusrapport och delger information om Securitas insatser i kommunen.

En framstående problematik på boenden har varit intrång av utomstående, vilket har resulterat i störningar för brukarna. Dessutom har ungdomsgång från Djupedalskolan tagit sig in och detekterats med försäljning av narkotika. Det har noterats en ökad belastning på bevakningen som svar på dessa händelser. Kommunikation har etablerats mellan säkerhetsteamet och fastighetsansvariga för att utforska möjligheten till förberedande åtgärder.

På Ekdalaskolan har man noterat inbrottsincidenter med en påtaglig ökning av trycket på säkerhetstjänsterna på senare tid.

Positiv feedback har mottagits från ungdomarna gentemot väktarna, vilket indikerar att relationer håller på att byggas upp. Detta markerar en viktig aspekt av Securitas insatser där bemötande och närvaro spelar en nyckelroll.

Brottsförebyggande rådets behandling

Brottsförebyggande rådet noterar informationen.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

§ 8

Lägesrapport polisen

Representanter från polisen, lämnar en lägesrapport över brottssituationen i kommunen.

I det stora perspektivet framträder inget som särskilt utmärker sig ur ett generellt polisiärt synsätt. Dock har antalet polisanmälda cykelstölder ökat under året 2023. Polisen riktar sitt fokus mot Säteriet och dess omgivande områden när det gäller narkotika, och genomför insatser i syfte att hantera situationen.

Brottsförebyggande rådets behandling

Brottsförebyggande rådet noterar informationen.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

§ 9

Brottsläget gentemot våra invånare i kommunen

Representanter från polisen informerar om brottsläget gentemot våra invånare, med äldre som en särredovisning. Polisen konstaterar att äldre inte är mer utsatta än tidigare.

Brottsförebyggande rådets behandling

Brottsförebyggande rådet noterar informationen.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

§ 10

Återkoppling av status i förhållande till medborgarlöftet

Representanter från polisen, tillsammans med säkerhetssamordnare, presenterar en återkoppling av status i förhållande till medborgarlöftet med fokus på uppföljning.

Polisens och socialtjänstens samarbete inkluderar spridning av information om droger, sociala medier och tillgängligt stöd, med målet att avdramatisera socialtjänsten. Vidare betonades föräldrars eget ansvar och engagemang samt behovet av att utveckla samarbetet mellan polisen och Härryda kommun.

Styrgruppen inom ramen för Säkerhets- och Trygghetsfrämjande Partnerskap (SSPF) går framåt i rätt riktning.

Frågan om hur medborgarlöftet bör kommuniceras ut togs upp, med betoning på att skapa medvetenhet om pågående arbete. Det föreslogs att kommunicera att det pågår ett aktivt arbete och uppmaning till reflektion över detta vid kommande sammanträden.

Brottsförebyggande rådets behandling

Brottsförebyggande rådet noterar informationen.

_____

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

§ 11

Status på uppsatta respektive aktiverade kameror per kommunala objekt

Säkerhetssamordnare, presenterar en översikt över den aktuella statusen för installerade och aktiverade övervakningskameror på respektive kommunalt objekt.

Majoriteten av kamerorna är i drift och de som inte är det har även de grönt ljus.

Bildmaterialet som samlats in genom dessa kameror visar sig vara användbart för att analysera och lösa problem, särskilt i utredningssammanhang. Även om resultaten av dessa insatser ännu inte har kunnat konstateras.

Det noteras positivt att polisen aktivt efterfrågar information om kameror vid utredningar.

Brottsförebyggande rådets behandling

Brottsförebyggande rådet noterar informationen.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

§ 12

Problematiken kring Solstensområdet/arbetskraften

Sektorchef för socialtjänst och säkerhetssamordnare, presenterar den komplexa problematiken relaterad till Solstensområdet och arbetskraften.

En utmaning är närvaron av människor i området som varken är brukare i socialtjänsten eller officiella kommuninvånare. Det rapporteras om regelbundna inbrott i daglig verksamhet och boenden.

Området har drabbats av narkotikarelaterade problem och ökad kriminell belastning. Trots att det har genomförts åtgärder fortsätter utmaningarna, och det har noterats nya missbruksbeteenden i Mölnlycke center, vilket har påverkat både socialtjänsten och boendefaciliteter.

Framväxten av dessa problem och de pågående insatserna lyfts som centrala kommunikationsområden. Det betonas vikten av att informera både närboende och den egna personalen, samt att invånarna ska vara medvetna om kommunens åtgärder och strategier för att hantera dessa problem.

Brottsförebyggande rådets behandling

Brottsförebyggande rådet noterar informationen.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

§ 13

Skadegörelse med kostnad och eventuella ersättningar

Biträdande sektorchef för utbildning kultur och fritid informerar om skadegörelse med kostnad och eventuella ersättningar från förövare/vårdnadshavare, samt tidsåtgång för att åtgärda per kommunala fastighetsobjekt. Hur dessa kostnader redovisas, finansieras och vilka konsekvenser det får för kärnverksamheten.

Brottsförebyggande rådets behandling

Brottsförebyggande rådet noterar informationen.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

---

§ 14

Lägesrapport från kommunen

Nicklas Svensson, säkerhetssamordnare, lämnar en lägesrapport över brottsituationen i kommunen.

Brottsförebyggande rådets behandling

Brottsförebyggande rådet noterar informationen.

_____

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

§ 15

Räddningstjänst

Räddningstjänsten rapporterar en relativ avsaknad av signifikanta händelser. En brandincident i Solsten har noterats, där samarbetet med Förbo har bedömts som positivt.

Möten med kommuninvånare är en kontinuerlig del av verksamheten, och särskild vikt har lagts vid interaktion med femteklassare. Arbete med konsekvenslektioner är en pågående insats för att adressera och bemöta specifika säkerhetsutmaningar.

En medvetenhet om det föränderliga säkerhetsläget har framhävts som en prioritet. Det inkluderar ansträngningar för att vara proaktiv och anpassa sig till den rådande situationen. Detta understryker behovet av att ständigt vara på alerten och att aktivt delta i att navigera genom det nya säkerhetslandskapet.

Brottsförebyggande rådets behandling

Brottsförebyggande rådet noterar informationen.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

§ 16

Sammanträdesplan 2024

Rådet beslutar följande sammanträdesdagar 2024:

Tisdag 12 mars 10.30-12.00

Tisdag 14 maj 10.30-12.00

Onsdag 2 oktober 10.30-12.00

Brottsförebyggande rådets behandling

Brottsförebyggande rådet noterar informationen.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Anteckningar ungdomsråd

Datum och klockslag: 2023-12-06, kl. 14:00-16:00

Plats: Landvetter Kulturhus

Nr	Ärende	Mötesanteckningar/Beslut
1.	Mötets öppnande	Mötet öppnas.
2.	Förra mötets protokoll	Föregående protokoll går igenom. Inga kommentarer.
3.	Godkännande av dagordning	Dagordningen godkänns.
4.	Rapport från ungdomar i kommunen (Elevråd, Hulerådet, gårdsråd samt från ungdomsrådets förmöte)	<p>Fysisk arbetsmiljö</p> <p>Representanter från Djupedalsskolan lyfter brister i skolans fysiska miljö. De beskriver bland annat dåligt fungerande eluttag/tillgång till el och slitna lokaler.</p> <p>Per Vorberg (kommunalråd) beskriver att skolmiljön är en viktig fråga för kommunens politiker och att det finns avsatta pengar för att uppdatera kommunens utbildningslokaler. Han föreslår att rådet till kommande möte ska bjuda in en representant från Fastighetsfunktionen, som tar hand om kommunens lokaler, och som kan berätta mer om kommande arbete med skolornas lokaler.</p> <p>Hygienkrav matsal - klagomål</p> <p>En representant från Hulebäcksgymnasiet berättar att hen hittat ett hårstrå i maten vid lunchserveringen. Per Vorberg beskriver att alla matserveringar och matsalar har hygienkrav, och att det är bra att lämna klagomål via elevråd/matråd eller rektor när sådant här sker.</p>
5.	Rapport från politiken	<p>Per Vorberg uppdaterar rådet kring två områden som är aktuella inom kommunpolitiken; nya järnvägsspår och Västtrafiks linje 620.</p> <p>Nya järnvägsspår</p> <p>Trafikverket planerar två nya spår för sträckan mellan Göteborg och Borås. Denna fråga har diskuterats länge, i nära 40 år, men nu har samtalen landat på en detaljnivå där Hällyda tillsammans med Trafikverket och andra aktörer så som Göteborgsregionen och omkringliggande kommuner pratar om placering av stationer, antal tågstopp per timma med mera.</p>

		<p>Frågan väcks om det behövs utbyggda spår då det går många bussar på sträckan mellan Mölnlycke och Göteborg. Här beskrivs att Göteborg stad inte har trafikmässigt utrymme att ta emot för mycket busstrafik, vilket är en anledning till att resande ska hänvisas till pendeltåg. En annan viktig anledning är hänsyn till miljö och utsläpp.</p> <p>Västtrafik linje 620 Västtrafik har beslutat att linje 620 ska sluta gå. Anledningen är att Västtrafik har köpt in nya bussar som är större än de tidigare och att dessa bussar är de för stora för att köra på de vägar linje 620 går. Politikerna i Härryda kommun är kritiska till detta och har bitt Västtrafik att ändra beslutet.</p> <p>Kommunen ansvarar för grundskoleelevernas möjlighet att ta sig till skolan och behöver erbjuda elever skolskjuts om det inte finns andra sätt att ta sig till skolan. Detta gäller dock inte på samma sätt för elever i gymnasiet, som i stället får ett busskort. Detta blir nu problematiskt för de gymnasieelever som tidigare åkt linje 620 för att komma till skolan. En representant beskriver att det har varit svårt med busskommunikationen redan tidigare på den sträckan som buss 620 har gått. Bussen har inte gått på helger och på kvällar har man behövt föränmäla att man vill åka lång tid i förväg. Dålig kommunikation gör att vissa områden i kommunen blir mindre attraktiva att bo på. Det föreslås att Ungdomsrådet åter igen ska bjuda in Västtrafik för att fortsätta dessa samtal. Denna gång skulle det vara bra att bjuda in den politiska ledningen i Västtrafik, för att höra hur den tar in ungas perspektiv inför att de fattar sina beslut. <i>”Hur ni tänker att våra röster ska höras innan ni gör förändringar.”</i></p> <p>Viktiga frågor är vilka förändringar som ligger i planeringen för kommande år, och hur ska ungdomar höras kopplat till dem?</p>
6.	Ungdomsrådets instruktion	<p>Alexander Asp och Malin Fryknäs uppdaterar rådet på de nya datum som är aktuella för när förslaget till en ny ungdomsrådsinstruktion ska vara färdigt. Förslaget ska vara färdigt att lämnas över från ungdomsrådet den 3 maj och är planerat att tas upp i kommunstyrelsen den 30 maj.</p> <p>Diskussion i grupper om instruktionens innehåll Under mötet delades de närvarande in i grupper för fortsatta diskussioner om instruktionens innehåll. Följande rubriker diskuterades närmare; rådets syfte, uppgifter och sammansättning.</p>
7.	Internetuppkoppling på kommunens skolor	<p>Ungdomarna i rådet har under en längre period beskrivit att nätuppkopplingen på kommunens skolor varit dålig.</p>

Jonas Andersson, driftchef IT-funktionen, besökte rådet för att berätta om det arbete som sker för att stärka internettuppkopplingen på de kommunala skolornas datorer och för att svara på frågor. Ungdomsrepresentanterna beskriver bland annat att uppkopplingen på flera skolor inte har klarat av att många är inloggade samtidigt, elever har ombetts att ladda ner saker hemma och lektioner har ställts in eller planerats om med kort varsel på grund av dålig uppkoppling.

Förstärkning av nätet i flera steg

Jonas Anderson beskriver att de håller på att genomföra en förstärkning av nätet på kommunens skolor som innehåller flera olika steg, bland annat dessa:

- Ca 300 nya accesspunkter kommer att sättas upp innan årsskiftet. Dessa kommer att göra nätet starkare och stabilare på skolorna. Vissa punkter ersätter tidigare, andra sätts upp på nya platser.
- När samtliga accesspunkter har bytts ut kommer den centra styrningen av uppkopplingen, som finns i källaren i kommunhuset, att uppdateras.
- Ett antal andra uppdateringar har också gjorts, kommunen har bland annat installerat en ny brandvägg. (En brandvägg är en säkerhetsanordning som ska skydda nätverk och datorer från intrång och virus.)

När samtliga av dessa förändringar är genomförda är förhoppningen att nätet kommer att gå snabbare och ha bättre täckning på samtliga skolor.

Informationen från Jonas Andersson svarar på flera av de frågor som lyfts av ungdomsrepresentanterna, exempelvis frågan om varför uppkopplingen i dagsläget fortsatt fungerar dåligt på Djupedalsskolan trots att de fått nya accesspunkter uppsatta. (De nya accesspunkterna kommer att vara i bruk först efter att alla accesspunkter är monterade och systemet uppdaterat.)

Felanmälan vid störningar

Det är viktigt att det görs felanmälningar när det är störningar i uppkopplingen på skolorna, så att IT-funktionen blir uppmärksam på om dessa. Det är därför bra om ungdomarna tar med denna information till sina respektive skol/klassråd. Alla anställda i kommunen kan göra felanmälan, så när elever upplever störningar i uppkopplingen ska de lyfta detta till sina lärare eller rektor, som ska rapportera vidare.

Filter

Kommunens nätverk har filter med inställningar för att exempelvis säkra att inte pornografiskt innehåll ska kunna visas. Ibland kan det dock

		upplevas som att filtren rensar bort sidor den inte borde. Även detta filter uppdateras något genom installationen av den nya brandväggen.
8.	Övriga frågor	LUPP (Lokal uppföljning av ungdomspolitiken) Kommunens ungdomar i år 8 i grundskolan och år 2 i gymnasiet har under oktober och november fått genomföra en digital enkät med frågor om hur det är att vara ung i Härryda kommun. Resultaten kommer att presenteras under 2024 och är en bra utgångspunkt för ungdomsrådets kommande arbete.
9.	Mötet avslutas	Mötet avslutas.

Närvarande

Politiker

Per Vorberg, vice ordförande (M)

Patrik Linde (S)

Magnus Larsson (KD)

Erik Andersson (KP)

Heinz Guth (SD)

Ungdomsrepresentanter

Julius Ekelin, ordförande

Malva Sjöberg

Hugo Ekengren

Felicia Rassi

Alve Lycken

Simon Baljen Djurback

Liam Karlsson

Frida Harald

Aron Nyborg

Alicia Lagermyr

Lucas Blom

Nicky Andersson van der Niet

Charlie Melin

Max Leimar

Tjänstepersoner

Karin Celander, rektor Hulebäcksgymnasiet

Alexander Asp, fritidsledare/metodutvecklare (UKF)

Malin Fryknäs, verksamhetsutvecklare (UKF)

Extern deltagare

Jonas Andersson, driftschef IT-funktionen

Protokollet från ungdomsrådet den 6 december 2023 godkänns härmed av:

Julius Ekelin, ordförande

Per Vorberg, vice ordförande

Malin Fryknäs, sekreterare

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 4

DOM
2024-02-07
Meddelad
i Göteborg

Mål nr
6525--6531-23

KLAGANDE

Kajsa Lackovic,

MOTPART

Härryda kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunstyrelsens i Härryda kommun beslut den 9 maj 2023, dnr §§ 208, 207, 206, 205, 204, 203 och 202

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (2017:725)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

BAKGRUND

Genom de överklagade besluten avslag Kommunstyrelsen i Härryda kommun framställda yrkanden i ärenden om

- § 208 att vidta åtgärder för att Mölnlycke företagsetapp 3 ska byggas med utgångspunkt i hållbara energilösningar (mål nr 6525-23),
- § 207 att ta fram möjliga placering av solcellspark i kommunen samt presentera detta för kommunstyrelsen snarast möjligt (mål nr 6526-23),
- § 206 att uppdra åt förvaltningen att ta fram en plan för implementering av direktivet att den grundläggande utgångspunkten vid vikariat ska vara månadsanställning (mål nr 6527-23),
- § 205 att uppdra åt förvaltningen att ta fram en mobilitetsplan med målsättning att nå fossilfritt, hälsosamt och effektiv förflyttning av människor och gods (mål nr 6528-23),
- § 204 att uppdra åt förvaltningen att ta fram en plan för den utökade satsningen på kompetensutveckling samt implementera planen i årets arbete med kompetensutveckling (mål nr 6529-23),
- § 203 att tillsätta ett miljö- och klimatutskott för att säkerställa arbetet med Parisavtalet likväl som nationella, regionala och kommunala miljömål (mål nr 6530-23), samt
- § 202 att uppdra åt förvaltningen att utreda modell för införandet av friskvårstimme samt presentera den för kommunstyrelsen snarast möjligt (mål nr 6531-23).

YRKANDEN M.M.

Kajsa Lackovic yrkar att de överklagade beslutet ska upphävas och anför i huvudsak följande. Besluten har inte tagits på rätt sätt. Den 15 december 2022 antog kommunfullmäktige i Härryda kommun en budget med uppdrag till kommunens nämnder. När uppdragen ånyo lyftes på kommunstyrelsen i maj 2023 avslogs de av kommunstyrelsen – detta trots att beslut om genomförande

redan tagits av fullmäktige. Hon anser att kommunstyrelsen, i enlighet med 5 kap. 4 § kommunallagen, ska genomföra det som beslutats av kommunfullmäktige och inte kunna överpröva den av fullmäktige beslutade riktningen.

Härryda kommun anser att överklagandena ska avslås och anför bland annat följande. Klaganden har inte visat att de överklagade besluten är olagligt i något av de hänseenden som anges i 13 kap. 8 § kommunallagen. Av kommunens styrmodell, och den etablerade tillämpningen av denna, följer att den nämnd som är ansvarig för berörd verksamhet ska fatta beslut om mål, inriktningar och eventuella uppdrag på detaljerad nivå. De överklagade besluten härrör från ett uppdrag från kommunfullmäktige på detaljerad nivå, vilket innebär en avvikelse från kommunens styrmodell.

Härryda kommun anser att överklagandena ska avslås och anför bland annat följande. Klaganden har inte visat att de överklagade besluten är olagliga i något av de hänseenden som anges i 13 kap. 8 § kommunallagen. Av kommunens styrmodell, och den etablerade tillämpningen av denna, följer att den nämnd som är ansvarig för berörd verksamhet ska fatta beslut om mål, inriktningar och eventuella uppdrag på detaljerad nivå. De överklagade besluten härrör från ett uppdrag från kommunfullmäktige på detaljerad nivå, vilket innebär en avvikelse från kommunens styrmodell. Av rättspraxis (RÅ 1981 Ab 289) följer att det i vissa fall kan accepteras att kommunens nämnder gör avsteg från beslut som kommunfullmäktige fattat. Sådana avsteg kan vara godtagbara då nya omständigheter uppkommit, vilket det varit fråga om i förevarande fall med hänsyn till det förändrade ekonomiska läget och fullmäktiges uppdrag om att vidta åtgärder för att nå de finansiella målen. Mot denna bakgrund har kommunstyrelsen varit behörig att fatta de överklagade besluten.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 13 kap. 8 § första stycket kommunallagen ska ett överklagat beslut upphävas, om 1) det inte har kommit till på lagligt sätt, 2) beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen eller regionen, 3) det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller 4) beslutet annars strider mot lag eller annan författning.

Av äldre förarbeten framgår att begreppet kommunalt beslut är mycket vidsträckt. Det kommunala beslutets innehåll och rättsliga verkningar framstår inte som det primära på samma sätt som i fråga om beslut av statlig förvaltningsmyndighet. Den yttre formen, att beslutet upptagits i ett protokoll, får i stället en avgörande betydelse (SOU 1982:41 s. 59 f.). Även nämndbeslut som framstår som ett självständigt avgörande, om beslutet grundats på förvaltningsbefogenheter som nämnden har fått genom delegation från fullmäktige eller genom författningsbestämmelse, är överklagbara (prop. 1975/76:187 s. 544 och s. 549).

De i målen aktuella besluten är sådana som kan överklagas genom laglighetsprövning.

Förvaltningsrättens prövning i dessa mål är begränsad till en prövning av om de överklagade besluten är olagliga eller inte har tillkommit på lagligt sätt enligt bestämmelserna i 13 kap. 8 § första stycket kommunallagen.

Förvaltningsrätten får alltså inte pröva de överklagade beslutens lämplighet och inte heller sätta annat beslut i dess ställe.

Det är Kajsa Lackovic som har bevisbördan för att besluten är olagliga enligt bestämmelserna i 13 kap. 8 § första stycket kommunallagen.

Frågan i målen är om kommunstyrelsen har haft rätt att avslå de yrkanden som framställts i de aktuella ärendena på sätt som gjorts.

I 6 kap. 6 § första stycket kommunallagen föreskrivs att nämnderna, var och en inom sitt område, ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Om dessa inte följs kan en nämnd eller dess utskott ha överskridit sin befogenhet (jfr RÅ 1987 ref. 28).

De aktuella besluten innebär att nämnden inte har vidtagit några åtgärder. Sådana beslut kan i principiellt hänseende inte medföra att nämnden överskridit sina befogenheter – möjligen kan ett annat synsätt intas när det är fråga om myndighetsutövning. En nämnds passivitet eller underlåtenhet att genomföra uppdrag som lämnats till nämnden av kommunfullmäktige får i stället granskas av exempelvis den kommunala revisionen eller genom väljarnas ansvarsutkrävande i allmänna val.

Det sagda innebär att en laglighetsprövning av beslut varigenom en nämnd inte vidtagit några åtgärder i princip inskränks till om beslutet fattats på ett formellt korrekt sätt, exempelvis med iakttagande av jävsregler och beslutsförhet. I målen har inte gjorts gällande att det förekommit några sådana omständigheter.

Kajsa Lackovic har således inte visat att de överklagade besluten ska upphävas i enlighet med bestämmelserna i 13 kap. 8 § första stycket kommunallagen. Överklagandena ska således avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (FR-03)

Magnus Nylander

Rådman

Föredragande i målet har varit föredragande juristen Emmy Hultgren.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

Styrelsesammanträde

Sammanträdesdatum

2024-02-02 kl. 09.00-12.10

Protokoll Nr 7/2023

Närvarande:

Claudia Nistor-Pedrini, Ordförande

Claes Björling, 1:a vice ordförande

Bengt Johansson, 2:a vice ordförande

Ralf Lorentzon

Hans-Eric Andersson

Olle Adolfsson

Suppleanter:

Lennart Alfredsson

Björn Oxe

Erik Liljeberg

Jonas Mårdbrink

Jonny Svensson

Roberth Österman

Arbetstagarrepresentanter:

Lucica Enache

Eva-Li Saarväli

Pierre Lindqvist

Pauli Vitikka

Övriga närvarande:

Karin van der Salm, VD Gryaab AB

Kristina Augustsson, Gryaab AB

Malin Olsson, Gryaab AB

Karl-Emil Videbris, Gryaab AB

Ellinor Günther, Gryaab AB

Mikael Sandström, Gryaab AB

Gryaab AB

Jan Karlsson, Gryaab AB

Bengt Bivall, lekmannarevisor

Bengt Rundberg, lekmannarevisor

Magnus Braxenholm, lekmannarevisorernas sakkunniga biträde

Nina Havner, Göteborgs Stad

Marcus Gustafsson, EY

Sekreterare: Mårten Tagaeus

Plats Gryaab, Norra Fågelrovägen 3, Göteborg

87 §

Sammanträdets öppnande

Claudia Nistor-Pedrini hälsade samtliga välkomna och öppnade därefter sammanträdet.

Mårten Tagaeus redogjorde för vilka ordinarie ledamöter som var frånvarande och vilka suppleanter som trädde in i deras ställe, varvid följande konstaterades.

- Christoffer Engkvist ersätts av Jonny Svensson

88 §

Val av justeringsperson

Claes Björling utsågs att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

89 §

Eventuell komplettering och godkännande av föredragningslista samt fråga om jäv

Ordföranden föredrog av VD upprättat förslag till föredragningslista, varvid det klargjordes att punkten 96 a) nedan även kommer att omfatta driftresultat för december 2023.

Styrelsen godkände föredragningslistan med ovan angiven justering.

Ordföranden frågade om någon styrelseledamot ansåg sig jävrig att delta i hanteringen av någon fråga vid dagens styrelsesammanträde, varvid ingen anmälde något sådant hinder.

Gryaab AB

90 §

Protokoll

Ordföranden anmälde att protokoll från styrelsens sammanträde den 11 december 2023, protokoll från den Tekniska och ekonomiska delegationens extramöte den 5 december 2023 samt protokoll från den Tekniska och ekonomiska delegationens extramöte den 11 januari 2024 har justerats.

91 §

Ordföranderapport

Ordföranden meddelade att hon inte hade något att rapportera under denna punkt.

Styrelsen godkände rapporten.

92 §

VD-rapport

VD informerade om:

- Den glada nyheten att Ann Mattsson tilldelats årets vattenpris av Föreningen Vatten för sina insatser som bland annat utvecklingschef på Gryaab och adjungerad professor på Chalmers.
- De organisationsförändringar som genomförs och kommer att genomföras vid Gryaab AB.
- Hur Gryaab AB bidragit till arbetsmarknaden genom de krav som bolaget ställt vid olika upphandlingar.
- Gryaab AB:s arbete med AI och hur AI skulle kunna användas i bolagets processer.
- Praktiska frågor kring ersättning till ledamöter och suppleanter i bolagets styrelse.
- Utveckling av mängden tillskottsvatten som kommer till Ryaverket, varvid det glädjande kunde konstateras att mängden tillskottsvatten fortsätter att minska trots ett nederbördsrikt 2023.
- Tidpunkt för bolagets styrelsemöte i april, varvid det beslutades att ingen ändring av tidpunkt för styrelsemötet ska ske (mötet kommer som planerat att hållas den 26 april kl. 09.00).

Gryaab AB

Styrelsen godkände rapporten.

93 §

Ekonomiska rapporter

- a) Gryaab AB:s lånesituation per den 31 december 2023

Mikael Sandström redovisade rapport avseende lån upptagna i Gryaab AB per den 31 december 2023.

Styrelsen beslutade att godkänna informationsrapporten.

- b) Gryaab AB:s årsredovisning 2023

VD redovisade Gryaab AB:s årsredovisning för år 2023, Bilaga A.

Styrelsen beslutade att godkänna den redovisade årsredovisningen och att denna ska läggas fram på kommande årsstämma.

Beslut under denna paragraf förklarades omedelbart justerade.

- c) Gryaab AB:s avgiftsfördelning slutavräkning 2023

VD redovisade Gryaab AB:s avgiftsfördelning samt slutavräkning för år 2023.

Styrelsen beslutade att godkänna informationsrapporten.

- d) Viktiga händelser till och med 31 december 2023

VD redovisade för Gryaab AB viktiga händelser till och med den 31 december 2023.

Styrelsen beslutade att godkänna informationsrapporten.

- e) Preliminär revisionsberättelse från EY

Marcus Gustafsson, auktoriserad revisor vid EY, redogjorde för årets revision av bolaget samt redovisade preliminär revisionsberättelse för bolaget. Det konstaterades att EY kommer att avge en revisionsberättelse utan anmärkningar, en så kallad ren revisionsberättelse.

Styrelsen beslutade att godkänna informationsrapporten.

94 §

Kvalitet, säkerhet och arbetsmiljö

- a) Lekmannarevisorernas granskningsredogörelse 2023
Bengt Bivall, Bengt Rundberg och Magnus Braxenholm redogjorde för granskningen av Gryaab AB avseende verksamhetsåret 2023. Lekmannarevisorerna redogjorde därvid för innehållet i den granskningsrapport som de upprättat.

Styrelsen beslutade att godkänna informationsrapporten.

- b) Årsrapport dataskyddsarbetet 2023 med uppdaterad kontrollplan för 2024
Nina Havner redovisade Gryaab AB:s årsrapport för dataskyddsarbetet år 2023 samt uppdaterad kontrollplan för 2024.

Styrelsen beslutade att godkänna informationsrapporten.

- c) Årsrapport 2023 med måluppföljning m.m.
VD redovisade Gryaab AB:s årsrapport med måluppföljning m.m., Bilaga B.

Styrelsen beslutade att fastställa den redovisade rapporten och att skicka den till Kommunstyrelsen i Göteborgs Stad och kommunstyrelserna i övriga delägarkommuner.

Beslut under denna paragraf förklarades omedelbart justerade.

- d) Intern kontrollplan 2024
Karl-Emil Videbris redovisade Gryaab AB:s interna kontrollplan för år 2024, Bilaga C.

Styrelsen beslutade att fastställa redovisad intern kontrollplan för 2024, att gälla för Gryaab AB.

- e) Revidering av Gryaab:s medarbetar- och arbetsmiljöpolicy
VD redogjorde för revidering av Gryaab AB:s policy för arbetsmiljö, medarbetarskap och chefskap, Bilaga D.

Styrelsen beslutade att fastställa redovisad reviderad policy att gälla för Gryaab AB.

Gryaab AB

95 §

Projekt och investeringar

- a) Lägesrapport för Nya Rya

Jan Karlsson redovisade lägesrapport avseende projektet Nya Rya.

Styrelsen beslutade att godkänna informationsrapporten.

- b) Ansökan om miljötillstånd

VD och Jan Karlsson redogjorde för Gryaab AB:s ansökan om nytt miljötillstånd, Bilaga E. I samband härmed redovisade Mårten Tagaeus de upphandlingsrättsliga aspekterna i relation härtill.

Styrelsen beslutade att godkänna de redovisade förutsättningarna för ansökan om nytt miljötillstånd samt att ge VD i uppdrag att lämna in ansökan om miljötillstånd till mark- och miljödomstolen.

- c) Investeringsbeslut Nya omrörare och luftare för aktivslamanläggningen

Eva-Li Saarväli redogjorde för investeringsbeslut avseende nya omrörare och luftare för aktivslamanläggningen, Bilaga F.

Styrelsen beslutade att ge bolaget i uppdrag att utföra arbeten i överensstämmelse med föreliggande beslutsunderlag samt att investeringen för angivna arbeten får uppgå till maximalt 40 miljoner kronor.

- d) Projekt Mölndalsån

Malin Olsson redogjorde för projekt Mölndalsån.

Styrelsen beslutade att godkänna informationsrapporten.

96 §

Verksamhet och drift

- a) Månadsrapport drift oktober-december 2023

VD redogjorde för månadsrapport avseende drift för oktober-december 2023.

Styrelsen beslutade att godkänna informationsrapporten.

Gryaab AB

b) Uppströmsrapport

VD redogjorde för rapport från Uppströmsenheten om händelser från den 18 november 2023 till den 19 januari 2024.

Styrelsen beslutade att godkänna informationsrapporten.

c) Statistik studiebesök 2023

VD redogjorde för statistik för studiebesök år 2023.

Styrelsen beslutade att godkänna informationsrapporten.

d) Gryaab AB:s vision

Ellinor Günther och Malin Olsson redogjorde för Gryaab AB:s vision inför beslut i april 2024.

Styrelsen beslutade att godkänna informationsrapporten.

97 §

Övriga informationsrapporter

a) Diarieförda handlingar m.m.

Det antecknades att styrelsen inför styrelsemötet erhållit skriftligt underlag beträffande frågorna om diarieförda handlingar, nytt från Göteborgs Stad som berör Gryaab AB samt minnesanteckningar från presidiummöte den 25 januari 2024.

98 §

Övriga beslutspunkter

a) Angående arvode till styrelse, lekmannarevisor och revisorer inför årsstämman

VD redogjorde för förslag till arvode till styrelse, lekmannarevisorer och revisorer inför årsstämman, Bilaga G.

Styrelsen beslutade att föreslå att årsstämman fastställer att arvoden för styrelseledamöter och suppleanter för dessa samt förtroendevalda lekmannarevisorer och suppleanter för dessa ska utgå i enlighet med vid var tid gällande Göteborgs Stads regler för arvoden och ersättningar samt att arvode för extern revision ska utgå enligt räkning.

Gryaab AB

- b) Mål och uppdrag från Göteborgs Stads budget för 2024

VD redovisade mål och uppdrag från Göteborgs Stads budget för år 2024, Bilaga H.

Styrelsen beslutade att godkänna redovisningen av Gryaab AB:s arbete med mål och uppdrag i Göteborgs Stads budget för 2024 samt att förklara uppdraget med att tillgängliggöra lokaler som efterfrågas av valnämnden för att säkerställa tillgång till vallokaler över hela Göteborg fullgjort och avslutat.

- c) Kommunikationsstrategi för ökad kännedom om Gryaabs uppdrag och framtid

Ellinor Günther redovisade kommunikationsstrategi för ökad kännedom om Gryaab AB:s uppdrag och framtid, Bilaga I.

Styrelsen beslutade att godkänna redovisad kommunikationsstrategi för ökad kännedom om Gryaab AB:s uppdrag och framtid, att gälla för Gryaab AB.

- d) Val av ombud Svenskt Vattens årsstämma

VD redogjorde för val av ombud till Svenskt Vattens föreningsstämma år 2024, Bilaga J.

Styrelsen beslutade att utse Claudia Nistor-Pedrini till ombud vid Svenskt Vattens föreningsstämma den 14 maj 2024 samt att ge Claudia Nistor-Pedrini fullmakt att föra Gryaab AB:s talan, rösta och bevaka bolagets rätt. Styrelsen beslutade vidare att ge VD i uppdrag att teckna fullmakt för Claudia Nistor-Pedrini utifrån styrelsens beslut.

99 §

Nästa styrelsesammanträde

Det antecknades att kommande årsstämma och konstituerande styrelsemöte kommer att äga rum den 6 mars 2024 med start kl. 09.00 samt att nästa styrelsesammanträde kommer att äga rum den 26 april 2024 kl. 09.00.

100 §

Avslutning

Ordföranden förklarade sammanträdet avslutat.

Gryaab AB

Underskrift sekreterare Mårten Tagaeus

--

Underskrift justerare Claudia Nistor-Pedrini och Claes Björling

--	--

Beslutsunderlag

Styrelsen 2024-02-02

Telefon: [031 64 74 00](tel:031647400)

Handläggare: Mikael Sandström

Mejladress: mikael.sandstrom@gryaab.se

Årsrapport 2023 med måluppföljning m.m.

Förslag till beslut

I styrelsen för Gryaab AB:

1. Årsrapport 2023, enligt bilaga 1, fastställs och skickas till Kommunstyrelsen i Göteborgs Stad och kommunstyrelserna i övriga delägarkommuner.
2. Beslutet under denna paragraf förklaras omedelbart justerat.

Sammanfattning

Gryaab AB ska inom ramen för kommunstyrelsernas uppsiktsplikt återföra väsentlig information till kommunstyrelserna. Det sker bland annat genom de ordinarie uppföljningsrapporterna. I årsrapporten delges viktig styrinformation så som övergripande utveckling och analys av verksamhet, personal och ekonomi.

Årsrapport 2023 följer samma struktur som tidigare. Avsnitt 1-3 är avsedda för Gryaabs rapportering av väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen, avsnitt 4 utgör uppföljning till Göteborgs Stadshus AB medan rapportering till styrelsen sker i avsnitt 5-6. Som bilagor till årsrapporten ligger följande:

1. Barnbokslut 2023
2. Måluppföljning 2023
3. Rapport Särskild uppföljning till Stadens och Stadshus årsredovisningar 2023 (inskickad 11 januari 2024)
4. Rapport kartläggning otrygghet och brott 2023 (inskickad 13 december 2023)
5. Rapport Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2021-2026 (inskickad 19 december 2023)

Bedömning ur ekonomisk dimension

Gryaab har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Bedömning ur ekologisk dimension

Gryaab har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Bedömning ur social dimension

Gryaab har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Samverkan

Beslutet har behandlats på samverkansgruppsmöte den 25 januari 2024.

Bilagor

1. Årsrapport 2023 med rapportbilagor

Ärendet

Styrelsen har att ta ställning till förslag till årsrapport 2023 (bilaga 1) som ska redovisas till Kommunstyrelsen i Göteborgs Stad och övriga delägarkommuners kommunstyrelser. Som bilaga till årsrapporten finns även barnbokslut 2023, måluppföljning för 2023 samt tre rapporter som Gryaab redan har skickat in.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Gryaab AB ska inom ramen för kommunstyrelsernas uppsiktsplikt återföra väsentlig information till kommunstyrelserna. Det sker bland annat genom de ordinarie uppföljningsrapporterna.

Årsrapport 2023

Årsrapport 2023 följer samma struktur som tidigare. Avsnitt 1-3 är avsedda för Gryaabs rapportering av väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen, avsnitt 4 utgör uppföljning till Göteborgs Stadshus AB medan rapportering till styrelsen sker i avsnitt 5-6. Som bilagor till årsrapporten ligger följande:

1. Barnbokslut 2023
2. Måluppföljning 2023
3. Rapport Särskild uppföljning till Stadens och Stadshus årsredovisningar 2023 (inskickad 11 januari 2024)
4. Rapport kartläggning otrygghet och brott 2023 (inskickad 13 december 2023)
5. Rapport Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2021-2026 (inskickad 19 december 2023)

I årsrapporten delges viktig styrinformation så som övergripande utveckling och analys av verksamhet, personal och ekonomi.

Årsrapporten ska, enligt tidplanen för uppföljning för 2024, behandlas av styrelsen senast den 14 februari 2024.

Barnbokslut 2023

Kommunfullmäktige gav den 16 juni 2020 i uppdrag till samtliga nämnder och styrelser att årligen upprätta ett barnbokslut. Gryaab har upprättat ett barnbokslut i enlighet med Göteborgs Stads anvisningar.

Måluppfyllelse 2023

Rapporten visar uppfyllelsen av Gryaabs mål för 2023. Måluppfyllelsen är överlag mycket god. Gryaab har uppfyllt 12 av 23 mål, 10 mål uppnåddes delvis och ett mål omprioriterades. Nedan redovisas de mål som uppfylldes delvis.

Mål som uppfylldes delvis

Nedan redovisade mål uppfylldes delvis.

- Gryaab ska arbeta för att förbättra och effektivisera underhållet av tunnelsystemet. Genom arbetet ska genomfört underhåll öka samtidigt som antalet arbetstimmar som läggs på underhåll minskar och arbetsmiljön för personalen som genomför underhåll förbättras.
- Gryaab ska fastställa dimensionerande villkor för tunnelsystemet.
- Gryaab ska se över sina avtal och säkerställa att bolaget har ändamålsenlig kontroll över de resurser som bolaget behöver för att kunna driva verksamheten nu och i ett försämrat säkerhetsläge.
- Gryaab ska öka mottagningen av organiskt avfall upp till 25 000 ton.
- Gryaab ska säkerställa resurser i syfte att kunna gå mot en ökad cirkularitet som både gynnar miljön och en balanserad avgiftsutveckling.
- Gryaab ska säkerställa att Gryaabs klimatstrategi och handlingsplan ligger i fas med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram och klimatomställningsfunktionen.
- Gryaab ska ta fram ett nyckeltal på kr/CO2 som kopplas till bolagets klimatstrategi och handlingsplan.
- Gryaab ska skaffa en bättre kunskap om lustgasutsläpp från anläggningen samt utreda vilka möjligheter som finns för att begränsa dessa.
- Åtgärder för att minska metanavgång ska konsekvensbedömmas så att styrelsen kan ta ställning till ett genomförande.
- Gryaab ska utreda rekryterings- och introduktionsprocessen i syfte att effektivisera den och få nya medarbetare att tidigt känna sig trygga i sin roll.

De flesta av ovan nämnda mål är i princip uppfyllda men saknar någon del för full uppfyllelse och redovisas därför som delvis uppfyllt. Det gäller till exempel att målet om att bättre förstå mekanismerna om hur, var och när lustgas bildas i anläggningen och i förlängningen kunna hitta driftsstrategier som kan begränsa lustgasbildningen. Under hösten 2023 har ett provtagningsprojekt för att mäta lustgas i vattenfas genomförts men utmaningarna med att mäta lustgas i vattenfas har varit större än väntat. Projektet kommer att fortsätta under 2024.

Ett mål som omprioriterades

Gryaab har ett mål som omprioriterats.

- Gryaab ska kartlägga marknaden för hjälpmedel såsom självkörande fordon, drönare etc. som kan utföra underhåll utan närvaro av personal.

Detta mål har prioriterats ned på grund av att fokus har lagts på arbetsmiljörelaterade frågor. Som exempel kan nämnas fallskydd vid nedstigning i stigschakt samt mikrobiella risker vid arbete i tunnelsystemet. Omprioriteringen innebär att målet kommer genomföras under 2024 eller 2025.

Bedömning av ärendets principiella beskaffenhet

Beslutet avser en uppföljningsrapport med information till kommunstyrelserna i delägarkommunerna, Stadshus och styrelsen. Uppföljningsrapporterna är ärenden som återkommer flera gånger per år. Gryaab bedömer inte att ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Bolagets bedömning

Gryaab har upprättat förslag på årsrapport 2023 (bilaga 1). Styrelsens föreslås fastställa årsrapporten och att den skickas till Kommunstyrelsen i Göteborgs Stad och kommunstyrelserna i övriga delägarkommuner.

Årsrapport 2023 Bolag

Gryaab AB

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	5
2	Väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen	7
2.1	Verksamhetens utveckling	7
2.1.1	Redovisning av resultat	7
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling	8
2.1.3	Övrig väsentlig koncerninformation till kommunstyrelsen .	9
2.2	Kommunfullmäktiges budgetmål	10
2.2.1	Livsvillkoren för Göteborgs invånare ska bli mer jämlika.	10
2.2.2	Göteborg ska vara en jämlik och jämställd stad där alla bemöts likvärdigt, får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda och ges likvärdiga möjligheter oberoende av kön.	11
2.2.3	Göteborgs klimatavtryck ska kraftigt minska för att vara nära noll senast 2030 i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram.....	12
2.2.4	Arbetsmiljön och arbetsvillkoren för Göteborgs Stads anställda ska förbättras.	12
2.2.5	Sjukskrivningarna till följd av arbetsrelaterad ohälsa ska minska.	13
2.2.6	Göteborg stads inköp- och upphandlingsprocesser ska bli mer effektiva och bidra till att nå samtliga hållbarhetsmål.	13
2.2.7	Göteborgs Stad ska styras transparent och resurseffektivt.	14
3	Övrig uppföljning till kommunstyrelsen	15
3.1	Utveckling inom personalområdet.....	15
3.1.1	Väsentliga personalförhållanden	18
3.1.2	Analys av situationen inom HR-området.....	21
3.2	Ekonomisk uppföljning.....	22
3.2.1	Analys av årets utfall	22
3.2.2	Investeringsredovisning.....	24
3.2.3	Bokslut	27
3.2.4	Lån och lånetak.....	28
3.3	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	29
3.3.1	Kommunalt ändamål och befogenheter	29
3.3.2	Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll	30

3.3.3	Kundorienterad kvalitetsledning	32
3.3.4	Uppföljning av projekt inom gröna obligationer	33
3.3.5	På vilket sätt har styrelsen begränsat uppgifter inom bland annat administration, ledningsarbete och konsultanvändning?	35
3.3.6	Övriga beslut och/eller uppdrag.....	36
4	Uppföljning till Göteborgs Stadshus AB	37
4.1	Uppföljning kassaflöde och realisationsresultat.....	37
4.2	Utfall och kommentar avkastningskrav.....	38
4.3	Stadshus uppföljning från ärenden, ägardialoger, handlingsplaner etc.....	38
5	Styrinformation till styrelsen.....	39
6	Redovisning av uppdrag från Kommunfullmäktige	40
6.1	Redovisning av uppdrag från Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen i och utanför budget (begränsad kommentar)	40
6.2	Redovisning av uppdrag från Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen i och utanför budget (obegränsad kommentar)	41
6.3	Redovisning av styrelsens egna uppdrag	44

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 1 Barnbokslut 2023

Bilaga 2: Bilaga 2 Uppföljning mål 2023

Bilaga 3: Bilaga 3 Särskild uppföljning till stadens och Stadshus årsredovisningar

Bilaga 4: Bilaga 4 Kartläggning otrygghet och brott 2023

Bilaga 5: Bilaga 5 Göteborgs Stads program för full delaktighet

Anvisning

Rapporten är uppdelad i fem avsnitt utöver sammanfattningen:

Väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen

Här lyfter ni det allra viktigaste som har hänt sedan förra årsrapporten. Fokus ska vara på de som verksamheten är till för och vad som avviker från vad styrelsen har planerat.

Under detta avsnitt följs även mål och uppdrag i kommunfullmäktiges budget upp.

Övrig uppföljning till kommunstyrelsen

Under detta avsnitt lämnas underlag till stadsledningskontorets rapportering till kommunstyrelse och kommunfullmäktige vad gäller utvecklingen inom personalområdet, den ekonomiska utvecklingen och vissa särskilda uppdrag/frågor.

Uppföljning till Göteborgs Stadshus AB

Rapportering av nyckeltal med mera till Stadshus AB (några bolag är undantagna från denna rapportering).

Styrinformation till styrelsen

Under detta avsnitt utformar styrelsen/bolaget uppföljningen utifrån styrelsens behov av styrinformation för den egna verksamheten.

Utöver detta finns möjlighet till **redovisning av uppdrag från kommunfullmäktige** i de fall detta inte görs i särskild ordning.

1 Sammanfattning

Anvisning

Sammanfatta utvecklingen under året. Hur har verksamheten utvecklats i förhållande till lagstiftning, ägardirektiv, mål och inriktningar i kommunfullmäktiges och styrelsens budget, affärsplan/verksamhetsplan samt program och planer. Fokus bör vara såväl problemområden som goda exempel med tonvikt på de verksamheten är till för.

Gryaabs huvuduppgift är att samla in och rena avloppsvatten från ägarkommunerna samt i möjligaste mån tillvarata avloppsvattnets innehåll. Under 2023 har reningsverksamheten uppfyllt samtliga miljökrav med god marginal. Gryaabs interna mål som gällde återföring av slam till jordbruk på 80 % uppnåddes i princip, då 79% återfördes.

Gryaabs resultat uppgick till -24,3 mkr före bokslutsdispositioner och skatt (2022: 43,5 mkr), jämfört med budgeterat resultat på -24 mkr.

Resultatet landar alltså i princip på budget men det finns ändå avvikelser inom budgeten. Även om resultatet för intäkterna på egna produkter är fortsatt högt så är det lägre än budgeterat på grund av lägre biogaspriser. Intäktsvolymen landade på 74 mkr mot budgeterade 96 mkr. De lägre intäkterna kompenseras främst av lägre verksamhetskostnader (203 mkr mot budgeterade 216 mkr) och lägre personalkostnader (102 mkr mot budgeterade 116 mkr). Årets avgiftsuttag har uppgått till 294 mkr (2022: 333 mkr) vilket utgjorde en tillfällig reduktion från planerad avgift som var möjlig på grund av det starka resultatet år 2022.

Eftersom nuvarande anläggning (Ryaverket) kommer att ha nått sin maxkapacitet år 2036 och stängare reningskrav förväntas pågå arbetet med utbyggnadsprojektet Nya Rya. Projektet omfattar en kapacitetsökning genom nya anläggningsdelar på angränsande mark samt anpassningar i processen på dagens verk.

Gryaabs delägarkommuner har under 2023 tagit ställning till och tillstyrkt ett inriktningsbeslut gällande kapacitetsutvecklingen och en finansieringsmodell för Nya Rya. Inom ramen för det tillstyrkta inriktningsbeslutet har Gryaabs styrelse fattat beslut om att delprojekt ny pumpstation kan gå in i en förprojekteringsfas för att kunna färdigställas till 2032. Under 2024 kommer Gryaab fatta andra beslut för projekt Nya Rya i form av förprojektering av projekt Nya Rya och investering av den nya pumpstationen. Investeringsbeslutet kring den nya pumpstationen bedöms vara av principiell beskaffenhet men däremot inte förprojekteringen av projekt Nya Rya i sig.

2023 har varit ett extremt regnigt år där Ryaverkets maximala kapacitet överskridits vid flera tillfällen med bräddning som följd. Även överföringskapaciteten under Mölndalsån har varit begränsad vid flera tillfällen. En kapacitetsökning under Mölndalsån pågår genom installation av två nya förbindelseledningar som förväntas vara färdigställda 2027.

Gryaabs årsarbetare har ökat med 2 personer till 129 personer. De senaste årens personalökning beror främst på Projekt Nya Rya och Gryaabs ledningsnät där en underhållsskuld har byggts upp i många år. Personalomsättningen som ökade betydligt under år 2022 stabiliserade sig runt 10 % år 2023 vilket bedöms vara en rimlig nivå. Kompetensförsörjningen kommer fortsatt vara en utmaning och området kommer att kräva ytterligare fokus. Bolagets sjukskrivningar ligger

fortsatt lågt med 3,9%.

2 Väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen

Anvisning

Här redovisas styrinformation som bolaget bedömer är väsentlig som ett underlag för kommunstyrelsens samlade rapportering till kommunfullmäktige.

Rapporteringen ska ha fokus på verksamhetens grunduppdrag, utveckling av resultat och händelser inom klustret.

2.1 Verksamhetens utveckling

2.1.1 Redovisning av resultat

Effektmått och övriga mått/nyckeltal

Anvisning

Här redovisas utveckling av mått/nyckeltal som i första hand utgår från effekter för de verksamheten är till för och som tillsammans med mått över volym- och kostnadsutveckling ger en god bild av utvecklingen. Antal effektmått och övriga nyckeltal bör begränsas till cirka fem, men ska i vart fall inte överskrida tio stycken. Bolaget bestämmer själv vilka mått och nyckeltal som skall användas.

Kommentera kort sådant som är väsentligt för att förstå utvecklingen på ett korrekt sätt.

Mått/nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Antal anslutna personer	800 435	812 960	824 490
Nettokostnad per ansluten person*	366,1	356,0	386,3
Nettokostnad per debiterat vatten (kr/m ³)*	5,51	5,55	6,0
Gryaab uppfyller alla krav i bolagets miljötillstånd	Ja	Ja	Ja
Reningsresultat årsmängd BOD7 (ton)	824	812	906
Reningsresultat årsmängd fosfor (ton)	23,7	21,2	26,7
Reningsresultat årsmängd kväve (ton)	854	785	976
Andel slam som uppfyller kraven för Revaq-certifiering	81,4 %	89,2 %	78,9%

*Nettokostnaderna per ansluten person samt debiterat vatten har på grund av lägre intäkter ökat.

Volym-, intäkts- och kostnadsutveckling

Anvisning

Här redovisas volym-, intäkt- och kostnadsutveckling.

Som volymutveckling redovisas utvecklingen av bolagets produktion i t ex antal enheter, vikt eller annat volymmått men gärna även personalvolymsutvecklingen mätt som utvecklingen av antal årsarbetare, arbetad tid.

Mått	2021	2022	2023
Avgiftsintäkter från delägarkommunerna	319	333	294
Övriga intäkter	49	87,7	79,6
Kostnader	-342	-377,2	-397,9
Resultat efter finansiella poster (mkr)	26,2	43,5	-24,3
Biogasproduktion (Gwh/år)	70,7	65,9	71,8
* Antal årsarbetare	121,2	126,7	128,6

* Årsarbetare används oftast som en ackumulerad uppgift från årets början. En årsarbetare motsvarar 1600 arbetade timmar, och årsarbetarna är "färdiga" för helt kalenderår. För enstaka månad eller för del av år blir antalet lägre.

Anvisning

Kommentera **kort** verksamhetens resultat med utgångspunkt från mått/nyckeltal.

Fokus bör vara såväl problemområden som goda exempel med tonvikt på de verksamheten är till för. Beakta barn- och MR-perspektiven där det är relevant.

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

Anvisning

Här redogör ni för **väsentliga** avvikelser, såväl positiva som negativa, i verksamhetens utveckling i förhållande till koncernens/bolagets planering. De avvikelser som ni rapporterar ska vara av **vikt ur ett kommunledningsperspektiv**.

En mer detaljerad redogörelse för avvikelser kan lämnas till den egna styrelsen i avsnittet *Styrinformation till styrelsen*. Detsamma gäller avvikelser som ni vill rapportera men som inte är av vikt ur ett kommunledningsperspektiv.

Tidigare rapporterade avvikelser ska rapporteras igen om den inte har åtgärdats eller är fortsättningsvis aktuell för bolaget.

Anvisning

Utifrån gjorda analyser av avvikelser i verksamheten sammanfattar ni relevanta

delar i tabellen enligt följande:

I de gråmarkerade raderna skriver ni in en beskrivning av avvikelserna i form av en rubrik. Tänk på att rubriken **tydligt** ska ange vad avvikelserna är.

Under *Orsak till avvikelserna* beskriver ni kortfattat varför avvikelserna mot plan/ambition uppstått

Under *Konsekvenser för de verksamheterna är till för* beskriver ni vilka konsekvenser som har uppstått för de verksamheterna är till för.

Under *Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer* beskriver ni konsekvenser som uppstått pga avvikelser utifrån ett HR-perspektiv. Har inga konsekvenser uppstått markerar ni det med ”–” alternativt skriver ”inga konsekvenser”.

Under *Ekonomiska konsekvenser* beskriver ni eventuella konsekvenser som avvikelserna har fått för bolagets ekonomiska resultat. Har inga konsekvenser uppstått markerar ni det med ”–” alternativt skriver ”inga konsekvenser”.

Under *Vidtagna åtgärder* beskriver ni vilka åtgärder styrelsen/bolaget har vidtagit för att begränsa/eliminera eventuella negativa konsekvenser samt effekten av åtgärderna.

Är det fler avvikelser av väsentlig omfattning som ska beskrivas lägger ni till fler rader enligt samma logik i enhetsanpassningen av mallen.

<i>Orsak till att avvikelserna uppstått</i>
<i>Konsekvenser för de verksamheterna är till för</i>
<i>Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer</i>
<i>Ekonomiska konsekvenser</i>
<i>Vidtagna åtgärder</i>

2.1.3 Övrig väsentlig koncerninformation till kommunstyrelsen

Anvisning

Här redovisar ni styrinformation som bolaget bedömer är **väsentlig för kommunstyrelsen** men som inte definieras som en avvikelse mot bolagets affärsplan eller framgång i annan del av rapporteringen till kommunstyrelsen.

Styrinformation som ni vill rapportera men som inte är av vikt för kommunstyrelsen kan lämnas i avsnittet *Styrinformation till styrelsen*.

Exempel på information som kan redovisas är:

- väsentligt förändrad riskbild,
- händelser som med kort varsel kan kräva kommunfullmäktiges ställningstagande,
- förändrade förutsättningar för tidigare fattade kommunfullmäktigebeslut,
- planerade förändringar som innebär strategiska vägval

I inriktningsbeslutet för projekt Nya Rya angavs att beslutet för förprojekteringen av Nya Rya bedömdes vara ett beslut av principiell beskaffenhet. Gryaab har gjort en ny bedömning då kostnaden för förprojekteringen inte innebär att beslutet är av principiell beskaffenhet. Gryaab bedömer därför att ett beslut att inleda förprojekteringen av Nya Rya ligger i linje med det tidigare tillstyrkta inriktningsbeslutet och att styrelsen kan fatta beslut inom ramen för det. Gryaab gör alltså ett avsteg från den tidigare bedömningen för förprojekteringen som gjordes i inriktningsbeslutet för Nya Rya.

Under hösten 2024 kommer styrelsen fatta beslut om pumpstation IN. Det bedöms alltjämt vara ett beslut som kräver kommunfullmäktiges ställningstagande.

2.2 Kommunfullmäktiges budgetmål

Anvisning

I årsrapporten följs kommunfullmäktiges mål upp enligt nedan. Samtliga bolag ska återrapportera på de mål som de blivit tilldelade av KF i form av huvudansvar eller ansvar.

Nämnd/Styrelse som av KF blivit utsedd till huvudansvarig analyserar mål enligt nedan instruktion:

- Vilka resultat och effekter ser huvudansvarig nämnd/styrelse hittills inom målets område? Analysera och exemplifiera gärna utifrån de program/planer som finns kopplade till målet, indikatorer inom området, det egna grunduppdraget och/eller annat som bedöms relevant.
- Vilka initiativ till samverkan i syfte att arbeta med målet och dess framdrift, har nämnden/bolagsstyrelsen tagit som huvudansvariga för målet?
- Vilken utveckling för framtiden ser nämnd/styrelse inom målets område och varför görs denna bedömning?

Nämnd/Styrelse som av KF blivit utsedd till ansvarig analyserar mål enligt nedan instruktion:

- Hur har nämnden/bolagsstyrelsen arbetat med målet hittills? Har det skett någon samverkan med huvudansvarig?
- Kopplat till nämndens/bolagsstyrelsen grunduppdrag och till målet tillhörande program och planer, går det att se någon utveckling inom målets område? Om ja, vilken.

2.2.1 Livsvillkoren för Göteborgs invånare ska bli mer jämlika.

Det här är ett av de sju budgetmål som Gryaabs fått fördelat till sig enligt beslut i kommunfullmäktige (KF 2023-03-23 § 21). Gryaab är inte huvudansvarig för

målet utan målet har fördelats till samtliga förvaltningar och bolag i staden.

Nuvarande arbete:

Gryaab tar emot och renar avloppsvattnet på samma sätt för alla anslutna invånare.

Gryaab erbjuder studiebesök för mellanstadieelever i våra delägarkommuner. Skolorna anmäler sig till studiebesöken efter principen först till kvarn vilket får anses vara en jämlik fördelningsprocess. Bolaget erbjuder värdecheckar till delägarkommuner som ligger utanför Göteborg för att de ska ha samma förutsättningar som eleverna i Göteborg att kunna delta på studiebesöken. Gryaab arbetar aktivt med att anpassa studiebesöken så att de ska fungera för alla.

Gryaab påverkar måluppfyllelsen genom sin roll som arbetsgivare. Gryaab har en jämlik anställningsprocess och arbetar aktivt med att vara en jämlik arbetsgivare. Gryaab genomför och dokumenterar arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering varje år.

Gryaab har inte samverkat med huvudansvarig.

Utveckling av målområde:

Mot bakgrund av att Gryaab är ett bolag utan uppdrag eller verksamhet direkt riktat till invånare gör bolaget bedömningen att bolagets möjlighet att, utöver det som följer av bolagets ägardirektiv eller krav på bolaget utifrån befintliga styrande dokument, bidra till måluppfyllelsen är begränsad.

Gryaab bedöms utifrån sin begränsade påverkan och sitt nuvarande arbete ligga på en god måluppfyllelse utan att vidta ytterligare åtgärder. Gryaab kommer fortsätta sitt nuvarande arbete på området.

2.2.2 Göteborg ska vara en jämlik och jämställd stad där alla bemöts likvärdigt, får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda och ges likvärdiga möjligheter oberoende av kön.

Det här är ett av de sju budgetmål som Gryaabs fått fördelat till sig enligt beslut i kommunfullmäktige (KF 2023-03-23 § 21). Gryaab är inte huvudansvarig för målet utan målet har fördelats till samtliga förvaltningar och bolag i staden.

Nuvarande arbete:

Gryaab tar emot och renar avloppsvattnet på samma sätt för alla anslutna invånare.

Gryaab erbjuder studiebesök för mellanstadieelever i våra delägarkommuner. Skolorna anmäler sig till studiebesöken efter principen först till kvarn vilket får anses vara en jämlik fördelningsprocess. Bolaget erbjuder värdecheckar till delägarkommuner som ligger utanför Göteborg för att de ska ha samma förutsättningar som eleverna i Göteborg att kunna delta på studiebesöken. Gryaab arbetar aktivt med att anpassa studiebesöken så att de ska fungera för alla.

Gryaab påverkar måluppfyllelsen genom sin roll som arbetsgivare. Gryaab har en jämlik anställningsprocess och arbetar aktivt med att vara en jämlik arbetsgivare. Gryaab genomför och dokumenterar arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering varje år.

Gryaab har inte samverkat med huvudansvarig.

Utveckling av målområde:

Mot bakgrund av att Gryaab är ett bolag utan uppdrag eller verksamhet direkt riktad till invånare gör bolaget bedömningen att bolagets möjlighet att, utöver det som följer av bolagets ägardirektiv eller krav på bolaget utifrån befintliga styrande dokument, bidra till måluppfyllelsen är begränsad.

Gryaab bedöms utifrån sin begränsade påverkan och sitt nuvarande arbete ligga på en god måluppfyllelse utan att vidta ytterligare åtgärder. Gryaab kommer fortsätta sitt nuvarande arbete på området.

2.2.3 Göteborgs klimatavtryck ska kraftigt minska för att vara nära noll senast 2030 i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram.

Det här är ett av de sju budgetmål som Gryaabs fått fördelat till sig enligt beslut i kommunfullmäktige (KF 2023-03-23 § 21). Gryaab är inte huvudansvarig för målet utan målet har fördelats till samtliga förvaltningar och bolag i staden.

Nuvarande arbete:

Gryaabs styrelse fastställde den 18 juni 2021 bolagets klimatstrategi. Gryaab hade för 2023 och har för 2024 ett utvecklingsmål om att ha ett aktivare klimatarbete.

Ett arbete med att konkretisera strategi och handlingsplan samt ta fram användbara nyckeltal för klimatarbetet påbörjades under hösten 2023.

Lustgasproblematik på avloppsreningsverk har under senare år uppmärksamats och är föremål för forskning såväl nationellt som internationellt. För att bättre förstå mekanismerna om hur, var och när lustgas bildas i anläggningen och i förlängningen kunna hitta driftsstrategier som kan begränsa lustgasbildningen har ett provtagningsprojekt för att mäta lustgas i vattenfas drivits under hösten 2023. Utmaningarna med mäta lustgas i vattenfas har varit större än väntat. Projektet kommer att fortsätta under 2024.

Åtgärder för att minska metanavgång har konsekvensbedömts inom ramen för utredningsvillkor 2 enligt Gryaabs nuvarande miljötillstånd. Utredningen kommer att lämnas in till tillsynsmyndigheten under 2024. Flera alternativ för minskning av metanavgång har studerats och värderats. Åtgärder för att minska metanavgång kan behöva samordnas med förändringar som görs inom ramen för Nya Rya.

Gryaab undersöker att ersätta fossilt metanol som används som en kemikalie i avloppsreningsprocessen med en icke fossilt restprodukt från annan industri.

Gryaab har inte samverkat med huvudansvarig.

2.2.4 Arbetsmiljön och arbetsvillkoren för Göteborgs Stads anställda ska förbättras.

Det här är ett av de sju budgetmål som Gryaabs fått fördelat till sig enligt beslut i kommunfullmäktige (KF 2023-03-23 § 21). Gryaab är inte huvudansvarig för målet utan målet har fördelats till samtliga förvaltningar och bolag i staden.

Nuvarande arbete:

Gryaab följer de regler och riktlinjer som gäller för staden och omhändertar arbetsmiljöproblem i det ordinarie systematiska arbetsmiljöarbetet.

Gryaab genomför psykosociala arbetsmiljöronder årligen. Gryaab fångar upp arbetsmiljöfrågor genom APT och medarbetarsamtal. Bolaget har platsmottagning och samtalsstöd via Falk. Tillbud och olyckor följs upp systematiskt. Gryaab använder Winningtemp till att mäta mående och arbetsmiljö på Gryaab och resultatet gör det möjligt att arbeta proaktivt. Ett exempel är ett program för medarbetarna om stresshantering som genomfördes under 2023. Bolaget har en idrottsförening som ordnar trivselhöjande aktiviteter.

Gryaab har inte samverkat med huvudansvarig.

Utveckling av målområde:

Gryaabs arbetsmiljö och arbetsvillkor är goda och det saknas behov av förändringar likt det som anges i inriktningarna för målet i kommunfullmäktiges budget. Gryaab bedöms därför ligga på en god måluppfyllelse utan att vidta ytterligare åtgärder. Gryaab kommer fortsätta sitt nuvarande arbete på området.

2.2.5 Sjukskrivningarna till följd av arbetsrelaterad ohälsa ska minska.

Det här är ett av de sju budgetmål som Gryaabs fått fördelat till sig enligt beslut i kommunfullmäktige (KF 2023-03-23 § 21). Gryaab är inte huvudansvarig för målet utan målet har fördelats till samtliga förvaltningar och bolag i staden.

Nuvarande arbete:

Gryaab följer de regler och riktlinjer som gäller för staden och omhändertar arbetsmiljöproblem i det ordinarie systematiska arbetsmiljöarbetet.

Gryaab genomför psykosociala arbetsmiljöronder årligen. Gryaab fångar upp arbetsmiljöfrågor genom APT och medarbetarsamtal. Bolaget har platsmottagning och samtalsstöd via Falk. Tillbud och olyckor följs upp systematiskt. Gryaab använder Winningtemp till att mäta mående och arbetsmiljö på Gryaab och resultatet gör det möjligt att arbeta proaktivt. Bolaget har en idrottsförening som ordnar trivselhöjande aktiviteter.

Gryaab har inte samverkat med huvudansvarig.

Utveckling av målområde:

Gryaabs sjukskrivningar till följd av arbetsrelaterad ohälsa ligger på en mycket låg nivå och det saknas behov av förändringar likt det som anges i inriktningarna för målet i kommunfullmäktiges budget. Gryaab bedöms därför ligga på en god måluppfyllelse utan att vidta ytterligare åtgärder. Gryaab kommer fortsätta sitt nuvarande arbete på området.

2.2.6 Göteborg stads inköp- och upphandlingsprocesser ska bli mer effektiva och bidra till att nå samtliga hållbarhetsmål.

Det här är ett av de sju budgetmål som Gryaabs fått fördelat till sig enligt beslut i kommunfullmäktige (KF 2023-03-23 § 21). Gryaab är inte huvudansvarig för målet utan målet har fördelats till samtliga förvaltningar och bolag i staden.

Nuvarande arbete:

Gryaab följer stadens regler och riktlinjer på området och använder de ramavtal som finns tillgängliga.

Utveckling av målområde:

Gryaab följer de regler och riktlinjer som gäller för staden. Det saknas behov av förändringar likt det som anges i inriktningarna för målet i kommunfullmäktiges budget. Gryaab bedöms därför ligga på en god måluppfyllelse utan att vidta ytterligare åtgärder. Gryaab kommer fortsätta sitt nuvarande arbete på området.

2.2.7 Göteborgs Stad ska styras transparent och resurseffektivt.

Det här är ett av de sju budgetmål som Gryaabs fått fördelat till sig enligt beslut i kommunfullmäktige (KF 2023-03-23 § 21). Gryaab är inte huvudansvarig för målet utan målet har fördelats till samtliga förvaltningar och bolag i staden.

Nuvarande arbete:

Gryaab följer löpande tillämplig lagstiftning och styrande dokument från Göteborgs stad.

Gryaab arbetar aktivt med att öka bolagets sidointäkter så att avgifterna kan hållas på så låg nivå som möjligt samt att hålla nere bolagets kostnader.

Utveckling av målområde:

Gryaab bedöms ligga på en god måluppfyllelse utan att vidta ytterligare åtgärder. Gryaab kommer fortsätta sitt nuvarande arbete på området.

3 Övrig uppföljning till kommunstyrelsen

3.1 Utveckling inom personalområdet

Anvisning

Anvisning för rapportering av personaldata - Cognos

OBS! Sista datum för rapportering i Cognos 26 januari 2024 kl 12:00!

Nya redovisningsregler ställer krav på ett tydligare koncernperspektiv i årsredovisningen. För att analysera utvecklingen för hela koncernen behöver personaluppgifterna utgå från samma definitioner. Inrapporteringen sker två gånger per år, dels i samband med delårsrapporten augusti, dels i samband med årsredovisningen. Uppgifterna i Cognos, avseende årsredovisning 2022, ska senast vara rapporterade 2023-01-26, klockan 12:00.

I respektive enhet finns Cognos installerat hos den eller de personer som normalt ansvarar för inrapportering av ekonomidata för konsolidering inom Göteborgs Stad. Ta kontakt med ekonomichef eller motsvarande för att få information om vem på enheten som rapporterar i Cognos.

Övrig rapportering sker i Stratsys.

Kontaktpersoner:

Personalrapportering:

Anders Hedenquist 031 – 368 00 56, Åsa Lindbom 031 – 368 00 90, stadsledningskontoret

Cognos:

Håkan Spjuth 031 – 368 54 60, Göteborgs Stadshus AB

Lathund för inrapportering i Cognos

Årsarbetare

Årsarbetare - arbetad tid (personalvolym) avser ackumulerat antal arbetade timmar totalt under perioden januari - december dividerat med 1600. En anställd som arbetar heltid och har liten eller ingen frånvaro förutom semester blir ofta mer än 1,0 årsarbetare. Antalet årsarbetare kan därför vara större än antalet anställda.

Kod	Variabler	Utfall
ANTARK	Antal årsarbetare arbetad tid, kvinnor	
ANTARM	Antal årsarbetare arbetad tid, män	
ANTAR	Antal årsarbetare arbetad tid, totalt	Automatisk summeri

Kod	Variabler	Utfall
ANTARTIMK	Antal årsarbetare arbetad tid timavlönade, kvinnor	
ANTARTIMM	Antal årsarbetare arbetad tid timavlönade, män	
ANTARTIM	Antal årsarb arbetad tid timavlönade, totalt	Automatisk summeri

Anställda

Antal anställda – i december, inklusive tjänstlediga och timavlönade med lön utbetald i december.

Kod	Variabler	Utfall
ANSTDECK	Antal anställda december, kvinnor	
ANSTDECM	Antal anställda december, män	
ANSTDEC	Antal anställda december, totalt	

Automatisk summerir

Automatisk summerir

Automatisk summerir

Kod	Variabler	Utfall
ANSTTVK	Antal tillsvidare anställda, kvinnor	
ANSTTVM	Antal tillsvidare anställda, män	
ANSTTV	Antal tillsvidare anställda, totalt	

Automatisk summerir

- varav heltidsanställda

Kod	Variabler	Utfall
ANSTTVKH	Antal tillsvidare anställda heltid, kvinnor	
ANSTTVMH	Antal tillsvidare anställda heltid, män	
ANSTTVH	Antal tillsvidare anställda heltid, totalt	

Automatisk summerir

Kod	Variabler	Utfall
ANSTTVK60	Antal tillsvidare anställda 60- år, kvinnor	
ANSTTVM60	Antal tillsvidare anställda 60- år, män	
ANSTTV60	Antal tillsvidare anställda 60- år, totalt	

Automatisk summerir

Kod	Variabler	Utfall
ANSTTVKGT	Antal anställda tidsbegränsad, kvinnor	
ANSTTVMGT	Antal anställda tidsbegränsad, män	
ANSTTVGT	Antal anställda tidsbegränsad, totalt	

Automatisk summerir

Kod	Variabler	Utfall
ANSTTIMK	Antal timavlönade, kvinnor	
ANSTTIMM	Antal timavlönade, män	
ANSTTIM	Antal timavlönade, totalt	

Automatisk summerir

- varav chefer - antal chefer totalt i december - med chef avses, förutom bolagschef, anställda med ett uttalat budget- verksamhets- och personalansvar. Nyckelpersoner inom bolaget med verksamhets- och budgetansvar men utan personalansvar ska inte redovisas som chef. Här redovisas även antalet tillsvidareanställda chefer.

Kod	Variabler	Utfall
ANTCK	Antal chefer, kvinnor	
ANTCM	Antal chefer, män	
ANTC	Antal chefer, totalt	

Automatisk summerir

Kod	Variabler	Utfall
ANTCTVK	Antal tillsvidare anställda chefer, kvinnor	
ANTCTVM	Antal tillsvidare anställda chefer, män	
ANTCTV	Antal tillsvidare anställda chefer, totalt	

Automatisk summerir

- varav första linjens chef - avser tillsvidareanställd chef med fullt chefsansvar längst ut i linjen.

Kod	Variabler	Utfall
ANTCFLK	Antal chefer första linjen, kvinnor	
ANTCFLM	Antal chefer första linjen, män	
ANTCFL	Antal chefer första linjen, totalt	

Automatisk summerir

Medelantalet anställda enligt årsredovisningslagen (ÅRL)

Kod	Variabler	Utfall
ANTKVIN	Medelantal kvinnor	
ANTMAN	Medelantal män	
ANTMEDTOT	Summa totalt medelantal anställda	

Automatisk summering

Antal tillsvidare anställda fg år ingår för att kunna beräkna årets personalomsättning.

Kod	Variabler	Utfall
ANSTTVKFG	Antal tillsvidare anställda fg år, kvinnor	
ANSTVMFG	Antal tillsvidare anställda fg år, män	
ANSTTVFG	Antal tillsvidare anställda fg år, totalt	

Automatisk överföring
Automatisk överföring
Automatisk överföring

Medelålder - summera ihop tillsvidareanställdas ålder (32 år + 61 år + 48 år + etcetera). Mata in summan i utfall för "Summa ålder". Medelåldern fås sedan automatiskt då denna summa divideras med antalet tillsvidareanställda.

Kod	Variabler	Utfall
SUMALDK	Summa ålder, tillsvidareanställda kvinnor	
SUMALDM	Summa ålder, tillsvidareanställda män	
SUMALDTOT	Summa ålder, tillsvidareanställda totalt	

Automatisk summering

Kod	Variabler	Utfall
	Medelålder, tillsvidareanställda kvinnor	
	Medelålder, tillsvidareanställda män	
	Medelålder, tillsvidareanställda totalt	

Automatisk beräkning
Automatisk beräkning
Automatisk beräkning

Avgång och rekrytering

Avgång, tillsvidareanställda - antal tillsvidareanställda som slutat i bolaget under perioden januari - december.

Kod	Variabler	Utfall
AVGTVK	Avgång tillsvidare anställda, kvinnor	
AVGTVM	Avgång tillsvidare anställda, män	
AVGTV	Avgång tillsvidare anställda, totalt	

Automatisk summering

- varav som gått i pension

Kod	Variabler	Utfall
AVGPK	-varav avgång pension, kvinnor	
AVGPM	-varav avgång pension, män	
AVGP	-varav avgång pension, totalt	

Automatisk summering

- varav som har slutat på egen begäran

Kod	Variabler	Utfall
AVGEBK	-varav avgång egen begäran, kvinnor	
AVGEBM	-varav avgång egen begäran, män	
AVGEB	-varav avgång egen begäran, totalt	

Automatisk summering

Rekrytering - tillsvidareanställda - antal nyrekryteringar till en tillsvidareanställning under januari - december. I begreppet nyrekrytering ingår även redan anställda på visstid/vikariat som fått tillsvidareanställning.

Kod	Variabler	Utfall
REKTVK	Rekrytering tillsvidare anställda, kvinnor	
REKTVM	Rekrytering tillsvidare anställda, män	
REKTV	Rekrytering tillsvidare anställda, totalt	

Automatisk summeri

Rekrytering - tidsbegränsad anställning - antal under januari - december.

Kod	Variabler	Utfall
REKTBK	Rekrytering tidsbegränsat anställda, kvinnor	
REKTBM	Rekrytering tidsbegränsat anställda, män	
REKTB	Rekrytering tidsbegränsat anställda, totalt	

Automatisk summeri

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro - tillsvidare- och tidsbegränsat anställda - antalet sjuktimmar under perioden januari - december i intervallen: totalt och 1–14 dagar. Ange antalet timmar tillgängliga ordinarie arbetstid under perioden januari - december.

Kod	Variabler	Utfall
ANTSJK	Antal sjuktimmar, kvinnor	
ANTSJTM	Antal sjuktimmar, män	
ANTSJT	Antal sjuktimmar, totalt	

Automatisk summeri

Kod	Variabler	Utfall
ANTSJT14K	Antal sjuktimmar <u>1-14 dgr</u> , kvinnor	
ANTSJT14M	Antal sjuktimmar <u>1-14 dgr</u> , män	
ANTSJT14	Antal sjuktimmar <u>1-14 dgr</u> , totalt	

Automatisk summeri

Kod	Variabler	Utfall
ARBTIDK	Tillgänglig arbetstid, kvinnor	
ARBTIDM	Tillgänglig arbetstid, män	
ARBTID	Tillgänglig arbetstid, totalt	

Automatisk summeri

Kod	Variabler	Utfall
	Sjukfrånvaro kvinnor, totalt	
	Sjukfrånvaro kvinnor, <u>1-14 dagar</u>	
	Sjukfrånvaro kvinnor, <u>> 14 dagar</u>	

Automatisk beräkning

Automatisk beräkning

Automatisk beräkning

Kod	Variabler	Utfall
	Sjukfrånvaro män, totalt	
	Sjukfrånvaro män, <u>1-14 dagar</u>	
	Sjukfrånvaro män, <u>> 14 dagar</u>	

Automatisk beräkning

Automatisk beräkning

Automatisk beräkning

Kod	Variabler	Utfall
	Sjukfrånvaro, totalt	
	Sjukfrånvaro totalt, <u>1-14 dagar</u>	
	Sjukfrånvaro totalt, <u>> 14 dagar</u>	

Automatisk beräkning

Automatisk beräkning

Automatisk beräkning

3.1.1 Väsentliga personalförhållanden

Anvisning

Här redovisas mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen inom HR-området.

Definitioner:

Sjukfrånvaro (%) – Se definitioner ovan.

Bolagsextern personalomsättning (%) - Enbart helårsuppgifter per december. Antalet tillsvidareanställda som har börjat i bolaget från och med januari. Antalet tillsvidareanställda som har slutat i bolaget från och med januari. Det lägsta värdet av dessa båda värden divideras med antalet tillsvidareanställda i december föregående år och multipliceras med 100. Kvoten är den bolagsexterna personalomsättningen i procent för helåret.

Antal årsarbetare: Arbetad tid (personalvolym) avser ackumulerat antal arbetade timmar totalt sedan årets början dividerat med 1600. En anställd som arbetar heltid och har liten eller ingen frånvaro förutom semester blir ofta mer än 1,0 årsarbetare. Antalet årsarbetare kan därför vara större än antalet anställda. Antal årsarbetare arbetad tid = samtliga anställningsformer.

	2021	2022	2023
Total sjukfrånvaro (%)	*3,1%	*3,1%	*3,9%
Bolagsextern personalomsättning (%)	**5,61%	**9,91%	10,08%
Antal årsarbetare	121,2	126,7	128,6

Anvisning

Kommentar om orsak till förändringar i nyckeltalen ovan. Utgå gärna från olika yrkesgrupper.

Fotnoter till tabellen ovan:

* tom november respektive år. Redovisningen av sjukfrånvaron är släpande en månad. **Siffrorna är korrigerade efter förra årets årsrapportering

Medarbetare och organisation

Antalet tillsvidareanställda uppgår till 122 personer, en ökning med sex personer i jämförelse med föregående år. Bolaget har under året genomfört 18 rekryteringar av tillsvidareanställda medarbetare.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen kommer fortsatt vara en utmaning och området kommer att kräva ytterligare fokus. Under året har ett arbete påbörjats utifrån Gryaabs plan för kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare. Utvalda områden är deltagande på CHARM-mässan i början av 2024 samt uppstart inför upphandling av ett system som ska underlätta och förbättra arbetet med preboarding, onboarding samt kompetenskartläggning. Begreppet preboarding avser den tid från att man anställts fram till första dagen på arbetsplatsen och onboarding betyder introduktionen som startar första arbetsdagen och pågår en tid framöver.

2023 har Gryaab för första gången tagit emot fyra feriearbetare via staden. Utöver det har bolaget likt tidigare år tagit emot ett flertal praktikanter från olika lärosäten. Flera elever har också gjort sin LIA-praktik på Gryaab.

Gryaab finns representerade i två styrgrupper på olika lärosäten. Detta engagemang är en del i arbetet med kompetensförsörjning och ger bolaget möjligheten att påverka utbildningsinnehållet.

2023 granskade Stadsrevisionen bolagets arbete med kompensförsörjning. Resultatet från granskningen visar att det strategiska arbetet med kompetensförsörjning har stärkts, tydliggjorts och förbättrats under året och att arbetet som nu bedrivs bedöms som tillräckligt och systematiskt.

Nya avtal

Första januari 2023 trädde ett nytt pensionsavtal i kraft. Avtalet som tecknats mellan Sobona, SKR och de fackliga parterna innebär höjd avsättning till pension för samtliga medarbetare.

Ett nytt samverkansavtal tecknades i början av 2023. En större förändring är att skyddskommittén nu är en del i den ordinarie samverkansgruppen. Det är ett gott samarbetsklimat i gruppen där numera består av skyddsombud, huvudskyddsombud, fackliga parter och arbetsgivarrepresentanter.

Arbete med ett nytt lokalt kollektivavtal avseende beredskap har påbörjats och förväntas bli klart i början av 2024. Även ett lokalt kollektivavtal avseende möjligheten att växla semesterersättning mot extra lediga dagar har uppdaterats och tecknats.

God arbetsmiljö

Som ett resultat av tidigare genomförda hälsoprofilbedömningar har Gryaab i samarbete med företagshälsovården erbjudit en kurs i stresshantering. Tio medarbetare har under hösten 2023 genomfört kursen som var en förebyggande insats för att stärka förmågan att hantera stress.

Undersökningarna i pulsmätningsverktyget Winningtemp har fortgått hela året. Användningen av verktyget, vars syfte är att mäta och förbättra arbetsmiljön har fördjupats med fokus på den löpande uppföljningen. Under hösten 2023 har stadens medarbetarundersökning genomförts där Gryaab i dagsläget deltar vartannat år. Resultatet för Gryaab var mycket gott och svarsfrekvensen var 96 procent. Bolagets medarbetarindex ligger högre än Göteborgs stads resultat på samtliga områden.

Det har tagits fram ett årshjul för APT bestående av material och dialogfrågor som ett stöd för organisationens chefer. Chefer på Gryaab har vidare under året fått utbildning och inspiration inom sociala medier och AI.

Organisatoriska beslut

Under 2023 har följande organisatoriska förändringar beslutats:

En ny avdelning, Affärsutveckling, har inrättats och rekrytering av en affärsutvecklare ska genomföras.

En ny organisering av HR-funktionen har införts där en HR-ansvarig kommer att arbeta leda HR-partner, HR-administratör och arbetsmiljöingenjör.

Rollen som utvecklingsansvarig på avdelningen för Utveckling, Kvalitet och Miljö har införts.

Driftavdelningen byter namn vid årsskiftet 2023/2024 till Produktion.

Projekt och Planering byter namn vid årsskiftet 2023/2024 till Projektkontor.

3.1.2 Analys av situationen inom HR-området

Anvisning

Kommunstyrelsen behöver information om den övergripande bilden av HR-området i bolaget. Syftet är att förmedla tidig och viktig styrinformation till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Rapporteringen gäller för helåret 2023.

Beskriv kortfattat det övergripande läget inom HR-området i bolaget (hur ser det ut). Använd nyckeltalen ovan och andra fakta. Fakta kan t ex vara personalenkät, statistik, kompetenskartläggning och annan personal- och verksamhetsdata.

Utifrån ovanstående beskrivning, hur bedömer bolaget möjligheterna att utföra grunduppdraget ur ett HR-perspektiv, på kort och lång sikt.

Beskriv vilka eventuella avvikelser som har uppkommit eller riskerar att uppkomma och på vilket sätt bolaget påverkas. Lyft såväl positiva som negativa avvikelser.

Avvikelseerna på verksamheten ska ställas i relation till bolagets planering och möjlighet att utföra grunduppdraget. Utgå t ex från Göteborgs Stads program för attraktiv arbetsgivare och Göteborgs stads policy för arbetsmiljö, medarbetarskap och chefskap.

Exempel på avvikelser kan vara ökad sjukfrånvaro, avvikelser i arbetet med jämställda löner, framtida risker i att kunna kompetensförsörja verksamheten osv.

Beskriv kortfattat hur ni planerar att minimera risker för avvikelser, på kort och lång sikt.

Övrigt arbete som pågår beskrivs i information till nämnd.

Personalomsättning och rekrytering

Gryaab har under de senaste två åren konstaterat en ökad personalomsättning i jämförelse med tidigare år. Ökningen beror på ett flertal faktorer. Bolaget noterar främst en allmänt ökad rörlighet på arbetsmarknaden. Därtill tillkommer pensionsavgångar, en ökad intern rörlighet till följd av ett ökat behov av resurser till projektet Nya Rya samt en växande organisation. Det har samtidigt blivit svårare att hitta rätt kompetens vilket gjort att vissa rekryteringar avbrutits och fått ersättas tillfälligt med konsulter.

Plan för Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Bedömningen är att kompetensförsörjningen kommer att fortsätta vara en utmaning och att området kommer att kräva ytterligare nytänkande och fokus. Under året har arbetet påbörjats med aktiviteterna i Gryaabs plan för kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare.

När det gäller kompetensförsörjning har den revision som utförts av Stadsrevisionen under hösten, bekräftat att Gryaab bedriver ett systematiskt och kvalitetshöjande arbete med frågorna.

Arbetsmiljö

Det finns rutiner för att löpande följa avvikelser såsom arbetsskador och tillbud i verksamheten. Det finns också stödmaterial för chefer att använda för att systematiskt jobba med arbetsmiljöfrågorna i vardagen. Pulsräkningsverktyget Winningtemp används för att tidigt se trender och behov. Under 2023 har stadens medarbetarundersökning genomförts. Resultatet var positivt och påvisar att det bedrivs ett gott arbetsmiljöarbete. Sjukfrånvaron har ökat men befinner sig fortsatt på relativt låga nivåer. Det är den långa sjukfrånvaron som främst ökat (>14 dagar) och det handlar om enstaka individer som drabbats av längre sjukdom.

Den sammantagna bedömningen är att det finns goda förutsättningar att utföra grunduppdraget ur ett HR-perspektiv både på lång och kort sikt.

3.2 Ekonomisk uppföljning

3.2.1 Analys av årets utfall

Resultaträkning

Anvisning

Antal rader i tabellen anpassas individuellt efter den interna resultaträkningen såsom exempelvis kostnadsslagsindelad alternativt funktionsindelad. Belopp i mnkr.

Belopp i mnkr	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Rörelsens intäkter	373,6	395,6	-22	420,7	367,8
Verksamhetskostnader	-202,3	-215,6	13,3	-197,4	-168,9
Personalkostnader	-101,6	-113,2	11,6	-97,5	-91,5
Avskrivningar	-72,9	-72,8	-0,1	-71,6	-70,6
Övriga rörelsekostnader	-0,3	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1
Rörelseresultat	-3,4	-6,0	2,6	54,1	36,8
Finansiella intäkter och kostnader	-20,9	-18,0	-2,9	-10,6	-10,6
Resultat efter finansiella poster	-24,3	-24,0	-0,3	43,5	26,2
Överavskrivningar	23,8	-	23,8	-44,0	-24,5
Resultat efter bokslutsdispositioner och skatt	-0,5	-24,0	23,5	-0,5	-0,3

Anvisning

Redogör kort för de *viktigaste* orsakerna till eventuell avvikelse mot budget. Analysera eventuella avvikelser i förhållande till aktuell budget för perioden och resultatet för motsvarande period föregående år. Förklaring och analys bör avse

såväl bolaget/koncernen som helhet samt berört affärsområde/dotterbolag (om det senare inte redovisas nedan i avsnittet "Resultat per affärsområde/dotterbolag").

- Redogör i texten för vilka poster som är jämförelsestörande.

(I det fall beskrivning av ekonomisk avvikelse framgår av redovisningen under avsnittet "verksamhetens utveckling" kan ni här hänvisa till den.)

Årets resultat

Gryaab resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till -24,3 mkr (2022: 43,5 mkr) jämfört med budgeterat resultat -24 mkr.

Budgetanalys

Gryaab styrde mot ett budgeterat underskott uppgående till 24 mkr. Budgetavvikelsen var således marginell och uppgick till på 0,3 mkr. Trots den marginella budgetavvikelsen har ekonomin under året inneburit betydande avvikelser på både intäkts- såväl som på kostnadssidan.

På intäktsidan avvek intäkterna negativt med 22 mkr i jämförelse med budget. Den största avvikelsen utgörs av lägre biogasintäkter till följd av en mycket volatil energimarknad.

På kostnadssidan uppgår de samlade negativa budgetavvikelserna till ca 15 mkr. Dessa utgörs främst av högre kostnader för fjärrvärme och vatten, räntekostnader, inhyrd personal samt frakter och transporter. De positiva budgetavvikelserna på kostnadssidan uppgår till ca 36 mkr. Dessa utgörs främst av lägre konsultkostnader uppgående till ca 18 mkr. Av dessa är ca 14 mkr kopplade till förstudien i Nya Rya programmet. Den positiva budgetavvikelsen förklaras av att förstudieprojekteringen för Rya 2 flyttades fram ett kvartal i väntan på uppdatering av nya flödesprognoser. Förstudieprojekteringen utfördes också i mindre omfattning än planerat. Personalkostnaderna avvek från budget med ca 12 mkr vilket i huvudsak förklaras av uteblivna eller försenade rekryteringar samt första årets effekter av det nya pensionsavtalet. I övrigt avvek också kostnaderna för entreprenader samt reparationer och underhåll positivt med ca 5 mkr från budget.

Avgiftsuttaget i relation till självkostnadsprincipen

Gryaab får enligt Lagen om Allmänna Vattentjänster (LAV) inte ta ut avgifter som överstiger verksamhetens självkostnader. Årets avgiftsuttag har uppgått till 294 mkr (2022: 333 mkr) vilket motsvarar 74 procent av verksamhetens självkostnader (398 mkr). Övrig finansiering (79,6 mkr) har möjliggjorts genom bolagets övriga intäkter. Gryaab har vidare under året reglerat det överuttag uppgående till 13,7 mkr som redovisades för 2021. Det lägre avgiftsuttaget 2023 berodde på den tillfälliga reducering som styrelsen beslutade till följd av det starka ekonomiska resultat bolaget gjorde år 2022. Avgiften fördelas så att 80 procent belastar kommunerna proportionellt mot debiterad vattenförbrukning med avledning till Gryaab och 20 procent fördelas proportionellt mot respektive kommuns andel av den totala avledningen av spillvatten till Ryaverket.

Kostnadsutveckling

Bolagets rörelsekostnader (samtliga kostnader exklusive räntekostnader) ökade med 2,7 procent från 367 mkr till 377 mkr. Gryaab driftkostnader (rörelsekostnader exklusive avskrivningskostnader) ökade till 304 mkr (2022: 295 mkr) vilket motsvarar en ökning med 3 procent. Ökningen beror bland annat på resultatet av 2023 års löneöversyn (4,1 %) men främst på ökade kostnader för

kemikalier med ca 31 procent.

3.2.2 Investeringsredovisning

3.2.2.1 Projektredovisning investeringsobjekt, pågående och kommande projekt enligt investeringsplaner

Anvisning

Välj ut objekt som är av större karaktär eller av strategisk/väsentlig betydelse för bolaget (Har man påbörjat avrapportering av ett projekt ska rapporteringen fullgöras).

Projekt som har avslutats/slutredovisats under året ska redovisas i årsrapporten men kommentar kring att det avser en slutredovisning.

Förtydligande för 2023:

Observera att:

1. Samtliga projekt som har ställningstagande på kommunfullmäktigenivå måste redovisas i tabellen.
2. I kolumnen *Budget per projekt* ska den av kommunfullmäktige senaste reviderade budgeten redovisas, inte ursprunglig.
3. Ange i kolumn för projektet vilken prisnivå som avses, exempelvis Projekt x (2018) eller Projekt y (löpande prisnivå)
4. Ett projekt som avslutats under året ska redovisas året ut (sista rapportering i årsrapporten)

Vid oklarheter kring vilka projekt som ska inkluderas - kontakta Eric Roos på stadsledningskontoret (eric.roos@stadshuset.goteborg.se) och Håkan Spjuth på Stadshus AB (hakan.spjuth@gshab.goteborg.se).

Benämning projekt enl. inv. plan, i mnkr	KF beslutat (ja/nej)	Budget per projekt	Ack utfall tom perioden	Aktuell prognos för hela projektet	Beräknas färdigt (år, kv)
Anpassningar i befintlig tunnelanläggning i Surte	Nej	16	3,4	16	2024 , Q4
Mölnadalsån, förbindelseledning, dykarledning	Nej	300	34,8	300	2027 , Q4
Ängsviolen	Nej	15	0,3	13	2024 , Q1
Styr EI IN	Nej	19	16	19	2024 , Q2
Grovrenshantering	Nej	10	2,1	10	2024 , Q4
Aktivslam inloppspumpar	Nej	7	1,2	6	2024 , Q2
AS Luftning och omrörning	Nej	40	0	40	2027 , Q1

SF Nytt dysvattensystem, Korrosionsskador	Nej	12	1,4	12	2024 , Q4
Ny inloppspumpstation	Ja*	1 000	2,3	1 000	2032 , Q1

Anvisning

Redogör kortfattat för **väsentliga** avvikelser i tid, ekonomi eller innehåll samt konsekvenser och eventuella åtgärder.

Anpassningar i befintlig tunnelanläggning i Surte

Projektet är i genomförandefas. Älvängens avloppsreningsverk ska läggas ned med ökade flöden från Ale till Gryaab som följd. Tunneln mellan Stora Viken och Surte används för utjämning av spillvattenflödet innan vattnet leds i en pumpstation. I tunneln finns idag en tätvägg av betong. Genom väggen leds vattnet från tunneln in i en ledning och sedan vidare in till Ale kommuns pumpstation. För att möjliggöra en nedläggning av Älvängens avloppsreningsverk behöver Gryaab byta den befintliga tätväggen samt investera i en ledning med större kapacitet. Både i syfte att kunna ta emot ökade flöden men också för att kunna kapa flödestoppar genom dämning i tunneln. Den ekonomiska ramen för investeringen uppgår till 16 miljoner kronor.

Dykarledning Mölndalsån

Avloppsvatten från Lerum, Partille, Härryda och Mölndal leds till Gryaab genom ett tunnelsystem som passerar Mölndalsån. Under Mölndalsån, E6, järnväg och spårväg leds avloppsvatten genom en förbindelsledning. Ledningen har idag ingen redundans och kapacitetsbelastning är hög. Genom att lägga två nya ledningar minskar risken för nödavledning av orenat avloppsvatten till känsliga recipienter vid höga flöden eller vid service och underhåll. Drifttillgängligheten säkerställs samt redundans skapas. Åtgärden är också en förutsättning för att kunna ta emot spillvatten från Bollebygd enligt Gryaabs miljötillstånd. Gryaabs styrelse tog i december 2021 beslut om att genomföra en detaljprojektering. Den ekonomiska ramen för detaljprojekteringen uppgår till 40 miljoner kronor.

Sedan beslut om att genomföra detaljprojekteringen togs har världsläget förändrats, vilket fått stora konsekvenser på räntor och inflation som i sin tur har lett till ökade komponent- och entreprenadpriser. Under den pågående detaljprojekteringen har hinder och omständigheter gjort att projektet blir mer komplext och omfattande än vad som bedömdes under förprojekteringen. Båda dessa delar har medfört att budgeten för investeringen i sin helhet har ökat betydligt. 2021 bedömdes projektet att kunna genomföras till en kostnad på 165 miljoner kronor. Bedömningen nu är att investeringen uppgår till mellan 250–300 miljoner kronor. Detaljprojekteringen är i under färdigställande och investeringsbeslut om byggnation planeras kunna tas i mitten av 2024.

Ängsviolen

När förbindelseledningarna under Mölndalsån ska läggas kommer en trafikomläggning av E6 att behöva göras. För att detta ska bli så kostnadseffektivt som möjligt beslutade Gryaab under 2023 att förvärva en fastighet. Övertagandet sker i januari 2024.

Styr El IN

Genomförandefasen är i slutfasen. Projektet avser att byta ut äldre elutrustning samt utöka styrningen från processtyrssystemet. Den ekonomiska ramen för

investeringen uppgår till 19 miljoner kronor. Prognosen är lägre än budget.

Grovrenshantering

Genomförandefasen pågår och installationerna påbörjades under hösten. Projektet avser ersättning av tekniskt uttjänt utrustning. Fyra utrustningslinjer ska bytas. Arbetet måste utföras parallellt med att anläggningen i drift, endast stopp av en linje i taget planeras.

Den ekonomiska ramen för investeringen uppgår till 10 miljoner kronor. Prognosen är i enlighet med budget.

Aktivslam inloppspumpar

Genomförandefasen pågår och installationerna påbörjas under hösten 2023.

Projektet avser ersättning av tekniskt uttjänt utrustning. Den ekonomiska ramen för investeringen uppgår till 7 miljoner kronor. Prognosen är i enlighet med budget.

Aktiv slam, luftning och omrörning

Aktiv slamanläggningen består av tre linjer med omväxlande luftade och oluftade zoner samt omrörning. Den mekaniska utrustningen börjar nå sin tekniska livslängd och behöver bytas ut. I pågående förprojektering utreds vilka åtgärder som behövs och till vilken kostnad för en ökad flexibilitet och förbättrad BOD- och kvävereningen. Investeringsbeslut för ett genomförande förväntas kunna tas i februari 2024.

SF Nytt dysvattensystem, Korrosionsskador

Mikrobiellt inducerad korrosion har konstaterats i ett hjälpsystem till skivfilteranläggningen. Korrosionen leder till omfattande läckage och livslängden är svårbedömd. Beslut har fattats om att påbörja detaljprojekteringen av ett nytt system uppbyggt av plast, vilket är ett nytt material för Gryaab att arbeta i samband med liknande applikation. Den ekonomiska ramen för investeringen uppgår till 12 miljoner kronor. Prognosen är i enlighet med budget.

Nya Rya

Miljöprövningsdelegationen i Västra Götalands län gav i januari 2021 Gryaab fortsatt tillstånd till verksamheten vid Ryaverket. Det nya miljötillståndet innebär att Gryaabs uppdrag att behandla avloppsvatten från ägarkommunerna kan fortgå planenligt fram till och med år 2036, den tid som omfattas av tillståndet.

Inom 5 år (senast i mars 2025) ska Gryaab redovisa en handlingsplan för hur avloppsreningsverket kan byggas ut så att kraven på bästa möjliga teknik uppfylls och risken för negativ påverkan på miljökvalitetsnormerna för ytvatten undanröjs. Utredningen ska ta sikte på mängden avloppsvatten och den befolkning som kan antas vara ansluten fram till år 2055 och i vissa delar fram till 2070.

Projektet, Nya Rya, påbörjades hösten 2020. Första fasen, förstudie, kommer att pågå fram till och med 2024, därefter kan beslut tas om att gå in i nästa fas, förprojektering, där också delinvesteringsbeslut kan komma att vara aktuellt. Ett eventuellt investeringsbeslut för projektet som helhet uppskattas kunna tas år 2028.

Ny inloppspumpstation

En del i Projekt Nya Rya är byggnation av en kompletterande inloppspumpstation där genomförandet tidigareläggs i förhållande till övriga Nya Rya. En förstudie färdigställdes 2023 och efter beslut av Gryaabs styrelse under 2023 påbörjades förprojekteringen. Förprojekteringen kommer att pågå under 2023-2024 och är bedömd till en kostnad på 30 mnkr. *) Genomförandet planeras till 2025, under 2024 kommer Gryaab styrelse besluta om investeringen, grovt uppskattat till 1000 mkr och som kommunfullmäktigen kommer att ta ställning till.

3.2.2.2 Sammanställning av moderbolagets/bolagets totala investeringar

Rapporterande bolag (mnr)	Utfall 2023	Budget 2023	Utfall 2022
Gryaab	57,6	132	49,9

Anvisning

Kommentera bolagets totala utfall för perioden och avvikelse mot budget utifrån verksamhetsområde/dotterbolag etcetera.

3.2.3 Bokslut

Anvisning

Bokslutskommentarerna skall analysera och beskriva det samlade ekonomiska utfallet för bolaget. Väsentliga poster i resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys skall lyftas fram.

Årets resultat

Gryaabs resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till -24,3 mkr (2022: 43,5 mkr) jämfört med budgeterat resultat -24 mkr. Tidigare reserverade skattemässiga överavskrivningar har återredovisats med 23,8 tkr, vilket gav ett resultat efter bokslutsdispositioner och skatt på - 500 tkr.

På intäktsidan har biogasintäkterna minskat kraftigt jämfört med föregående år (-17,1 mkr). Minskningen är en följd av en mycket volatil energimarknad vars framtida utveckling är svåröversäglbar.

På kostnadssidan har kostnaderna för fjärrvärme och vatten, räntekostnader, inhyrd personal samt frakter och transporter ökat. De kostnader som blivit lägre utgörs främst av lägre konsultkostnader kopplade till förstudien i Nya Rya programmet. Personalkostnaderna har också minskat vilket i huvudsak förklaras av uteblivna eller försenade rekryteringar samt första årets effekter av det nya pensionsavtalet. I övrigt avvek också kostnaderna för entreprenader samt reparationer och underhåll positivt.

Avgiftsuttaget i relation till självkostnadsprincipen

Gryaab får enligt Lagen om Allmänna Vattentjänster (LAV) inte ta ut avgifter som överstiger verksamhetens självkostnader. Årets avgiftsuttag har uppgått till 294 mkr (2022: 333 mkr) vilket motsvarar 74 procent av verksamhetens självkostnader (398 mkr). Övrig finansiering (79,6 mkr) har möjliggjorts genom bolagets övriga intäkter. Gryaab har vidare under året reglerat det överuttag uppgående till 13,7 mkr som redovisades för 2021. Det lägre avgiftsuttaget 2023 berodde på den tillfälliga reduktion som styrelsen beslutade till följd av det starka ekonomiska resultatet för bolaget år 2022. Avgiften fördelas så att 80 procent belastar kommunerna proportionellt mot debiterad vattenförbrukning med avledning till Gryaab och 20 procent fördelas proportionellt mot respektive kommuns andel av den totala avledningen av spillvatten till Ryaverket.

Kostnadsutveckling

Bolagets rörelsekostnader (samtliga kostnader exklusive räntekostnader) ökade med 2,7 procent från 367 mkr till 377 mkr. Gryaab driftkostnader (rörelsekostnader exklusive avskrivningskostnader) ökade till 304 mkr (2022: 295 mkr) vilket motsvarar en ökning med 3 procent. Ökningen beror bland annat på resultatet av 2023 års löneöversyn (4,1 %) men främst på ökade kostnader för kemikalier med ca 31 procent.

Investeringar, kapitalkostnader samt finansiering

Årets aktiveringar av investeringsprojekt och inventarieinköp uppgick till 39,9 mkr (2022: 60,8 mkr). Pågående nyanläggningar och investeringar uppgår till 66,4 mkr (2022: 48,8 mkr).

Gryaab avskrivningar uppgick till 72,9 mkr (2022: 71,6 mkr). Anläggningarnas samlade anskaffningsvärde uppgår till 3 230 mkr (2022: 3 176 mkr). Det bokförda värdet uppgår till 1 294 mkr (2022: 1 310 mkr). Bolagets tillgångar är försäkrade till 5 800 mkr.

Nyanskaffningsvärdet för anläggningarna uppskattas till tio miljarder kronor. Den totala lånevolymen har ökat med 27 mkr till 1 102 mkr (2022: 1 075 mkr). Balansomslutningen har minskat till 1 328 mkr (2022: 1 331 mkr).

Gryaab finansiering sker genom Göteborgs stads koncernbank. Upplåningen uppgick 2023-12-31 till 1 102 mkr (2022: 1 075 mkr). Under 2023 har de finansiella kostnaderna uppgått till 20,9 mkr (2022: 10,6 mkr). Medelräntan under året uppgick till 1,88 procent (2022: 0,93 procent). Räntenivån bestäms kvartalsvis utifrån snitträntan för koncernbankens externa skuld utan påslag. Gryaab är på grund av den höga belåningsgraden räntekänsligt. En procentenhets högre räntesats skulle ha ökat ränteutgifterna 2023 med drygt 11 mkr. Enligt stadens prognos förväntas snitträntan stiga till cirka 2,37 procent under 2024 och uppgå till 2,71 procent år 2028.

Bolagets obeskattade reserver har minskat till 156 mkr (2022: 180 mkr). Soliditeten har minskat och uppgår till cirka 10,4 procent (2022: 11,7 procent). Budgeten för 2024 styr mot ett underskott på 18 mkr, vilket följer den långsiktiga ekonomiska plan som styrelsen beslutat.

3.2.4 Lån och lånetak

Anvisning

Belys låneskuldens utveckling för bolaget jämfört med det av kommunfullmäktige beslutade lånetaket. Om bolaget bedömer att de inte klarar sig inom lånetaket ska de begära höjt lånetak via den ordinarie delårsrapportering/årsrapportering och motivera detta. Begäran lämnas till Stadshus AB som i sin tur begär, om man så bedömer, ärendet vidare till Kommunstyrelsen.

- Om bolaget konstaterar att lånebehovet överstiger lånetaket på grund av andra än tillfälliga orsaker, beskriv bakgrunden till ärendet och de skäl/orsaker som ligger bakom varför det bedömer att lånetaket behöver utökas.
- Beskriv bolagets finansiella situation, risker och vilka åtgärder som vidtas för att komma i nivå med det lånetak som beslutades i kommunfullmäktiges budget.

Beslut om begäran om höjt lånetak ska tas av bolagets styrelse och

protokollföras. Protokollsutdraget ska sedan biläggas uppföljningsrapporten. I styrelsebeslutet ska följande meningar anges:

1. *Beslut om att bolaget lämnar en begäran till Stadshus AB om utökat lånetak.*
2. *Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för vidare hantering.*

Om lånetaket överstigits ska detta även rapporteras som en väsentlig avvikelser (avsnitt 2.1.2), om bolaget anser att överstigandet är väsentligt.

Saknar bolaget lån eller lånetak kan avsnittet döljas i enhetsmallen.

Lån mnkr	Volym 31 dec 2023	Lånetak 2023	Volym 31 dec 2024	Beslutat lånetak 2024
Summa	1 102	1 200	1 205	1 400

3.3 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.3.1 Kommunalt ändamål och befogenheter

Anvisning

Enligt Göteborgs Stads ägardirektiv för direkt och indirekt helägda bolag ska bolagsstyrelsen och verkställande direktören i samband med årsrapportens upprättande redovisa och yttra sig om den verksamhet som bolaget har bedrivit under kalenderåret har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna i enlighet med bolagsordningen.

Kommunallagen stadgar att kommunstyrelsen i årliga beslut för varje bolag ska pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. **Observera att kommunallagens krav gäller även delägda bolag.**

Redovisa här, enligt ovan, hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det i bolagsordningen och ägardirektivet angivna syftet och ramarna med densamma.

Redovisningen gäller det egna bolaget **och** eventuella dotterbolag. Ni väljer själva huruvida ni gör en samlad redovisning för koncernen eller om ni skapar underrubriker och redovisar eventuella dotterbolag separat.

Det kommunala ändamålet är att medverka i en långsiktigt hållbar samhällsutveckling genom att införa och driva system som kostnadseffektivt samlar in och behandlar avloppsvatten från ägarkommunerna. Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga och driva anläggningar för avloppsrening och behandla avloppsvatten och annan därmed förenlig verksamhet. Syftet med verksamheten är att verkställa den rening som delägarna i egenskap av huvudmän enligt va-lagstiftningen är skyldiga att vidta.

Den verksamhet som Gryaab bedrivit under 2023 har varit förenlig med det

kommunala ändamålet.

Bolaget ska inte ha till syfte att bereda vinst åt aktieägarna. Bolaget ska i tillämpliga delar följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. i kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.

Bolaget ska inhämta kommunfullmäktiges ställningstagande i respektive delägarkommun innan beslut i verksamheten av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

Gryaab har under 2023 inte avvikit ovan nämnda förutsättningar och har utförts inom ramen för det kommunala befogenheterna.

3.3.2 Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll

Anvisning

Riktlinjen för styrning, uppföljning och kontroll fastställer att nämnder och styrelser årligen ska utvärdera sitt system för styrning, uppföljning och kontroll för att förbättra effektiviteten och lämna en bedömning i samband med årsrapporten.

§29: Respektive nämnd/bolagsstyrelse ska årligen utvärdera och förbättra effektiviteten i systemet för styrning, uppföljning och kontroll. I detta arbete ingår att nämnd/bolagsstyrelse erhåller information och rapportering avseende resultat av såväl genomförda interna uppföljningar och utvärderingar som iakttagelser från extern revision och övrig tillsyn.

Som en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt ska respektive nämnd/bolagsstyrelse i samband med årsrapportens upprättande rapportera resultatet från utvärdering samt lämna en bedömning om systemet för styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt.

För att underlätta utvärderingen har Stadsledningskontoret tagit fram en modell som finns i Stratsys. Modellen hittar du under vyn *Uppföljning/Uppföljning av uppföljningsfrågor (övriga)*. Scrolla sedan ner till kategorin *Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll*.

Sammanfatta de viktigaste iakttagelserna från er utvärdering genom att redovisa era styrkor, respektive förbättringsområden i förhållande till riktlinjens krav på systematik. Kommentera även kort eventuella åtgärder ni vidtagit med anledning av förra årets iakttagelser.

Gryaabs styrelse genomförde den 11 december 2023 en utvärdering av systemet för styrning, uppföljning och kontroll genom att behandla Stratsysrapporten Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll (83a §). Texten nedan

utgör sammanfattningen av rapporten.

Kultur - Gryaab arbetar i alla led för att ha en öppen dialog och ett gott kommunikativt klimat i organisationen. Bolaget använder verktyget Winningtemp och kan på sätt mäta stämningen i organisationen och även få konkret feedback på både väl fungerande områden och områden som kan utvecklas. Medarbetarna är anonyma men uppmanas, särskilt när det gäller allvarigare frågor, att ta direkt kontakt med närmaste chef, för att bättre kunna komma till rätta med problemen. Bolaget deltar under slutet av 2023 även i Göteborgs Stads medarbetarenkät och kommer att följa upp resultatet från den. Gryaabs styrelse ska fatta beslut om bolagets medarbetar- och arbetsmiljöpolicy under början av 2024 och alla medarbetare kommer därefter informeras om den.

Gryaab vill skapa en medvetenhet om de värderingar som gäller på Gryaab men också för att skapa ett öppet klimat kring frågan att anmäla om något inte står rätt till. Gryaab informerar regelbundet om vad man ska tänka på som anställd i ett kommunalt bolag. Under 2023 togs en ny rutin och intranätssida fram kring hur man kan anmäla oegentligheter och missförhållanden fram och alla medarbetare informerades i samband med det.

Planering och uppföljning - Gryaab har en väl fungerande process för styrning, uppföljning och kontroll. Gryaab åiterrapporterar i enlighet med de anvisningar som följer av gemensamma rapporter och har rutiner för att fånga upp övriga frågor och önskad information från styrelsen.

Under hösten 2022 och våren 2023 har Gryaab uppdaterat sin löneprocess. Genom att stärka cheferna i löneprocessen har förutsättningar skapats för att planeringsarbetet på grupp- och medarbetarnivå ska förbättras. Under 2022 skildes på Utvecklingsmål och Kvalitetsmål för att bättre kunna styra mot de områden som är prioriterade. I syfte att fokusera på de områden som är mest relevanta för verksamheten kommer Gryaab redovisa färre kvalitetsmål för 2024.

Lekmannarevisorerna visade i granskningsrapport för 2021 på förbättringsområden vad gäller bolagets kontroll och uppföljning av privata utförare (Gryaabs slamhantering) och bolaget såg utifrån det skäl att sänka bedömningen gällande från "Stark" till "Tillräckligt effektiv hantering" för ett område år 2022. Gryaab tog under 2022 fram en rutin för uppföljningen av privata utförare. Uppföljningen har genomförts under 2022 och 2023. Stadsrevisionen bedömde i granskningsrapporten för 2022 att Gryaab omhändertagit rekommendationen.

Utifrån ovanstående bedömer Gryaab att det finns skäl att höja området från "Tillräckligt effektiv hantering" till "Styrka".

Riskbaserad styrning - Styrelsen fastställde Gryaabs samlade riskbild i december 2023 och den interna kontrollplanen för 2024 i februari 2024. Styrelsen fastställer även denna rapport som ska läggas in i årsrapporten för 2023.

Lekmannarevisorerna visade i granskningsrapport för 2021 på förbättringsområden vad gäller bolagets kontroll och uppföljning av privata utförare (Gryaabs slamhantering) och bolaget såg utifrån det skäl att sänka bedömningen gällande från "Stark" till "Tillräckligt effektiv hantering i bedömningen för år 2022". Gryaab tog under 2022 fram en rutin för uppföljningen av privata utförare. Uppföljningen har genomförts under 2022 och 2023. Stadsrevisionen bedömde i granskningsrapporten för 2022 att Gryaab omhändertagit rekommendationen.

Under 2023 har Gryaab utvecklat sin riskhanteringsmodell bland annat i syfte att lyfta upp och lägga till vissa riskområden och att tydliggöra ansvaret för Gryaabs riskanalyser. Den nya riskhanteringsmodellen kommer utvärderas i början av 2024 men bedöms ha påverkat Gryaabs riskarbete i rätt riktning.

Åtgärder och förbättringsområden - Gryaab har väl fungerande arbetssätt för att hantera avvikelser och att följa upp utvecklingsarbete för att effekterna ska bli som det tänkt. Analys av brister för att förstå och åtgärda grundorsaken till att de

uppstod görs främst av allvarigare avvikelser varför bedömningen blir ”tillräckligt effektiv hantering.

Det är Gryaabs bedömning att bolagets system för styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt.

3.3.3 Kundorienterad kvalitetsledning

Anvisning

Riktlinjen för styrning, uppföljning och kontroll innehåller bestämmelser om systematisk kvalitetsledning med fokus på de verksamheten riktar sig till:

4 § Information och lärdomar om behov, förväntningar och upplevelser hos de verksamheten riktar sig till ska beaktas i styrningen. Nämnd/bolagsstyrelse ska tillse att organisationen har systematiska arbetssätt för att identifiera, systematisera och integrera lärdomarna till en del av beslutsfattande i planering, uppföljning och utveckling av verksamheten.

Ange styrkor och förbättringsområden i verksamhetens sätt att agera på kvalitetsbrister som målgrupperna upplever: hur agerar ni när ni får kännedom om bristerna? Hur arbetar ni för att förebygga att de uppstår igen? Hur sprider ni lärandet i organisationen?

Gryaabs mål

Gryaabs mål följs upp tre gånger per år och slutsatser och åtgärder inför kommande år dras.

Internrevisioner

Varje år genomförs revisioner enligt av styrelsen beslutad intern kontrollplan som följs upp årligen.

Studiebesöksverksamhet

Gryaab genomför studiebesök för mellanstadiet i syfte att sprida kunskap om grunduppdraget. Bolaget tar också emot prioriterade vuxengrupper som till exempel SFI, universitetsstudenter med flera. Under hela 2023 skickade Gryaab ut en enkät efter varje studiebesök för att säkerställa att deltagare kan ta till sig och förstå det som förmedlas på studiebesöken samt uppleva att de blir väl bemöta utifrån sina individuella förutsättningar. Den som bokade besöket svarade för hela gruppen. Gryaab genomförde även under hösten 2023 en kvalitativ utvärdering av hur både lärare och elever uppfattar studiebesöken. Den kvalitativa utvärderingen innehöll frågor om bolagets beteendebudskap samt hur guiden anpassat besöket. Alla besökande elever och lärare fick möjlighet att svara. Resultatet av enkätsvaren har inte sammanställts helt men svaren indikerar på att studiebesöksbesökarna är nöjda med bolagets anpassningar och bemötande. Utifrån det totala resultatet kommer bolaget vid behov utveckla eller förändra studiebesöksverksamheten.

Ledningssystem

Gryaab tillämpar även flera olika frivilliga ledningssystem som för att hantera intressenternas behov, förväntningar och upplevelser hos de verksamheten riktar sig till i styrningen av verksamheten. Genom att leva upp till miljöledningssystemet ISO14001 försäkras vi oss om att minska vår negativ belastning på miljön samt öka de positiva effekterna. Två gånger per år genomförs ledningens genomgång enligt

ISO 14001. På dessa genomgångar följs verksamheten upp avseende kvalitet.

Genom vårt arbete med Revaq arbetar vi för att öka andelen slam som får spridas på jordbruksmark genom aktivt och systematiskt uppströmsarbete för att förhindra att farliga ämnen släpps ut i avloppsvattnet.

Tack vare certifiering enligt ISCC kan vi nu leverera hållbarhetsklassad biogas till Europa. Vi jobbar även målinriktat med våra väsentliga hållbarhetsfrågor för att förbättra oss inom dessa områden.

Avvikelsesystem

De brister som upptäcks i det löpande arbetet, vid revisioner eller vid tillsynsbesök rapporteras in i Enia. Enia är ett avvikelsesystem där hanteringen av alla avvikelser och förbättringsförslag dokumenteras. Löpande följer vi upp statusen på pågående avvikelser.

3.3.4 Uppföljning av projekt inom gröna obligationer

Anvisning

Uppföljning av projekt inom gröna obligationer behöver besvaras av följande bolag;

Göteborg Energi, Förvaltnings AB Framtiden, HIGAB, Göteborgslokaler, GS Buss, Gryaab, Liseberg samt Göteborgs Stads Leasing.

Anvisning

Denna fråga ställs ut till de nämnder och styrelser som har projekt inom stadens portfölj för gröna obligationer. (se lista nedan) Ni måste svara på frågan även om projektet är avslutat eftersom projektet fortfarande behöver finansieras och är kopplat till **stadens utstående gröna obligationer**.

Vid frågor kontakta stadsledningskontoret: **Nader Nadafan Telefon: 031-368 01 65, finansavdelningen på stadsledningskontoret.**

Ultrafilter	Kretslopp och vattennämnden
Elfordon	Göteborgs Stads Leasing AB
Kväverening	Gryaab AB
Trädplantering	Stadsmiljönämnden
Celsius -fjärrvärme	Göteborg Energi AB
Fotgångarstaden	Stadsmiljönämnden
Cykelstaden	Stadsmiljönämnden
Energieffektivisering inom trafik	Stadsmiljönämnden
Hållbart byggande	Stadsfastighetsnämnden
Framtiden	Framtiden AB
Kodammarna	Kretslopp och vattennämnden
Solcellspark, Nya Solevi	Göteborg Energi AB

Solcellspark, Utby	Göteborg Energi AB
Vatten och avloppsledningar	Kretslopp och vattennämnden
Stormwater management (dagvatten)	Kretslopp och vattennämnden
Brudaremossen deponi	Kretslopp och vattennämnden
Hotell	Liseberg AB
Solceller LF	Stadsfastighetsnämnden
500 nya publika laddplatser för elbilar	Göteborg Energi AB
Byte av pannor Rya HVC	Göteborg Energi AB
Björlanda Pumpkedja	Kretslopp och vattennämnden
Förnyelse av vattenledning	Kretslopp och vattennämnden
Vadhavet	Göteborgs Hamn AB
Fjärrkyla	Göteborg Energi AB
Ackumulatortank	Göteborg Energi AB
Zinkåtervinning	Renova Miljö AB
Rökgasrening	Renova Miljö AB
Förbindelseledning Mölndalsån	Gryaab AB

Förbindelseledning Mölndalsån

Avloppsvatten från Lerum, Partille, Härryda och Mölndal leds till Gryaab genom ett tunnelsystem som passerar Mölndalsån. Under Mölndalsån, E6, järnväg och spårväg leds avloppsvatten genom en förbindelseledning. Ledningen har idag ingen redundans och kapacitetsbelastning är hög. Genom att lägga två nya ledningar minskar risken för nödavledning av orenat avloppsvatten till känsliga recipienter vid höga flöden eller vid service och underhåll. Drifttillgängligheten säkerställs samt redundans skapas. Åtgärden är också en förutsättning för att kunna ta emot spillvatten från Bollebygd enligt Gryaabs miljö tillstånd.

Nya ledningar medför att Gryaab kan vidmakthålla funktionen att transportera avloppsvatten för att sen rena i enlighet med gällande miljö tillstånd. Ett konkret måttal är därför inte applicerbart för denna investeringen.

Gryaabs styrelse tog i december 2021 beslut om att genomföra en detaljprojektering. Den ekonomiska ramen för detaljprojekteringen uppgår till 40 miljoner kronor. Bedömningen är att investeringen uppgår till mellan 250–300 miljoner kronor. Detaljprojekteringen är i under färdigställande och investeringsbeslut om byggnation planeras kunna tas i mitten av 2024.

Kostnader

Anvisning

Ange totala kostnader för gröna lånefinansierade projekt innevarande kalenderår, samt prognos över kommande kalenderår. Ange dessutom projektets totala kostnadsbudget.

Projekt	Utfall 2023	Prognos 2024	Total budget
Förbindelseledning Mölndalsån	34,8	37	250-300
-	-	-	-

Mätetal Miljö

Anvisning

Redovisa relevanta mätetal för miljöprestanda i projekten. Redovisa faktiskt utfall för 2023 där det är möjligt och relevant, annars använd beräknat utfall. Om tabellen inte passar er redovisning kan ni bifoga egna underlag. Detta gäller i första hand redovisning av byggnader.

Exempel på mätetal:

- Energibesparing i MWh, energiproduktion, adderad kapacitet i MWh
- Antal inköpta bilar
- Kilometer anlagd cykelbana

Andra relevanta kvantitativa eller kvalitativa mått kan vara antal planterade träd eller andel renat vatten.

Projekt	Mätetal	Utfall 2023	Beräknat utfall 2024
Kväverening, EN	Kväve ton/år	550 *	ca 570*

*Anläggningen med efternitifikation togs i drift sommaren 2017. Vi har därmed ökat kvävereningkapaciteten med ca 1300 ton/år. Detta är dock en ökad kapacitet som byggts för klara nuvarande krav men även framtida belastningsökning fram till ca 2036. Vi driver reningsverket mot att klara krav från tillsynsmyndighet och mål som vår styrelse beslutar (målen ligger alltid på en nivå att vi ska vara lite bättre än kraven). För 2023 har utfall för den ökade kvävereningen i anläggningen beräknats till 550 ton/år. Denna är något lägre än siffran för 2022. Detta beror på att 2023 var ett regnigt år med höga flöden, vilket totalt sett innebär något lägre kväverening jämfört med torra år då kvävereningen blir högre. 2022 var ett torrt år. Prognos för 2024 är beräknad ökad kväverening på ca 570 ton/år.

3.3.5 På vilket sätt har styrelsen begränsat uppgifter inom bland annat administration, ledningsarbete och konsultanvändning?

Anvisning

Svara utifrån texten i budget 2023 (sid 49) som citeras nedan. Beskriv vad nämnden/styrelsen beslutat om och genomfört under året. I tabellen nedan anger ni besparingar som arbetet medfört i belopp om tkr.

"Nämnder och styrelser ska vara mycket restriktiva vid anställning av personal i yrkesgrupper som arbetar med administration och ledningsarbete. Detta inkluderar anställningar som ersätter vakans till följd av naturlig rörlighet. Eventuell nyanställning inom dessa grupper ska godkännas av överordnad chef till den som önskar genomföra rekryteringen. Åtgärder ska vidtas för att begränsa nya och utvidgade uppgifter som medför administrativt arbete. En besparing på överbyggnadsfunktioner genomförs under året. Nämnder och

styrelser ska uppmuntras att samarbeta för att minska administrationens omfattning i syfte att åstadkomma en mer effektiv administration och kommunikation. Arbete utfört av konsulter ska minska."

Gryaabs styrelse godkände den 15 juni 2023 redovisningen av ett antal åtgärder utifrån Göteborgs KF: s uppdrag att utifrån rapporten Redovisning av uppdrag att minska administrationen inom flertalet verksamheter, exempelvis kommunikation, ta fram konkreta åtgärder i syfte att minska administrationen (40c §). Åtgärderna redovisas nedan.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing
Värdera med arbetarnas arbetstid till exempel genom att vara mer selektiv vid möteskallelser	Ej mätbart men bedöms påverka i positiv riktning
Ha rätt ambitionsnivå på till exempel remissförfrågningar och enkäter	Ej mätbart men bedöms påverka i positiv riktning
Dialog med Göteborgs Stad om bättre urval gällande rapporter, uppdrag och styrande dokument.	Ej mätbart men bedöms påverka i positiv riktning
-	-

3.3.6 Övriga beslut och/eller uppdrag

Anvisning

Här kan styrelsen rapportera andra uppdrag från kommunfullmäktige/kommunstyrelsen som inte har särskild rubrik, men där utvecklingen är sådan att det är viktigt att kommunstyrelsen informeras.

Gryaab har inget att rapportera.

4 Uppföljning till Göteborgs Stadshus AB

4.1 Uppföljning kassaflöde och realisationsresultat

Uppföljning kassaflöde och realisationsresultat

Anvisning

Uppföljning kassaflöde och realisationsresultat

Kassaflöde rapporteras in för innevarande helår och utfall föregående helår. Uppdelning på kassaflödet från den löpande verksamheten, investeringsverksamheten (investeringar och avyttringar) och finansieringsverksamheten (nyupplåning, amortering). Ska följa den rapporteringen som görs i Cognos i årsbokslut. Kontrollera att inga avvikelser finns mot de belopp som rapporteras i Stratsys mot de som rapporteras i Cognos.

Under tabellen ska en kort kommentarer lämnas till respektive rubrik (löpande verksamhet etc).

Kassaflöde (mnkr)	Kassaflöde innevarande år	Kassaflöde föregående år
Löpande verksamhet	-42,6	37,4
Investeringsverksamhet	-57,6	-49,9
Finansieringsverksamhet	72,9	71,6
SUMMA	-27,3	59,1

*Löpande verksamhet: Lägre avgiftsuttag 2023 med 39 mnkr och högre räntekostnader med 9 mkr förklarar tillsammans med högre biogasintäkter 2022 i huvudsak skillnaderna i kassaflöde från den löpande verksamheten.
Investeringsverksamhet: Investeringsvolymen är fortfarande relativt låg men något högre än föregående år.
Finansieringsverksamheten: Avskrivningar/amorteringsutrymmet låg i stort oförändrat mellan åren.
Slutsats: 2023 bröt trenden av minskad upplåning och påbörjar en lång period av ökande upplåning.*

Specifikation rearesultat avyttring fastighet/bolag

Anvisning

Specifikation av realisationsresultat vid avyttringar av fastigheter och bolag

Här ska större realisationsresultat (både positiva och negativa) specificeras. Det gäller objekt (bolag, fastighetsbeteckning). Realisationsresultatet (mnkr) för perioden. Motpart vid försäljningen (externt, inom kommunen t.ex. fastighetskontoret eller till bolag inom Stadshuskoncernen).

Specifikation rearesultat avyttring fastighet/bolag	Objekt (fastighet/bolag)	Utfall I 2023	Motpart (extern/kommun/Stadshuskoncernen)
-	-	-	-

4.2 Utfall och kommentar avkastningskrav

Anvisning

Utfall och kommentar avseende avkastningskrav och soliditet enligt ägardirektiv.

För de bolag som inte har skrivningar om avkastningskrav och soliditet i ägardirektiv kan avsnittet döljas i enhetsmallen.

Anvisning

Utfall och kommentar avseende avkastningskrav och soliditet enligt ägardirektiv.

För de bolag som inte har skrivningar om avkastningskrav och soliditet i ägardirektiv kan avsnittet döljas i enhetsmallen

Detta avsnitt berör inte Gryaab AB.

4.3 Stadshus uppföljning från ärenden, ägardialoger, handlingsplaner etc.

Anvisning

Här redovisas återrapportering från ärenden, ägardialoger, handlingsplaner etcetera, där återrapportering anvisats ske i ordinarie rapportering. Tidpunkt för rapportering av ett ärende fastställs i samråd med Stadshus AB.

Gryaab återrapporterade sina två uppdrag från ägarrådet i september 2023.

Gryaab har inga övriga ärenden eller handlingsplanen.

5 Styrinformation till styrelsen

Anvisning

Under detta avsnitt utformar styrelsen/bolaget uppföljningen utifrån styrelsens behov av styrinformation för den egna verksamheten.

6 Redovisning av uppdrag från Kommunfullmäktige

Anvisning

Uppdrag som tilldelas såväl i KF:s budget som löpande utanför budget riktas i kolumnen: Uppdrag i Stratsys - Planering och uppföljning till berörda nämnder/styrelser. Det innebär att all rapportering av status och kommentar ska genomföras löpande i Stratsys. SLK kommer att hämta in statusen för KF:s uppdrag direkt från Stratsys.

Rubriken i delårsrapporten ger möjlighet för återrapportering till styrelsen av uppdrag, inklusive de som kommer från KF, för de som inte har rapporterat detta till styrelsen i annan ordning.

Om uppdragen rapporterats på annat sätt till er styrelse kan ni välja att dölja rubriken i uppföljningsrapporten!

I tabeller nedan återfinns anvisningar för att kommentera status på uppdragen

6.1 Redovisning av uppdrag från Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen i och utanför budget (begränsad kommentar)

Anvisning

Denna rubrik redovisar samtliga KF/KS-uppdrag i och utanför budget som rapporterats till KF/KS i Sammanfattning till KF/KS (begränsad kommentar) Uppdragen redovisas per uppdragsår (startår) samt med aktuell status och senaste kommentar.

Denna rubrik kan döljas på enhetsnivå om man vill.

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att aktivt arbeta med hållbarhetsperspektiven i budget- och uppföljningsprocesser. Detta gäller även jämställdhetsperspektivet och framför allt i investeringsbudgetar. <i>Uppdragsår</i> 2023 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag inom budgetbeslut	✓ Avslutad
Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att arbeta för att andelen arbetade timmar som utförs av timanställda inte överstiger fem procent.	✓ Avslutad

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
<p>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut</p>	
<p>Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att stärka de organisatoriska förutsättningarna för första linjens chefer och genomföra utbildningar om tillitsbaserat ledarskap.</p> <p>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut</p>	<p>✓ Avslutad</p>
<p>Göteborgs Stads nämnder och styrelser får i uppdrag att analysera klimateffekternas påverkan och konsekvenser för sin verksamhet, samt identifiera och nominera åtgärdsbehov till stadens kommande klimatanpassningsplan. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast kvartal 3 2023.</p> <p>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut</p>	<p>✓ Avslutad</p>
<p>Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att, utifrån rapporten, ta fram konkreta åtgärder i syfte att minska administrationen. Uppdraget ska återredovisas i respektive nämnd/bolag.</p> <p>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut</p>	<p>✓ Avslutad</p>
<p>Samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att möjliggöra för anställningar och praktikplatser för fler personer med funktionsnedsättning, uppdraget återrapporteras i respektive nämnd och styrelse.</p> <p>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut</p>	<p>▶ Pågående</p>

6.2 Redovisning av uppdrag från Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen i och utanför budget (obegränsad kommentar)

Anvisning

Denna rubrik redovisar samtliga KF/KS-uppdrag i och utanför budget som rapporterats till styrelsen i Kommentar (obegränsad kommentar) Uppdragen redovisas per uppdragsår (startår) samt med aktuell status och senaste kommentar.

Denna rubrik kan döljas på enhetsnivå om man vill.

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
<p>Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att aktivt arbeta med hållbarhetsperspektiven i budget- och uppföljningsprocesser. Detta gäller även jämställdhetsperspektivet och framför allt i investeringsbudgetar.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2023 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> <i>Uppdrag inom budgetbeslut</i></p>	<p>✓ Avslutad</p> <p>2023-06-27</p> <p>Gryaab bedöms utifrån sin verksamhet ha en begränsad påverkan på delar av uppdragsuppfyllelsen. Gryaabs verksamhet har stor påverkan på ekologisk och ekonomisk hållbarhet men mindre på social hållbarhet och jämställdhetsperspektivet. Gryaab följer de regler och riktlinjer som gäller för staden. Gryaab gör hållbarhetsanalyser som utgår ifrån flera kriterier, s.k. multikriterieanalyser, vid val av större investeringar. Gryaab tar ställning till den ekologiska, ekonomiska och sociala dimensionen i beslutsunderlagen för alla styrelsebeslut. Styrelsen beslutade den 15/6 att förklara uppdraget som fullgjort (40c §).</p>
<p>Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att arbeta för att andelen arbetade timmar som utförs av timanställda inte överstiger fem procent.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2023 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> <i>Uppdrag inom budgetbeslut</i></p>	<p>✓ Avslutad</p> <p>2023-06-27</p> <p>Gryaab har i dagsläget inga timanställda och uppfyller därmed redan uppdraget. Styrelsen beslutade den 15/6 att förklara uppdraget som fullgjort (40c §).</p>
<p>Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att stärka de organisatoriska förutsättningarna för första linjens chefer och genomföra utbildningar om tillitsbaserat ledarskap.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2023 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> <i>Uppdrag inom budgetbeslut</i></p>	<p>✓ Avslutad</p> <p>2023-06-27</p> <p>Bedömningen är att Gryaab uppfyller uppdraget genom bolagets nuvarande system. Styrelsen beslutade den 15/6 att förklara uppdraget som fullgjort (40c §).</p>
<p>Göteborgs Stads nämnder och styrelser får i uppdrag att analysera klimateffekternas påverkan och konsekvenser för sin verksamhet, samt identifiera och nominera åtgärdsbehov till stadens kommande klimatanpassningsplan. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen</p>	<p>✓ Avslutad</p> <p>2023-11-08</p> <p>Uppdraget återrapporтерades till styrelsen i ett separat ärende 230922 54c § och är</p>

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
<p>senast kvartal 3 2023.</p> <p>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut</p>	<p>inskickat till stadsledningskontoret.</p>
<p>Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att, utifrån rapporten, ta fram konkreta åtgärder i syfte att minska administrationen. Uppdraget ska återredovisas i respektive nämnd/bolag.</p> <p>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut</p>	<p>✓ Avslutad</p> <p>2023-06-27</p> <p>Gryaab har identifierat följande åtgärder som kan minska administrationen.</p> <p>Att värdera våra medarbetares arbetstid. Det kan t.ex. handla om att vara mer selektiv vid möteskallelser och fundera på alla om alla som kallas behöver delta på mötet eller kan få informationen på annat sätt. Det kan också handla om att hålla möten digitalt istället för fysiskt när det passar.</p> <p>Att ha rätt ambitionsnivå. Gryaab ställs dagligen inför remissförfrågningar, enkäter, rapporter, mål och uppdrag. Vissa av dessa förfrågningar är helt relevanta för verksamheten medan andra tar sikte på områden där Gryaab har en mycket begränsad påverkan. Genom att, när så är möjligt, välja bort sådant som inte berör Gryaab eller att begränsa tiden och därmed ambitionsnivån på dessa delar kan administrationen minska.</p> <p>Göteborgs Stad kan bli bättre på att välja ut vilka som berörs av rapporter, uppdrag och styrande dokument. I dagsläget skickas flera rapporter till alla nämnder och styrelser trots att många verksamheter har mycket begränsad påverkan på det som frågan berör. Det gäller även många styrande dokument där ansvar läggs på alla nämnder och styrelser. Även om det är upp till varje enskild verksamhet att lägga ambitionsnivån rätt för dessa frågor så kan administrationen och troligen resultatet förbättrats genom att ställa rapporter etc. till de verksamheter som berörs.</p> <p>Gryaab har en administrativ organisation som bedöms vara på en ändamålsenlig nivå. Styrelsen beslutade den 15/6 att förklara uppdraget som fullgjort (40c §).</p>
<p>Samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att möjliggöra för anställningar och praktikplatser för fler personer med funktionsnedsättning, uppdraget återrapporteras i respektive nämnd och styrelse.</p> <p>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut</p>	<p>▶ Pågående</p> <p>2024-01-24</p> <p>Gryaab saknar kännedom om huruvida kandidater i rekryteringsprocesser eller praktikplatssökande har funktionsnedsättningar, då detta inte är en fråga som inte får eller bör ställas i</p>

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
	<p>rekryteringssammanhang. Rekryteringsprocessen på Gryaab utgår dock från ett professionellt, normkritiskt och kompetensbaserat förhållningssätt, med syfte att ingen sökande ska bli exkluderad eller diskriminerad. HR arbetar aktivt med att öka kunskapen och medvetenheten hos alla chefer kring vilka val som görs i en rekryteringsprocess. Det minskar risken att göra urval på fel grunder. Enligt Gryaabs plan för delaktighet för personer med funktionshinder är målet att alla chefer ska gå en utbildning i fördomsfri rekrytering. Utbildning planeras inom planperioden.</p> <p>Gryaab arbetar aktivt med att alla kontorsytor och allmänna ytor ska vara utformade på ett sådant sätt att alla ska kunna nyttja ytorna obehindrat. Uppföljningen av den fysiska arbetsmiljön för medarbetarna sker löpande i det dagliga arbetet. Gryaab bedömer att uppdraget är uppfyllt genom nuvarande arbete och uppdraget kommer avslutas efter att styrelsen behandlat årsrapporten.</p>

6.3 Redovisning av styrelsens egna uppdrag

Anvisning

Denna rubrik redovisar samtliga uppdrag från den egna nämnden/styrelsen (exklusive KF/KS-uppdragen) och som ligger inne i planeringssyn i Stratsys. Uppdragen redovisas med aktuell status och senaste kommentar.

Denna rubrik kan döljas på enhetsnivå om man vill.

Bilaga 1

2 februari 2024

Stab

Kristina Augustsson

Gryaab AB, Box 8984, 402 74 Göteborg, [031-64 74 00](tel:031-647400), gryaab.se

Barnbokslut 2023

Bakgrund och syfte

Kommunfullmäktige i Göteborg gav den 16 juni 2020 kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en stadenövergripande barnrättsplan samt till samtliga nämnder och styrelser att årligen upprätta ett barnbokslut. Barnrättplanen antogs av kommunfullmäktige den 9 juni 2022 och gäller under perioden 2022-2024.

Ett barnbokslut ska fungera som ett underlag och stöd för förvaltningar och bolag i arbetet med att tillgodose barn och ungdomars rättigheter utifrån barnkonventionen. Barnboksluten är också ett underlag till uppföljning av Göteborgs Stads barnrättsplan.

Barnbokslutet är en sammanställning av verksamhetens resultat som berör barn och innebär att varje förvaltning och bolag i samband med årligt bokslut gör en särskild utvärdering av hur verksamheten påverkat barns och ungas villkor. Ett barnbokslut ska ge ett stöd i vad som behöver prioriteras inför nästkommande års verksamhets- och affärsplan.

Barnbokslut 2023

Gryaabs barnbokslut för 2023 utgår från framtagna mall för barnbokslut.

Förändringar i verksamheten samt resurssättning av barnrättsarbetet

- Har det skett några förändringar i verksamheten under innevarande år som påverkar barn direkt eller indirekt? (T.ex. nämnd-/styrelsebeslut om riktade insatser mot barn i utsatta situationer)

- Vilka resurser (personella och ekonomiska) har satts in i arbetet för att förbättra barns villkor?
- Fördelas resurser utifrån barns rätt till likvärdiga livsvillkor?

Svar:

Gryaab avsätter personella och ekonomiska resurser för studiebesök för mellanstadieelever i Gryaabs delägarkommuner. Gryaab höll 75 studiebesök för mellanstadiet under 2023.

Gryaab arbetar ständigt med att alla barn ska ha samma möjlighet att delta på studiebesöken oavsett t.ex. funktionshinder eller för att man inte kan svenska. Det sker t.ex. genom att Gryaab anpassar studiebesöken efter de speciella behov som finns eller att skolan har med sig en tolk på besöket. Gryaab arbetar också med en pedagogik som går ut på att den person som håller i studiebesöket svarar på alla frågor som ställs, oavsett om dessa är direkt relaterade till vattenrening. På det sättet behandlas alla barn på samma sätt och får komma till tals.

Gryaab erbjuder sedan tidigare värdecheckar till de delägarkommuner som ligger utanför Göteborgs Stad då de saknar kort som gäller i kollektivtrafiken i Göteborg.

Värdecheckarna ges för att alla skolor ska ha samma ekonomiska möjlighet att ta sig till Gryaabs anläggning. Under år 2022 beslutades att höja beloppet på värdecheckarna från 700 till 1 500 kr/besök. Beloppet har inte ändrats under 2023.

Gryaab har under 2023 genomfört två undersökningar av studiebesöksverksamheten (se nedan).

I övrigt har inga ytterligare resurser för studiebesöksverksamheten satts in. Gryaab har inte heller genomfört några förändringar i verksamheten som påverkar barn direkt eller indirekt sedan förra barnbokslutet.

Vad gäller Gryaabs studiebesök så har alla skolor i delägarkommunerna samma möjlighet att boka studiebesök. Gryaab tar varje år fram statistik på hur bokningarna fördelar sig mellan delägarkommuner samt även mellan stadsdelar i Göteborgs Stad. Fördelningen är relativt jämn. Utifrån den begränsade inverkan Gryaab har på barn bedöms resurser fördelas utifrån barns rätt till likvärdiga livsvillkor.

Summering av föregående års utvecklingsområden och insatser

I tabellen nedan beskrivs kortfattat de utvecklingsområden och insatser som identifierades i föregående barnbokslut samt de förväntade resultaten av insatserna. I kolumnen ”koppling till barnrättsplanens insatser” skrivs en mycket kort beskrivning på vilken insats i planen som utvecklingsområdet är kopplat till.

Prioriterade utvecklingsområden	Insatser	Förväntade resultat	Koppling till barnrättsplanens insatser
Studiebesök för mellanstadiet	Kvalitativ utvärdering av hur lärare och barn uppfattar studiebesöken	Målet med utvärderingen var att säkerställa att Gryaabs beteendebudskap förmedlats och att guiden anpassat besöket efter deltagarna	Insats 2.1 Identifiera hur den egna verksamheten påverkar barns rättigheter utifrån barns olika livsvillkor Insats 2.2 Identifiera och använda metoder för barns delaktighet som är anpassade utifrån barns olika förutsättningar
Studiebesök för mellanstadiet	Kompletterande enkätundersökning utifrån Plan för Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2021-2026.	Målsättningen är att deltagare ska kunna ta till sig och förstå det som förmedlas på studiebesöken samt uppleva att de blir väl bemöta utifrån sina individuella förutsättningar.	Insats 2.1 Identifiera hur den egna verksamheten påverkar barns rättigheter utifrån barns olika livsvillkor Insats 2.2 Identifiera och använda metoder för barns delaktighet som är anpassade utifrån barns olika förutsättningar

Förflyttningar i arbetet med de grundläggande artiklarna och övriga artiklar

Vilka resultat/effekter enligt tabellen har insatserna genererat? Några effekter på organisationsnivå och effekter för målgruppen /målgrupperna direkt/indirekt kopplat till de grundläggande artiklarna och övriga artiklar i Barnkonventionen.

Artikel 2 – Principen om icke-diskriminering

Artikel två om icke diskriminering handlar om alla barns lika värde och rättigheter. Ingen får diskrimineras på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Exempel på åtgärder som stöd för analysen:

- Öka kunskapsnivån om barn (med speciellt fokus på yngre barn, barn i utsatta situationer och barn som verksamheten inte lyckats med att nå)
- Utveckla metoder för att säkra icke-diskriminering utifrån de sju diskrimineringsgrunderna. T ex vid framtagande av statistik och annan kvalitativa data för att använda systematiskt i analyser, beslut och uppföljning.

Resultat:

Gryaab har under 2023 genomfört två undersökningar av studiebesöksverksamheten. Den ena undersökningen var en kvalitativ utvärdering av studiebesöksverksamheten som gjordes under hösten 2023 där alla besökande pedagoger och elever fick svara. Resultatet av enkätsvaren har inte sammanställts helt men svaren indikerar på att besökarna är nöjda med bolagets anpassningar och bemötande. Utifrån det totala resultatet kommer bolaget vid behov utveckla eller förändra studiebesöksverksamheten. Den kvalitativa utvärderingen av studiebesöksverksamheten görs vid jämna mellanrum eller vid större förändringar i studiebesöksverksamheten.

Den andra undersökningen var en kompletterande enkätundersökning som fylldes av den pedagog som bokade besöket. Gryaab gjorde undersökningen utifrån Plan för Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2021-2026. Resultatet från undersökningen var mycket bra. Mot den bakgrunden avser Gryaab inte

fortsätta med enkätundersökningen under 2024. Gryaab planerar dock att göra en ny undersökning på sikt.

Artikel 3, 6, 12 och övriga artiklar i barnkonventionen kopplat till planens fyra fokusområden.

Svar

Gryaab har, utöver det som redovisats tidigare, inte genomfört några insatser under 2023 som bedöms beröra ovan nämnda artiklar.

Det nya nuläget och vägen framåt

Det nyupprättade barnbokslutet ska även ge en uppdaterad bild av det nya nuläget, vilka utvecklingsområden och vad som behöver prioriteras att arbeta vidare med, så att barns rättigheter stärks och livsvillkoren förbättras ytterligare. Det nya nuläget blir därmed ett viktigt stöd och bidrag till planeringen av vilka åtgärder som behöver sättas in det kommande årets verksamhets- eller affärsplan.

Frågor som stöd för planering:

Vilka utvecklingsområden och insatser behövs det kommande året/åren:

- för att stärka barnrättsarbetet utifrån de fyra grundläggande artiklarna?
- för att stärka barnrättsarbetet så att barns livsvillkor förbättras utifrån övriga artiklar i barnkonventionen (och barnrättsplanens fyra fokusområden utbildning, fritid, trygghet och hälsa) som är relevanta för verksamhetens uppdrag?

Vad är en realistisk ambition och är det något utvecklingsområde som är en förutsättning för de andra och behöver prioriteras?

Vilka resultat/effekter förväntas uppnås av eventuellt nya insatser som planeras? Behöver förväntade resultat/effekter revideras gällande pågående insatser?

I tabellen beskrivs kortfattat de utvecklingsområden ni prioriterar och insatser Gryaab ska vidta det kommande året samt de resultat som förväntas av insatserna. Beskriv också kortfattat vilken insats i barnrättsplanen utvecklingsområdet är kopplat till.

Svar:

Prioriterade utvecklingsområden	Insatser	Förväntade resultat	Koppling till barnrättsplanens insatser
Studiebesök för mellanstadiet	Värdecheckar till delägarkommuner utanför Göteborg	Värdecheckarna ges för att alla skolor (och därmed alla barn) ska ha samma ekonomiska möjlighet att ta sig till Gryaabs anläggning.	Insats 2.1 Identifiera hur den egna verksamheten påverkar barns rättigheter utifrån barns olika livsvillkor
Studiebesök för mellanstadiet	Se över resultatet av kvalitativ utvärdering av hur lärare och barn uppfattar studiebesöken och vid behov anpassa studiebesöken.	Målet med utvärderingen var att säkerställa att Gryaabs beteendebudskap förmedlats och att guiden anpassat besöket efter deltagarna	Insats 2.1 Identifiera hur den egna verksamheten påverkar barns rättigheter utifrån barns olika livsvillkor
Årligen upprätta barnbokslut	Upprätta barnbokslut	En helhetsbild och bättre styrning av bolagets samlade barnrättsarbete	Insats 2.4 Årligen upprätta barnbokslut

Bilaga 2 Uppföljning mål 2023

Gryaabs mål

Gryaabs styrelse beslutade den 2 december 2022 om Gryaabs mål för 2023. Målen är uppdelade i två kategorier: Utvecklingsmål och Kvalitetsmål.

Uppföljning utvecklingsmål

Utvecklingsmålen bedöms enligt fyra steg:

1. Målet uppfyllt
2. Målet omprioriterat
3. Målet delvis uppfyllt
4. Målet ej uppfyllt

Utvecklingsmål 1 – Ökad robusthet

Gryaab ska säkerställa att både anläggningar och tunnlar har den kapacitet och driftsäkerhet som krävs för att utföra uppdraget.

Strategier och aktiviteter

1. Gryaab ska arbeta för att förbättra och effektivisera underhållet av tunnelsystemet. Genom arbetet ska genomfört underhåll öka samtidigt som antalet arbetstimmar som läggs på underhåll minskar och arbetsmiljön för personalen som genomför underhåll förbättras.
2. Gryaab ska fastställa dimensionerande villkor för tunnelsystemet.
3. Gryaab ska kartlägga marknaden för hjälpmedel såsom självkörande fordon, drönare etc. som kan utföra underhåll utan närvaro av personal.
4. Gryaab ska, genom fortsatta simuleringar av kapaciteten i tunnelsystemet, utreda vilka begränsningar som finns och ge en rekommendation på vilka åtgärder som är nödvändiga att vidta.

Måluppfyllelse utvecklingsmål 1:

1. Delvis uppfyllt. Prioritet i år har varit att komma in i svårtillgängliga delar av tunnelsystemet samt starta projekt för att möjliggöra framtida underhåll. Gruppen ledningsnät har prioriterat arbetsmiljörelaterade frågor vilket framöver säkerställer att underhåll kan genomföras på ett säkert sätt.
2. Delvis uppfyllt. Förslag för dimensionerande villkor finns, men är ännu inte fastställt av Gryaabs ledningsgrupp.
3. Målet omprioriterat. Detta mål har prioriterats ned på grund av att fokus har lagts på arbetsmiljörelaterade frågor. Som exempel kan nämnas fallskydd vid nedstigning i stigschakt samt mikrobiella risker vid arbete i tunnelsystemet.
4. Målet är uppfyllt

Utvecklingsmål 2 – Uppfylla miljötillstånd

Gryaab ska vidta åtgärder för att uppfylla kraven i nuvarande miljötillstånd fram till 2036. Gryaab ska dessutom arbeta för att kunna möta förväntad utveckling av regionen och villkor i miljötillstånd efter 2036.

Strategier och aktiviteter

1. Gryaab ska, genom samverkan med delägarkommuner och berörda myndigheter, arbeta för att ha en bräddstrategi som går att ta i drift år 2024.
2. Gryaab ska, genom att arbeta med ledningsnätet, minska toppflödena och förbättra reningen.
3. Gryaab ska tillsammans med Kretslopp och vatten ta fram ett projektprogram gällande systemoptimering för transport av avloppsvatten med tillhörande tidplan och ansvar. Gryaab ska presentera programmet för TED och därefter rapportera löpande.
4. Gryaab ska ta fram underlag så att styrelsen kan fatta beslut om strategi för Nya Ryas miljötillstånd.
5. Gryaab ska utreda åtgärder för att klara reningen till 2036 för de ämnen som behövs enligt Kapacitetsvärdering 2036.

Måluppfyllelse utvecklingsmål 2:

1. Målet uppfyllt.

2. Målet uppfyllt.
3. Målet uppfyllt. Tre av tre aktiviteter inom projektprogrammet pågår enligt plan.
4. Mål uppfyllt - Strategin presenterades för styrelsen den 26/10. Ärendet läggs fram för beslut i styrelsen den 2/2-2024.
5. Målet uppfyllt

Utvecklingsmål 3 – Stärkt beredskap

Beredskapen mot yttre påverkan ska stärkas

Aktiviteter

1. Gryaab ska genomföra rekommenderade åtgärder från beredskapsplanen.
2. Gryaab ska se över sina avtal och säkerställa att bolaget har ändamålsenlig kontroll över de resurser som bolaget behöver för att kunna driva verksamheten nu och i ett försämrat säkerhetsläge.

Måluppfyllelse utvecklingsmål 3

1. Mål uppfyllt
2. Målet delvis uppfyllt – Gryaab har haft dialog med leverantörer och nationell samordning hos Länsstyrelsen. En riskanalys kring försörjning av reservdelar och kemikalier återstår att genomföras för att identifiera ytterligare åtgärder för att säkerställa verksamhetens drift.

Utvecklingsmål 4 – Ökad cirkularitet

Genom att betrakta avloppsvattnet och dess innehåll som en resurs bidrar Gryaab till att öka tillgången av närproducerade och hållbara produkter samt en balanserad avgiftsutveckling.

Strategier och aktiviteter

1. Gryaab ska öka mottagningen av organiskt avfall upp till 25 000 ton.
2. Gryaab ska säkerställa resurser i syfte att kunna gå mot en ökad cirkularitet som både gynnar miljön och en balanserad avgiftsutveckling.

3. Gryaab ska utreda vad bolaget kan göra för att kunna kombinera en ökad cirkularitet från avloppsvattnet och dess innehåll och samtidigt uppnå en balanserad avgiftsutveckling.
4. Gryaab ska driva frågan om effektivisering av stadens biogasproduktion och kostnaderna för den.

Måluppfyllelse utvecklingsmål 4:

1. Målet delvis uppfyllt. Gryaab har ökat mottagningen i jämförelse med tidigare år, dock inte nått hela vägen till 25 000 ton.
2. Målet delvis uppfyllt. Gryaab lyckades inte rekrytera en Affärsutvecklare. Under processens gång fick vi tips och idéer på hur vi skulle kunna angripa den här utmaningen på annat sätt. Det arbetet pågår och kommer att fortsätta under 2024.
3. Målet uppfyllt
4. Målet uppfyllt- En utredning i samarbete med Göteborg Energi och Renova är färdigställd. Utredningen visade inte på stora ekonomiska vinster och ett frågan har därför parkerats.

Utvecklingsmål 5 – Aktivare klimatarbete

Gryaab ska genom bolagets klimatstrategi arbeta för en region med ett klimatavtryck nära noll. Takt och kostnadsutveckling för klimatåtgärder ska samordnas med ägarna utifrån ett helhetsperspektiv för regionen.

Aktiviteter

1. Gryaab ska säkerställa att Gryaabs klimatstrategi och handlingsplan ligger i fas med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram och klimatomställningsfunktionen.
2. Gryaab ska ta fram ett nyckeltal på kr/CO₂ som kopplas till bolagets klimatstrategi och handlingsplan.
3. Gryaab ska skaffa en bättre kunskap om lustgasutsläpp från anläggningen samt utreda vilka möjligheter som finns för att begränsa dessa.
4. Åtgärder för att minska metanavgång ska konsekvensbedömmas så att styrelsen kan ta ställning till ett genomförande.

Måluppfyllelse utvecklingsmål 5

1. Målet delvis uppfyllt: Arbetet med att konkretisera handlingsplanen påbörjades under hösten och kommer att fortsätta under 2024
2. Målet delvis uppfyllt: Arbetet med att ta fram användbara nyckeltal påbörjades under hösten och kommer att fortsätta under 2024
3. Målet delvis uppfyllt: För att bättre förstå mekanismerna om hur, var och när lustgas bildas i anläggningen och i förlängningen kunna hitta driftsstrategier som kan begränsa lustgasbildningen har ett provtagningsprojekt för att mäta lustgas i vattenfas drivits under hösten 2023. Utmaningarna med mäta lustgas i vattenfas har varit större än väntat. Projektet kommer att fortsätta under 2024.
4. Målet delvis uppfyllt: Görs inom ramen för utredningsvillkor 2 (U2). Utredningen kommer att lämnas in till tillsynsmyndigheten under 2024. Flera alternativ har studerats och värderats. Åtgärder för att minska metanavgång kan behöva samordnas med förändringar som görs inom ramen för Nya Rya.

Utvecklingsmål 6 – Attraktiv arbetsplats

Gryaab ska arbeta aktivt med att vara en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor som både attraherar nya medarbetare och behåller kompetensen i organisationen.

Aktiviteter

1. Gryaab ska utifrån kompetensförsörjningsplanen kartlägga bolagets framtida rekryteringsbehov och vilka insatser som behövs för att uppnå det.
2. Gryaab ska utreda rekryterings- och introduktionsprocessen i syfte att effektivisera den och få nya medarbetare att tidigt känna sig trygga i sin roll.
3. Gryaab ska genomföra minst tre aktiviteter/åtgärder som ökar samhörigheten på arbetsplatsen.

Måluppfyllelse utvecklingsmål 6:

1. Målet uppfyllt
2. Målet delvis uppfyllt. Arbete pågår med frågan bland annat inom ramen för gruppen av kompetensförsörjning. Omvärldsbevakning när det gäller systemstöd i frågan är också aktiv.
3. Målet uppfyllt

Utvecklingsmål 7 – Hållbar ekonomisk utveckling

Gryaab ska ta fram en långsiktig ekonomisk strategi för bolaget som inkluderar effekten från Nya Rya. Strategin ska omfatta både avgiftsutvecklingen och soliditeten i bolaget samt vara förankrad i ägarkommunerna.

Måluppfyllelse utvecklingsmål 7:

Målet uppfyllt

Uppföljning kvalitetsmål

Syftet med kvalitetsmålen är att kunna kvalitetssäkra och följa upp resultatet av vissa delar av verksamheten. Kvalitetsmålen utgör ett identifierat värde eller värdeintervall som bedöms vara en acceptabel kvalitetsnivå. Av uppföljningen framgår tillgängligt resultat vid tiden för uppföljningen.

Spillvatten renas till skydd för miljön

Kvalitetsmål	Gryaabs miljötilstånd	Mål 2023	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
BOD Halt	10 mg/l	Ej över 9 mg/l	6,4 mg/l	6,9 mg/l	6,6 mg/l
Fosfor Halt	0,3 mg/l	Ej över 0,25 mg/l	0,18 mg/l	0,18 mg/l	0,19 mg/l
Kväve Halt	8 mg/l	Ej över 7 mg/l	6,6 mg/l	6,6 mg/l	7,1 mg/l
BOD Mängd	1 300 ton/år	Ej över 1200 ton	824 ton	812 ton	906 ton
Fosfor Mängd	40 ton/år	Ej över 35 ton	23,7 ton	21,2 ton	26,7 ton
Kväve Mängd	1 000 ton/år	Ej över 980 ton	854 ton	785 ton	976 ton

Kvalitetsmål	Gryaabs miljötilstånd	Mål 2023	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Oplanerade driftstopp som påverkar reningsresultatet	-	Max 4 tillfällen	-	4	2

Social hållbarhet

Kvalitetsmål	Acceptabel nivå	Mål 2023	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antal arbetsplatsolyckor som lett till frånvaro	0	0	4	2	1
Sjukfrånvaro total	<5 %	Oförändrat jämfört med 2021	3,2%	3,4%	3,9%
Sjukfrånvaro 1-14 dagar	<2%	Oförändrad jämfört med 2021	1,3%	2%	1,7%
Sjukfrånvaro 15+ dagar	<2%	Oförändrad/minskad jämfört med 2021	1,8%	1,4%	2,2%
Antal säkerhetssamtal	20	20	Saknas data	16	34
HME-Hållbart MedarbetarEngagemang	70	85	80	Ingen mätning	81
Ledarskap (WinningTemp)	>6,0	> 7,9	Saknas data	7,9	7,8
Personalomsättning (ej pensionering och intern)	<5,0	<5,0	5,6	9,9%	10,08%
Antal studiebesök per år årskurs 4 – 6.	> 55 st.	65 st.	62 st.	61	75 st

Ekonomisk hållbarhet

Kvalitetsmål	Acceptabel nivå	Mål 2023	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Soliditet	> 9,0%	10,5%	9,0%	11,7%	10,4
Driftkostnad (kr) – Brutto per ansluten person	-	403	325	362	369
Driftkostnad (kr) - Brutto per försåld m3	-	6,3	4,9	5,7	5,8

Ekologisk hållbarhet i det cirkulära samhället

Kvalitetsmål	Mål 2023	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Mottagning av organiskt avfall	25 000 ton	19 103 ton	20 457 ton	22 123 ton
Producerad Biogas	7 280 kNm3	7 158 kNm3	6 744 kNm3	7418 kNm3
Andel slam som uppfyller Revaqs krav	80 %	81%	89%	79%
Kolfot	12 500 ton CO ₂ e	13 600 ton CO ₂ e	15 379 * ton CO ₂ e	13 221 ton CO ₂ e
Värmeåtervinning	400 GWh	337 GWh	229 GWh	341 GWh
Elförbrukning	39,5 GWh	40,2 GWh	38,3 GWh	39,9 GWh

Kvalitetsmål	Mål 2023	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Fjärrvärmeförbrukning	13,1 GWh	13,6 GWh	12,8 GWh	12,8 GWh
Dricksvattenförbrukning	Oförändrad/ minskad jämfört med 2021	276 410 m ³	247 075 m ³	225 000 m ³

*Ökningen beror i huvudsak på avställning av RK1, ej fossilfri kolkälla samt att biogasen beräkningsmässigt numera ersätter naturgas istället för diesel.

Särskild uppföljning till stadens och Stadshus årsredovisningar 2023

Gryaab AB

Innehållsförteckning

1	Förväntad framtida utveckling inom bolaget	3
2	Hållbarhetsupplysningar som behövs för förståelsen av företagets utveckling, ställning eller resultat.....	4
2.1	Tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet	4
3	Uppgifter kopplat till bolagets löneöversyn	6

1 Förväntad framtida utveckling inom bolaget

Gryaabs framtida utveckling, verksamhet och kostnader påverkas främst av delägarkommunernas förväntade befolkningsutveckling samt de skärpta reningskrav som sannolikt kommer i framtiden.

Gryaabs miljö tillstånd sträcker sig till 2036. Process för ett nytt miljö tillstånd samt förstudie för kompletterande anläggning, Nya Rya, pågår. Ansökan om nytt miljö tillstånd lämnas in i början av 2024. Målet är att ansökan för ett nytt miljö tillstånd ska ha vunnit laga kraft 2026. Utredningarna kring utbyggnaden av Ryaverket ska 2025 nått så långt att en programhandling med nya reningsprocesser, fysisk utformning och beskrivning av miljökonsekvenser kan redovisas. Efter att projektet avslutats kan Gryaab ta hand om avloppsvattnet från våra ägarkommuner med sikte på 2055.

Gryaab har under året tagit fram en långsiktig ekonomisk strategi för bolaget vilken fastställdes av styrelsen den 15 juni 2023. Strategin bygger på beslutet om finansieringsmodellen för Nya Rya och styr Gryaab mot att över tid ha en soliditet runt 10 procent. I nuläget består Gryaabs soliditet av obeskattade reserver uppbyggda utifrån Gryaabs affärsmässiga sidointäkter. Strategin innebär att soliditeten efter 2028 ska vila på det kapitaltillskott som delägarna betalar in till bolaget i samband med finansieringen av kapacitetsutbyggnaden i Nya Rya. Gryaabs soliditet kommer därmed över tid att fortsätta vara tillfredsställande men övergå till att vara finansierat av skattekollektivet.

I enlighet med bolagets långsiktiga ekonomiska strategi styrs avgiftsuttaget för de kommande tio åren mot årliga underskott. Därmed reduceras successivt Gryaabs obeskattade reserver.

Avgiftsutvecklingen fram till år 2030 förväntas bli måttlig. År 2030 förväntas avgifterna uppgå till 400 mkr. Avgiftsnivån från år 2025 till år 2034 förväntas öka med 115 mkr eller 33 % från 355 mkr till 470 mkr. Driftkostnaderna förväntas öka i takt med Riksbankens inflationsmål. Räntekostnaderna förväntas däremot öka successivt i takt med att upplåningen ökar. Räntekostnadernas andel av de totala kostnaderna ökar under tioårsperioden från 5 % till närmare 20 %. Framtidens räntenivåer utgör därmed en väsentlig risk med direkt påverkan på avgiftsutvecklingen. Bedömningarna av Gryaabs långsiktiga upplåningsbehov bygger till stor del på det osäkra antagandet att Nya Rya investeringen uppgår till ca 6 miljarder kronor. Investeringsbeslutet planeras till år 2028. Upplåningsbehovet hålls dock tillbaka genom det kapitaltillskott som betalas in efter att investeringsbeslutet fattats. Detta leder i sin tur till att ökningstakten för räntekostnaderna också bromsas upp trots en fortsatt hög investeringsvolym.

Gryaabs uppdrag har i femtio år varit att avleda och rena regionens avloppsvatten för att minska utsläppen av näringsämnen i havet. Nu tar bolaget steg för att utöka uppdraget ytterligare. Målet är att skapa en ökad cirkularitet där fler nyttor skapas av de resurser som finns i avloppsvattnet. Det minskar belastningen på miljön och skapar intäkter som gör att VA-avgiften kan sänkas för medborgarna.

2 Hållbarhetsupplysningar som behövs för förståelsen av företagets utveckling, ställning eller resultat

Vattenbehandling

Gryaab renar avloppsvatten. En stor utmaning för avloppsvattenreningen är tillskottsvattentillförseln. Genom modellering har Gryaab och ägarkommunerna kunnat visa att åtgärder för att minska tillskottsvattnet börjar ge effekt. Bedömningen är att pågående åtgärder förväntas minska tillskottsvattnet med 1 miljon m³/år, vilket motsvarar ca 0,8 % av den totala tillförseln.

Slambehandling

Vid rening av avloppsvatten bildas slam. Avloppsslammet har rötats i Gryaabs biogasanläggning. Under året har 10 700 000 Nm³ levererats till Göteborg Energi AB för uppgradering. Målet för 2023 var 11 300 00 Nm³. Gryaab främjar ett kretslopp där slam används som gödsel eller jordtillverkning. Gryaab har under åren ökat ambitionen för återföring av slam till odlad mark. Målet 2023 var att 80 % av slammet skulle klara Revaqkraven och återföras till åkermark, målet nåddes nästan.

Klimat och energi

Gryaab ger upphov till klimatutsläpp från reningsprocessen och indirekt från tillverkningen av energin och kemikalierna som förbrukas. Metan och lustgas bildas och avgår vid vattenrening och slamhantering. År 2022 och 2023 har Gryaab utrett växthusgaserna genom mätning med drönare. På grund av energikrisen under vintern 22/23 fick alla medarbetare ge tips om hur vi skulle använda mindre energi. Många av förslagen omsattes i åtgärder eller i utredningar som fortgår.

Uppströmsarbete

Gryaab arbetar med att få anslutna invånare och industrier att minska sina utsläpp av oönskade ämnen. Det görs genom kontroll av verksamheters avloppsvatten och spårning av utsläpp samt genom att informera om hur man använder avloppet rätt. Under 2023 har en inventering av anslutna B och C-verksamheters kemikalieanvändning slutförts. 15 stycken utfasningsämnen identifierades i inventeringen. Verksamheterna har på uppmaning slutat använda de kemikalier som innehöll de identifierade utfasningsämnena

2.1 Tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet

Tillståndspliktig verksamhet

Bolag	Typ av tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet
Göteborg Energi AB	Produktion av fjärrvärme, el och kyla. Uppgradering biogas.

Bolag	Typ av tillstånds-eller anmälningspliktig verksamhet
Göteborg Energi Nät AB	Mellanlagring av farligt avfall
Göteborgs Hamn AB	Hamnverksamhet, oljelagring
Göteborgs Spårvägar AB	Fordonstvätt, fordonsverkstad.
GS Buss AB	Fordonstvätt, bränslehantering
Göteborg Leasing AB	Fordonstvätt, fordonsverkstad.
Got Event	Bad för allmänheten.
Älvstranden Utveckling AB	Hamnverksamhet, vattenverksamhet, markarbeten i förorenade massor
Renova AB	Avfallsförbränning, deponi, avfallshantering, biologisk avfallsbehandling, fordonstvätt, fordonsverkstad
Renova Miljö AB	Deponi, avfallshantering
Gryaab	Avloppsrening, förvaring slam, mottagning organiskt avfall
Grefab	Fritidsbåtshamnar med båtuppställning

3 Uppgifter kopplat till bolagets löneöversyn

Arbetsgivarorganisation

Bolagets arbetsgivarorganisation	Eventuell kommentar
Sobona	-

Lönekollektivavtal

Bolagets lönekollektivavtal	Eventuell kommentar
Branschöverenskommelse Vatten & Miljö 20	-
Branschöverenskommelse Vatten & Miljö 22	-
-	-

Utfall vid bolagets löneöversyn

	2021	2022	2023
Utfall löneöversyn totalt för bolaget (%)	**	***2,9%	4,1%
Antal personer som omfattades av löneöversynen	101	100	111

Inge kommentarer avseende löneöversyn 2023, se nedan kommentarer till tidigare löneöversyner vilka är viktiga att känna till vid jämförelser.

Löneöversyn 2022

***2022: Utrymmet sattes till 2,2 % samt därutöver struktur/särskilda satsningar, vilket gjorde att det totala utfallet blev 2,9%

Löneöversyn 2020-2021

2020 års översyn uteblev då centralt löneavtal saknades. Därmed slogs 2020 samman med 2021 när avtalet blev färdigtecknat.

** Medarbetare (89 personer) som hade lön i 2019 års nivå fick ny lön from 1 oktober 2020 där nivån totalt sett landade på 3,9 %. Översynen var en sammanslagning av 2020 och 2021.

Medarbetare (12 personer) som hade lön i 2020 års nivå fick ny lön från 1 april 2021 där nivån totalt sett landade på 2,6 %.

Övriga kommentarer

Kartläggning otrygghet och brott 2023

Gryaab AB

Innehållsförteckning

1	Problematik stadsområde Centrum	3
2	Framåtblick stadsområde Centrum.....	4
3	Problematik stadsområde Hisingen.....	5
4	Framåtblick stadsområde Hisingen	6
5	Problematik stadsområde Nordost	7
6	Framåtblick stadsområde Nordost	8
7	Problematik stadsområde Sydväst	9
8	Framåtblick stadsområde Sydväst	10
9	Kontaktperson.....	11

1 Problematik stadsområde Centrum

Gryaab AB har några anläggningar utspridda i stadsområde Centrum bestående av portar för tillfartstunnlar till avloppstunnlar samt några andra mindre anläggningar. Det förekommer en del skadegörelse i form av klotter på tunnelportarna. Vid sällsynta tillfällen inbrott eller försök till inbrott i tunnlarna, inga sådana har inträffat under 2023. Vid inbrott händer oftast inte mer än att låsanordningen till porten blir förstörd, man konstaterar att det inte finns något att stjäla och går ut igen. Ibland har sabotage genom stöld av kablar för kraft och signalöverföring inträffat. All skadegörelse och inbrott/inbrottsförsök polisanmäls. Det finns några av platserna som kan kännas otrygga då de ligger undanskymt och tillträde behöver ibland ske kvälls och nattetid. Gäller främst i området runt Röda Sten.

2 Framåtblick stadsområde Centrum

Klotterproblematiken är i princip konstant främst på de ställen som ligger undanskymt. Portarna har stora plana ytor som inbjuder till att måla på. Sanerar vi så kommer det snart nytt. Det är sällsynt med inbrott och inbrottsförsök i detta stadsområde och vi har inte kunnat se några direkta trender.

Vi kommer att förstärka skalskyddet med en högre säkerhetsklass på portarna när dessa efterhand byts ut enligt vår underhållsplan.

3 Problematik stadsområde Hisingen

Gryaab AB har ett flertal anläggningar utspridda i stadsområdet Hisingen. Ryaverket avloppsreningsverk, Syråla slamdeponi, samt portar för tillfartstunnlar till avloppstunnlar och några slamtömningsstationer.

Det förekommer ibland intrång på området vid Ryaverket men inga har noterats under 2023.

Det förekommer mest skadegörelse i form av klotter på tunnelportarna och slamtömningsstationerna, vid enstaka tillfällen inbrott eller försök till inbrott i tunnarna, dock inga 2023. Vid inbrott händer oftast inte mer än att låsanordningen till porten blir förstörd, man konstaterar att det inte finns något att stjäla och går ut igen. Ibland har sabotage genom stöld av kablar för kraft och signalöverföring inträffat. All skadegörelse och inbrott/inbrottsförsök polisanmäls.

Det finns några av platserna, främst tunnelportar som kan kännas otrygga och då främst dygnets mörka timmar då de ligger undanskynt, men tillträde behöver mycket sällan ske annat än på dagtid.

4 Framåtblick stadsområde Hisingen

Klotterproblematiken är i princip konstant främst på de ställen som ligger undanskymt. Portarna har stora plana ytor som inbjuder till att måla på. Sanerar vi så kommer det snart nytt. Det förekommer inbrott och inbrottsförsök i detta stadsområde men vi har inte kunnat se några direkta trender. Inga inbrott eller försök till inbrott under 2023 skulle kunna tyda på en minskning men historiskt så har den här problematiken långa cykler och det har tidigare varit perioder med flera händelser på kort tid för att sedan inte inträffa något på flera år så det är för tidigt att dra några slutsatser.

Samma gäller för Ryaverket, det har varit lugnt en längre tid men historiskt har det också här gått i cykler utan att något mönster har kunnat identifieras.

Vi kommer att förstärka skalskyddet med en högre säkerhetsklass på tunnelportarna när dessa efterhand byts ut enligt vår underhållsplan.

5 Problematik stadsområde Nordost

Gryaab AB har anläggningar på en plats i stadsområdet Nordost i utkanten av Hjällbo. Det förekommer mest skadegörelse i form av klotter på tunnelport och byggnader. Det har historiskt förekommit inbrott och inbrottsförsök men inte de senaste åren. All skadegörelse och inbrott/inbrottsförsök polisanmäls. Platsen kan kännas otrygg då den ligger undanskymt. Tillträde behöver inte ske på kvälls- och nattetid.

6 Framåtblick stadsområde Nordost

Klotterproblematiken är i princip konstant då platsen ligger undanskymt. Portarna har stora plana ytor som inbjuder till att måla på. Sanerar vi så kommer det snart nytt.

Vi kommer att förstärka skalskyddet med en högre säkerhetsklass porten som kommer att bytas i början av 2024.

7 Problematik stadsområde Sydväst

Gryaab AB har några anläggningar utspridda i stadsområdet Sydväst bestående av portar för tillfartstunnlar till avloppstunnlar samt några andra mindre anläggningar. Det förekommer mest skadegörelse i form av klotter på tunnelportarna och vid enstaka tillfällen inbrott eller försök till inbrott i tunnlarna, dock inga under 2023. Vid inbrott händer oftast inte mer än att låsanordningen till porten blir förstörd, man konstaterar att det inte finns något att stjäla och går ut igen. Ibland har sabotage genom stöld av kablar för kraft och signalöverföring inträffat. All skadegörelse och inbrott/inbrottsförsök polisanmäls. Det finns någon av plats som kan kännas otrygg då den ligger undanskymt i Flatås. Tillträde behöver inte ske kvälls- och nattetid.

8 Framåtblick stadsområde Sydväst

Klotterproblematiken är i princip konstant främst på de ställen som ligger undanskymt. Portarna har stora plana ytor som inbjuder till att måla på. Sanerar vi så kommer det snart nytt. Det är förekommer inbrott och inbrottsförsök i detta stadsområde men vi har inte kunnat se några direkta trender. Inga inbrott eller försök till inbrott under 2023 skulle kunna tyda på en minskning men historiskt så har den här problematiken långa cykler och det har tidigare varit perioder med flera händelser på kort tid för att sedan inte inträffa något på flera år så det är för tidigt att dra några slutsatser.

Vi kommer att förstärka skalskyddet med en högre säkerhetsklass på portarna när dessa efterhand byts ut enligt vår underhållsplan.

9 Kontaktperson

Johan Eidenby
johan.eidenby@gryaab.se
Tfn. 031 - 64 74 71

Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2021 - 2026

Gryaab AB

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
2	Syfte med programmet	4
3	Implementering av programmet	5
4	Kapitel 1 - Aktiviteter 2022-2024.....	6
4.1	Rätten till information och kommunikation.....	6
4.1.1	Stadens verksamheter ska anpassa och utveckla sin kommunikation så att alla personer med funktionsnedsättning kan förstå informationen och uttrycka behov och synpunkter.	6
4.1.2	Stadens verksamheter ska utveckla och använda digitala och tekniska lösningar när det gynnar tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning i kommunikation med staden.	7

1 Bakgrund

Personer med funktionsnedsättning är oftare utan arbete, utan bostad, har sämre hälsa, svårare att påverka sin situation, möter ofta okunskap, hamnar i utanförskap, har lägre demokratisk delaktighet, är oftare otrygga, lägre utbildningsresultat samt sämre förutsättningar för en rik fritid. Detta ska vi ändra på tillsammans genom att samtliga nämnder och styrelser arbetar efter de angivna strategierna. Då kan vi göra skillnad.

2 Syfte med programmet

Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2021 – 2026, härnäst programmet, har som övergripande syfte att i staden möjliggöra för fler personer med funktionsnedsättning att ta del av mänskliga rättigheter som andra tar för givet. För detta har programmet för varje nämnd och styrelse preciserat strategier som leder till målen. Dessa förväntas implementeras, bli synliga, i verksamhetsplaner eller andra verksamhetsdrivande dokument.

3 Implementering av programmet

Varje nämnd och styrelse har direkt eller via respektive ledning på förvaltningar och bolag fått i uppdrag att utifrån programmet implementera strategierna under respektive rättighetsområde. I tabellen nedan framgår rättighetsområdena och vilka nämnder och styrelser som är berörda.

Rättighetsområde	KS	Alla nämnder och styrelser	Särskilt ansvariga nämnder	Särskilt ansvariga styrelser
1. Självständigt liv		X	6 nämnder	
2. Information och kommunikation	X	X	2 nämnder	
3. Demokratisk delaktighet		X	4 nämnder	
4. Ett tryggt liv	X	X		
5. Bästa möjliga hälsa			11 nämnder	
6. Utbildning			11 nämnder	
7. Arbete och sysselsättning	X	X	8 nämnder	Styrelser inom Business region Göteborgskoncernen i kluster näringsliv
8. Fungerande bostad			9 nämnder	Styrelser inom Framtiden-koncernen i kluster bostäder samt styrelser inom Högab koncernen i kluster lokaler
9. Kunna förflytta sig i och använda Göteborgs inne- och utemiljöer		X	6 nämnder	Styrelser inom Framtiden-koncernen i kluster bostäder och styrelser inom Högab koncernen i kluster lokaler
10. Meningsfull fritid			9 nämnder	Styrelser inom Göteborg & CO koncernen i kluster turism, kultur & evenemang.

4 Kapitel 1 - Aktiviteter 2022-2024

4.1 Rätten till information och kommunikation

4.1.1 Stadens verksamheter ska anpassa och utveckla sin kommunikation så att alla personer med funktionsnedsättning kan förstå informationen och uttrycka behov och synpunkter.

(1) Aktivitet/-er som verksamheten arbetar med.	(2) Exempel på samverkan med andra nämnder och styrelser.
<p>Gryaab vill att så många som möjligt ska kunna använda vår hemsida där all viktig information finns om vår verksamhet och det arbete vi utför. Gryaab arbetar aktivt med att hemsidan ska uppfylla lagen om digital tillgänglighet så att alla ska kunna ta del av informationen på lika villkor. Hemsidan är responsiv. Den 17 juni 2021 granskades gryaab.se av Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). De brister i tillgänglighet som granskningen visade åtgärdades den 19 juni 2021. Gryaab arbetar med tillgänglighetsanpassning på alla skriftliga dokument som publiceras på vår eller någon annans hemsida. Vi har en tillgänglighetsredogörelse och ett formulär där medborgare kan rapportera brister. Vi erbjuder också medborgare att höra av sig om de behöver information från gryaab.se i något annat format, till exempel tillgänglig PDF, stor text eller lättläst. På hemsidan kan varje besökare rapportera brister i webbplatsens tillgänglighet vilket ger oss möjlighet att åtgärda de hinder vi inte lyckats upptäcka själva. Målsättningen är att hemsidan ska upplevas tillgänglighetsanpassad av alla besökare och därmed att synpunkter på tillgängligheten inte ska behöva förekomma.</p>	<p>Inte aktuellt</p>

4.1.2 Stadens verksamheter ska utveckla och använda digitala och tekniska lösningar när det gynnar tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning i kommunikation med staden.

(1) Aktivitet/-er som verksamheten arbetar med.	(2) Exempel på samverkan med andra nämnder och styrelser.
<p>Gryaab vill att så många som möjligt ska kunna använda vår hemsida där all viktig information finns om vår verksamhet och det arbete vi utför. Gryaab arbetar aktivt med att hemsidan ska uppfylla lagen om digital tillgänglighet så att alla ska kunna ta del av informationen på lika villkor. Hemsidan är responsiv. Den 17 juni 2021 granskades gryaab.se av Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). De brister i tillgänglighet som granskningen visade åtgärdades den 19 juni 2021. Gryaab arbetar med tillgänglighetsanpassning på alla skriftliga dokument som publiceras på vår eller någon annans hemsida. Vi har en tillgänglighetsredogörelse och ett formulär där medborgare kan rapportera brister. Vi erbjuder också medborgare att höra av sig om de behöver information från gryaab.se i något annat format, till exempel tillgänglig PDF, stor text eller lättläst. På hemsidan kan varje besökare rapportera brister i webbplatsens tillgänglighet vilket ger oss möjlighet att åtgärda de hinder vi inte lyckats upptäcka själva. Målsättningen är att hemsidan ska upplevas tillgänglighetsanpassad av alla besökare och därmed att synpunkter på tillgängligheten inte ska behöva förekomma.</p>	<p>Inte aktuellt</p>

STYRELSEPROTOKOLL

Styrelsen för
HÄRRYDA ENERGI AB

2024-02-19

Plats och tid: Sammanträdesrummet Vågen, Solsten
måndagen den 19 februari 2024 kl. 16.00– 18.00

Beslutande:	Hans Jakobsson	Ordförande
	Robert Langholz	Vice ordförande
	Ing-Marie Samuelsson	Ledamot
	Hans Lundquist	Ledamot
	Rickard Rosengren	Suppleant

Övriga deltagare:	Niklas Odequist	Suppleant
	Siw Hallbert	Suppleant
	Johan Hugoh	Arbetstagarrepresentant
	Magnus Johnsson	Arbetstagarrepresentant
	Måns Kanold	Arbetstagarrepresentant
	Viktoria Wallin	Ekonomichef
	Susanne Ernfridsson	VD

Sekreterare: Viktoria Wallin **Paragrafer 1-13**

Ordförande: Hans Jakobsson

Justerande: Robert Langholz Måns Kanold

§ 1**Styrelsemötets öppnande**

Ordföranden förklarar styrelsemötet öppnat.

§ 2**Val av justerare**

Styrelsen beslutar att utse Robert Langholz och Måns Kanold att justera dagens protokoll.

§ 3**Föregående styrelsemöte**

Styrelsen beslutar att lägga föregående mötesprotokoll till handlingarna.

§ 4**Ekonomiska rapporter**

Viktoria redogör för det ekonomiska utfallet 2023. Bokslutsresultatet kommer även att behandlas under § 5.

Hindås-projektet slutrapporteras där styrelsen i maj 2022 tog beslut om investeringen för ombyggnationen på en totalsumma på 27 mnkr. Hindåsstationen driftsattes under hösten 2023 och slutredovisas till en total investeringskostnad på 24,5 mnkr.

Saldot på Skattekontot redovisas.

Styrelsen noterar de ekonomiska rapporterna.

§ 5**Bokslut 2023 och vinstdisposition**

Revisorerna har granskat räkenskaperna för 2023 och resultatet före bokslutsdispositioner är 34,5 mnkr. Investeringarna uppgick till 45,1 mnkr.

Styrelsen beslutar att föreslå årsstämman utdelning till ägaren Härryda kommun enligt ägardirektivet som för 2023 innebär 1 312 500 kr.

§ 6**Arbetsinstruktion för VD**

Styrelsen beslutar att fastställa föreliggande förslag till arbetsinstruktion för VD

§ 7

Delegation från styrelsen till VD

Styrelsen beslutar att fastställa föreliggande förslag till delegation från styrelsen till VD.

§ 8

Översyn av finanspolicy och sammanställning av gällande policys

Styrelsen gör en översyn av finanspolicyn och lägger denna till handlingarna utan ändringar.

En översyn görs av bolagets samtliga gällande policys, där en del beslutas av styrelsen under året och en del beslutas inom verksamheten av VD.

§ 9

Rapport från Elhandelsbolaget

Susanne presenterar kundutvecklingen för elhandelsbolaget. Kunderna är fortsatt avvaktande pga. elpriserna. Elens dag firades den 23 januari med öppet hus. I nuläget har vi över 2600 aktiva användare av vår app.

Den hydrologiska balansen i Sverige har förbättrats till -4,4 TWh. Priserna för kol, olja och gas går sidledes och kärnkraften producerar nu på 100% av kapaciteten.

§ 10

Utskick för kännedom

Susanne redogör för distribuerad energi 2023 som var på den lägsta nivån sedan 2014. År 2024 började med rekordhög distribution för januari månad. En årsjämförelse visas av elpriserna mellan åren 2018-2023.

§ 11

Övrigt och VD-information

Susanne redogör för måluppfyllelsen för 2023.

En tillbakablick på 2023 presenteras med händelser för bolaget under året såsom bl.a. lansering av vår app, diverse statistik samt information om evenemang vi anordnat och deltagit i.

Den enskilt största investeringen under året vad byggnationen av Hindåsstationen. Under 2023 sattes även 13 nya nätstationer och flertalet reinvesterings-, samförläggings- och nyanslutningsprojekt har genomförts i nätet.

92% av underhållsplanen gjordes under 2023.

I gatubelysningsnätet finns 8500 belysningspunkter och 7800 stolpar. År 2023 hade vi 470 åtgärdade ärenden och en siffra på 99,5% tända lampor. Andelen LED-lampor är 40% och totalt har 267 nya stolpar och 511 nya belysningspunkter tillkommit i nätet.

Susanne redogör kring elnätsregleringen och att Energimarknadsinspektionen (EI) beslutar om intäktsramar för alla elnätsföretag i 4-års perioder. EI ska räkna om intäktsramen för 2020-2023 och det är ännu oklart hur det blir. Uppgifter för 2024-2027 är inrapporterade och vi inväntar beslutet som ska rapporteras senast 31 mars.

Nytt tidskrivningssystem med bättre uppföljningsmöjligheter och funktionalitet undersöks för att kunna få i gång verksamheten i Härryda Energi Tjänster AB.

Upphandling av två nya transformatorer till vår fördelningsstation i Skalmered behöver ske, då de befintliga är gamla och uttjänta. Leverans och inkoppling planeras till våren 2026. Nytt styrelsebeslut kommer att ske inför beställning.

Information om ny mottagningsstation i Skalmered, där Vattenfall Eldistribution driver projektet för att kunna bygga en nya 130kV linje. Kompletterande undersökningar efter samråd pågår. Koncessionsansökan till Energimarknadsinspektionen förbereds.

Driftinformation: 2023 kom vi upp i ett snitt på 24,7 minuter avbrott/kund samt 17,3 min/kund från överliggande nät. Hittills 2024 har vi ett snitt på 7,32 minuter avbrott/kund och en medelavbrottstid på 69,74. Medelavbrottstiden var 63,93 minuter under 2023.

Susanne presenterar resultatet av senaste NKI-undersökningen, vilken visar på ett resultat på 82% nöjda med oss som energibolag. Motsvarande siffra för kundnöjdhet med elnätsbolaget är 87%. Vi får mycket fina omdömen gällande bl.a. bedömning av personalen samt få avbrott och snabba på att åtgärda problem.

§ 12

Tystnadsplikt

Tystnadsplikt gäller för känslig information om företaget.

§ 13

Styrelsemötets avslutande

Ordförande förklarar styrelsemötet avslutat.

Detta är ett elektroniskt undertecknat dokument

Underskrifterna i detta dokument uppfyller kraven för Avancerad Elektronisk Underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan kontrolleras i alla tjänster som kan validera underskrifter som godkänts av Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). Använd till exempel valideringstjänsten [Signport](#). För validering med Adobe Acrobat Reader, [läs mer här](#).

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper följer de elektroniska underskrifterna inte med och kan därför inte valideras.

Följande personer har genom sin elektroniska underskrift godkänt innehållet i detta dokument samt försäkrat att angivna uppgifter är korrekta.

Förbundsstyrelsen

§ 5

Dnr GRFS-2023-00093

Aktualisering av Göteborgsregionens inriktning för transportinfrastrukturplaneringen i storstadsregionen

Förbundsstyrelsens beslut

Förbundsstyrelsen antar förslag till inriktningsdokument för transportinfrastruktur i storstadsregionen daterad 2023-12-22.

Reservation

Frej Dristig (SD), Peter Arvidsson (SD) och Timothy Treville (SD) reserverar sig mot beslutet att avslå tilläggsyrkandet till förmån för Frej Dristigs förslag.

Sammanfattning av ärendet

Göteborgsregionens inriktningsdokument för transportinfrastrukturplaneringen i storstadsregionen antogs av förbundsstyrelsen 3 april 2020 i samband med revideringsprocessen för transportinfrastrukturplanperioden 2022–2033. Revideringsprocessen för planperioden 2026–2037 har påbörjats.

Föreliggande förslag till inriktningsdokument har arbetats fram i Göteborgsregionens infrastrukturnätverk där alla medlemskommuner finns representerade. Alla medlemskommuner har även haft möjlighet att inkomma med skriftliga synpunkter till Göteborgsregionen under perioden 2023-03-21 – 2023-11-01. Den aktualiserade versionen av inriktningsdokumentet utgår från inkomna skriftliga samt muntliga synpunkter.

Inriktningsdokumentet beskriver vad Göteborgsregionen ser för behov i storstadsregionens transportsystem och bör ses som en kompass för framtida satsningar och prioriteringar.

Beslutsunderlag

Beredningsgruppen för miljö och samhällsbyggnad har behandlat ärendet den 25 januari 2024, § 4.

Inriktning för transportinfrastrukturplaneringen i storstadsregionen antagen 2020-04-03

Förslag till aktualiserad Inriktning för transportinfrastrukturplaneringen i storstadsregionen

Förbundsstyrelsen

Förslag på sammanträdet

Frej Dristig (SD) föreslår, med instämmande av Martin Wannholt (D), följande tillägg till beslutet: Att senast 2026 presentera ett reviderat inriktningsdokument för infrastrukturplanering i en storstadsregion, där antalet inriktningar blir färre och effektmål arbetas in, med bakgrund av vad som framförts i angiven protokollsanteckning i beredningsgruppen för miljö och samhällsbyggnad.

Merjem Maslo (M) föreslår bifall till tjänsteskrivelsen.

Miguel Odhnér föreslår avslag på Frej Dristigs m.fl. förslag till tillägg.

Jonas Attenius (S) föreslår bifall till tjänsteskrivelsen och avslag på Frej Dristigs m.fl. tilläggsyrkande.

Beslutsgång

Ordförande frågar först om förbundsstyrelsen kan anta inriktningsdokument för transportinfrastruktur i storstadsregionen daterad 22 december 2023 och finner att så sker.

Därefter frågar ordförande om tilläggsyrkandet ska bifallas eller avslås och finner att det ska avslås.

Omröstning

Omröstning begärs och ska verkställas.

Följande propositionsordning godkänns:

Ja-röst för att avslå tilläggsyrkandet och nej-röst för att bifalla tilläggsyrkandet.

Omröstningsresultat

Med röstsiffrorna 22 ja-röster, 4 nej-röster och 1 som avstår, konstaterar ordförande att förbundsstyrelsen avslår tilläggsyrkandet.

Namn	Ja	Nej	Avstår
Jonas Attenius (S)	X		
Merjem Maslo (M)	X		
Frej Dristig (SD)		X	
Kajsa Rantfors (L)	X		
Julia Färjhage (C)	X		
Timothy Treville (SD)		X	
Jan Utbult (KD)	X		
Karin Pleijel (MP)	X		
Nedzad Deumic (KD)	X		
Anette Holgersson (V)	X		
Johannes Hulter (S)	X		
Olof Lundberg (S)	X		

Förbundsstyrelsen

Viktor Lundblad (M)	X		
Martin Wannholt (D)		X	
Peter Arvidsson (SD)		X	
Stefan Gustafsson (S)	X		
Marina Johansson (S)	X		
Mikael Berglund (M)	X		
Magdalena Sundqvist (S)	X		
Elin Andersson (L)	X		
Daniel Filipsson (M)	X		
Per Vorberg (M)			X
Lisa Andersson (M)	X		
SUMMA	22	4	1

Skickas till

Medlemskommunerna
Västra Götalandsregionen

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Anna Gustafsson, regionplanerare
Datum: 2023-12-22, Diarienummer: 2023-00093

Inriktning för transportinfrastrukturplaneringen i storstadsregionen

Förslag till beslut

Beredningsgruppen för miljö och samhällsbyggnad föreslår Förbundsstyrelsen att anta förslag till inriktningsdokument för transportinfrastruktur i storstadsregionen daterad 2023-12-22.

Sammanfattning av ärendet

Göteborgsregionens inriktningsdokument för transportinfrastrukturplaneringen i storstadsregionen antogs av Förbundsstyrelsen 2020-04-03 i samband med revideringsprocessen för transportinfrastrukturplanperioden 2022–2033. Revideringsprocessen för planperioden 2026–2037 har påbörjats.

Föreliggande förslag till inriktningsdokument har arbetats fram i Göteborgsregionens infrastrukturnätverk där alla medlemskommuner finns representerade. Alla medlemskommuner har även haft möjlighet att inkomma med skriftliga synpunkter till Göteborgsregionen under perioden 2023-03-21 – 2023-11-01. Den aktualiserade versionen av inriktningsdokumentet utgår från inkomna skriftliga samt muntliga synpunkter.

Inriktningsdokumentet beskriver vad Göteborgsregionen ser för behov i storstadsregionens transportsystem och bör ses som en kompass för framtida satsningar och prioriteringar.

Beslutsunderlag

- Inriktning för transportinfrastrukturplaneringen i storstadsregionen antagen 2020-04-03 ([länk](#))
- Förslag till aktualiserad Inriktning för transportinfrastrukturplaneringen i storstadsregionen (bilaga)

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Anna Gustafsson, regionplanerare
Datum: 2023-12-22, Diarienummer: 2023-00093

BESKRIVNING AV ÄRENDET

Bakgrund

Den långsiktiga planeringen av transportinfrastrukturen sker rullande i 12-årsperioder med revideringar vart fjärde år. Den senaste revideringen gällde planperioden 2022–2033 och revideringen för planperioden 2026–2037 har påbörjats.

Inriktningsdokumentet syftar till att beskriva vad Göteborgsregionen ser för behov i storstadsregionens transportsystem. Dokumentet kommer att användas som en kompass för framtida satsningar och prioriteringar. Revideringsprocessen omfattar både Trafikverkets nationella transportinfrastrukturplan samt Västra Götalandsregionens regionala transportinfrastrukturplan.

Dokumentet utgår huvudsakligen från Göteborgsregionens mål- och strategidokument Hållbar tillväxt, Strukturbild för Göteborgsregionen samt Strategisk inriktning 2020–2023 samt 2024. Dokumentet ligger även i linje med de nationella transport- och klimatpolitiska målen samt de regionala klimatmålen.

En utgångspunkt för inriktningen är att nå våra strategiska mål och antagna planer. Ett exempel är att verka för högre andel medel till kollektivtrafik- och cykelåtgärder. I nuvarande regionala plan är cirka 39% fördelat till vägåtgärder, 23% till kollektivtrafikåtgärder och 11% till cykelåtgärder.

Syfte

I revideringsprocessen för transportinfrastrukturplanerna finns för Göteborgsregionen tre centrala inriktningsdokument. Det första är Trafikverkets inriktningsunderlag för att regeringen ska få ett faktaunderlag för bedömning av ekonomiska ramar och möjliga åtgärder. Det andra är Västra Götalandsregionens inriktningsdokument som bland annat ligger till grund för framtagandet av den regionala planen. Det tredje är Göteborgsregionens egna inriktningsdokument som ligger till grund för inspel till Västra Götalandsregionen men också vid prioriteringar i genomförandet av åtgärder.

För att Göteborgsregionen ska kunna tala med en gemensam röst i både revideringsprocessen och genomförandet av planen är *Inriktning för transportinfrastruktur i storstadsregionen* ett centralt verktyg.

Process för aktualiseringen

Göteborgsregionen ansvarar för att samordna medlemskommunernas röster i transportinfrastrukturplaneringen gentemot både Trafikverket och Västra Götalandsregionen. En del i det arbetet är Göteborgsregionens nätverk för infrastrukturfrågor där alla medlemskommuner finns representerade.

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund

Handläggare: Anna Gustafsson, regionplanerare

Datum: 2023-12-22, Diarienummer: 2023-00093

En genomlysning av inriktningsdokumentet som antogs 2020-04-03 gjordes i nätverket där bedömningen var att en aktualisering bör göras. Utöver arbete som skett i infrastrukturnätverket har alla medlemskommuner även fått möjlighet att lämna skriftliga synpunkter under perioden 2023-03-21 och 2023-11-01.

Huvudsakliga förändringar

De huvudsakliga förändringarna i inriktningsdokumentet är:

- sammanslagning av två portalparagrafer till en
- generell genomlysning och nedkortning av dokumentet
- aktualisering kopplat till planperioden
- ny layout.

Inriktning för transportinfrastrukturen i storstadsregionen i sin helhet finns bifogat denna tjänsteskrivelse. Bilagan innehåller samma text som nedan men med tillhörande layout.

Aktualiserat inriktningsdokument

Inledning

Transportinfrastrukturen i Göteborgsregionen är i stort behov av investeringar. För att dessa satsningar ska bli verklighet krävs prioriteringar som är specifika för storstadsregionens förutsättningar. Detta dokument beskriver vad Göteborgsregionen ser för behov i storstadsregionens transportsystem och är en kompass för framtida satsningar och prioriteringar.

Omvärlden förändras snabbt men infrastrukturprocesser är långa och komplexa. För att åstadkomma de satsningar som en förändrad omvärld kräver behövs en gemensam bild av bristerna i transportsystemet och en långsiktig enighet. ”Inriktning för transportinfrastrukturplaneringen i storstadsregionen” beskriver vad Göteborgsregionen ser för behov i storstadsregionens transportsystem och är en kompass för framtida satsningar och prioriteringar, även när processerna i sig är oförutsägbara.

Dokumentet utgår huvudsakligen från Göteborgsregionens mål- och strategidokument [Hållbar tillväxt](#), [Strukturbild för Göteborgsregionen](#) samt [Strategisk inriktning 2020-2023 samt 2024](#). Dokumentet ligger även i linje med de nationella transport- och klimatpolitiska målen samt de regionala klimatmålen.

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund

Handläggare: Anna Gustafsson, regionplanerare

Datum: 2023-12-22, Diarienummer: 2023-00093

Inriktningsdokumentet utgår från det dokument som beslutades av Göteborgsregionens Förbundsstyrelse 3 april 2020. Då togs innehållet fram i samverkan med de fyra nätverken för Infrastruktur, Kollektivtrafik, Miljöstrategiska planeringsfrågor samt Översiktliga planeringsfrågor. Inriktningsdokumentet är en grundförutsättning för oss att kunna vara tydliga, eniga och därmed snabba i revideringsprocesserna.

Detta dokument har bearbetats och tagits fram i samverkan med nätverket för Infrastruktur. Inriktningsdokumentet bereds i Göteborgsregionens beredningsgrupp Miljö och samhällsbyggnad och beslutas i Göteborgsregionens Förbundsstyrelse.

Inriktningsdokumentet innehåller en portalparagraf om vad vi vill uppnå med transportinfrastrukturen och därefter åtta inriktningar om hur vi vill göra det.

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Anna Gustafsson, regionplanerare
Datum: 2023-12-22, Diarienummer: 2023-00093

En hållbar tillväxt med kraftigt minskad klimat- och miljöpåverkan från transportsystemet i storstadsregionen

Göteborgsregionen är en av tre storstadsregioner i Sverige och en viktig tillväxtmotor för både Sverige och Skandinavien. Ett stort befolkningsunderlag, en internationell marknad, Nordens största hamn och Landvetter flygplats är några av Göteborgsregionens styrkor. Vår storstadsregion är konkurrenskraftig och har förutsättningar för att kraftfullt bidra till den gröna omställningen.

Baserat på ett scenario för 2050 visar att Göteborgsregionen kom omfatta ca 1,5 miljoner invånare och att arbetsmarknadsregionen kan omfatta ca 1,9 miljoner invånare. Regionförstoringen, det vill säga att vi kan röra oss över längre sträckor på samma eller kortare tid, skapar nyttor i hela Västsverige men ställer samtidigt höga krav på transportsystemets funktioner.

Transporter står för en stor del av utsläppen i Göteborgsregionen. På global nivå sätter Agenda 2030 ramen för klimatarbetet och på regional nivå är det Klimat 2030. I enlighet med Klimat 2030 ska Västra Götaland vara en fossiloberoende region år 2030. En storstadsregions tillväxt kräver att hållbara och attraktiva transportslag där kollektivtrafik, gång och cykel prioriteras. I takt med utbyggnaden av yteffektiva transportsystem måste samtidigt vägsystemets kapacitet bevakas, med prioritet för gods och kollektivtrafik.

Transportsystemet behöver minska sin miljöpåverkan och vår största utmaning i närtid är att radikalt minska utsläppen av växthusgaser. För att kunna göra det krävs intermodala lösningar, det vill säga goda möjligheter för personer och gods att nyttja olika trafikslag under en resa eller transport. Utöver det krävs även effektivare transportslag samt ökad andel förnybar energi och elektrifiering. Vi behöver arbeta för ett minskat transportbehov, ökad transporteffektivitet, optimering samt ökad användning av kollektivtrafiken.

Vi vill:

- verka för en hållbar tillväxt i storstadsregionen
- kraftigt minska klimat- och miljöpåverkan från transportsystemet.

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Anna Gustafsson, regionplanerare
Datum: 2023-12-22, Diarienummer: 2023-00093

Vi vill öka järnvägskapaciteten

Större andel resor behöver ske på järnväg både regionalt, nationellt och internationellt. Idag råder det kapacitetsbrist i hela systemet. Med Västlänken ökar järnvägskapaciteten genom Göteborg men den löser inte kapacitetsbristen i regionens järnvägssystem. Kapacitetsbristerna måste lösas för en effektivare pendling inom arbetsmarknadsregionen. En robust tågtrafik med hög turtäthet är av stor vikt för att möjliggöra framtida lägen för bostäder och arbetsplatser med hållbara resalternativ. Vi prioriterar en utbyggnad av järnväg.

Inriktningen innebär bland annat att vi verkar för:

- utbyggnad och kapacitetsförstärkning av järnväg i huvudstråken före annan transportinfrastruktur
- alternativa finansieringslösningar för järnvägssatsningar
- ökat resandeunderlag i stråken genom att utveckling koncentreras enligt strukturbilden.

Vi vill förbättra framkomligheten och kapaciteten för kollektivtrafiken i det sammanhängande stadsområdet

Idag råder kapacitetsbrist för både resenärer och fordon i det sammanhängande stadsområdet, framförallt i högtrafik. Trängsel och långa restider påverkar kollektivtrafiksystemet och skapar en låg tillförlitlighet för resenärerna både i kärnan och i den mellankommunala pendlingen. I takt med regionens utveckling kommer störningarna bli fler och större. Vi vill kraftfullt förstärka storstadsregionens kollektivtrafiksystem, både på kort och lång sikt.

Inriktningen innebär bland annat att vi verkar för:

- utbyggnad av högvärdig kollektivtrafik i storstadsregionen
- högre andel av medel i infrastrukturplanerna till kollektivtrafikåtgärder
- effektiva bytespunkter med pendelparkeringar för både bil och cykel.

Vi vill öka sjö- och järnvägskapaciteten för godstransporter

Göteborgs hamn är en viktig del i storstadsregionens och Sveriges transportsystem och har en central roll för näringslivsutvecklingen och sysselsättningen. I takt med regionens tillväxt behöver godstransporterna öka med stärkt kapacitet. Vi vill fortsatt vara ett konkurrenskraftigt godsnav med en överflyttning från väg till sjö- och järnvägstransporter.

Inriktningen innebär bland annat att vi verkar för:

- kapacitetsförstärkningar för sjö- och järnvägstransporter
- större andel godsolymer i den ökade sjö- och järnvägskapaciteten
- stärkt godslogistik för flyg-, järnvägs-, och sjöfartstransporter.

Vi vill förstärka cykelinfrastrukturen i sammanhängande regionala stråk

Det råder kapacitetsbrist i pendlingsstråken vilket skapar trängsel och trafiksäkerhetsproblem. Stora delar av huvudnätet är i behov av investeringar och regelverk behöver anpassas för att underlätta kapacitetsförstärkningar. Vi vill öka kapaciteten på de sammanhängande regionala stråken med en överflyttning från väg- och järnväg.

Inriktningen innebär bland annat att vi verkar för:

- högre andel av medel i infrastrukturplanerna till cykelåtgärder
- fördjupat samarbete kring regional cykelinfrastruktur genom att fortsatt leda och koordinera samarbetet
- anpassat regelverk för en snabbare och billigare utbyggnad av statlig cykelinfrastruktur.

Vi vill utveckla transportsystemet i samspel med människors livsmiljö, biologisk mångfald och ekosystemtjänster

Buller, barriärer och dålig luftmiljö behöver hanteras i en attraktiv och jämlik storstadsregion. När transportinfrastruktur planeras och utformas behöver de negativa effekterna på människans livsmiljö, den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna minimeras. Vi vill skapa attraktiva livsmiljöer för storstadsregionens invånare.

Inriktningen innebär bland annat att vi verkar för:

- synliggörande och hantering av regionala målkonflikter
- anpassningar av transportinfrastrukturen till landskapsbilden
- framtagande av kunskapsunderlag och metoder som minskar buller och barriärer i stationssamhällen.

Vi vill anpassa transportinfrastrukturen till klimatförändringarnas effekter

Göteborgsregionen är en av Sveriges mest utsatta geografiska områden för klimatförändringarna. Stigande vattenflöden och andra väderfenomen påverkar möjligheten att uppnå transportinfrastrukturens funktionsmål. Staten behöver ta ett större ansvar för att klimatsäkra riksintressen för infrastruktur. Vi vill att transportinfrastrukturen ska vara klimatanpassad.

Inriktningen innebär bland annat att vi verkar för:

- ökad andel statlig finansiering av klimatanpassningsåtgärder för vital infrastruktur

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund

Handläggare: Anna Gustafsson, regionplanerare

Datum: 2023-12-22, Diarienummer: 2023-00093

- klimatskyddande åtgärder så som älvkantsskydd längs med och i Göta älv
- robusta transportsystem som kan möta stigande vattenflöden och extremväder.

Vi vill stimulera innovationer och ny teknik för att uppnå ett mer transporteffektivt samhälle

Dagens transportsystem behöver nyttjas mer effektivt och tillämpningen av innovationer och ny teknik behöver öka. Elektrifiering och digitalisering skapar nya möjligheter för det transporteffektiva samhället. Vi vill vara föregångare genom att testa nya lösningar för framtidens transporteffektiva samhällen.

Inriktningen innebär bland annat att vi främjar:

- mellankommunala testbäddar för innovationer och ny teknik
- åtgärder som underlättar elektrifiering
- delning av kunskap och information som bidrar till transporteffektivitet och beteendeförändring.

Vi vill skapa förutsättningar för beteendeförändringar

I takt med regionens utveckling kommer trängseln i transportsystemet bli allt större. I storstadsregionen behöver det vara enkelt att välja det, för ändamålet, mest hållbara transportslaget för både persontransporter och leveranser av gods. Bebyggelse i kollektivtrafiknära lägen är en bidragande faktor till ökad användning av hållbara transportslag. Invånarnas valfrihet och möjligheter behöver öka. Vi vill att fler ska välja att resa hållbart.

Inriktningen innebär bland annat att vi verkar för:

- ökad möjlighet att välja hållbara transportslag genom bland annat bebyggelse i våra stationssamhällen
- objektsoberoende beteendepåverkande åtgärder finansierade genom infrastrukturplaner
- beteendepåverkansåtgärder riktade mot både persontransporter och godstransporter.

Maria Sigroth
Avdelningschef

Anna Gustafsson
Regionplanerare

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund

Handläggare: Anna Gustafsson, regionplanerare

Datum: 2023-12-22, Diarienummer: 2023-00093

Skickas till

Förbundsstyrelsen för beslut

Datum
2024-01-26

Dnr
2023KS606 559

Yttrande gällande en översyn och aktualisering av hamnarna av riksintresse för yrkesfisket

Härryda kommun har tagit del av och beretts möjlighet att yttra sig över översyn och aktualisering av hamnarna av riksintresse för yrkesfisket.

Yttrandet ska ha inkommit senast till Havs- och vattenmyndigheten den 9 mars 2024.

Förvaltningen avstår att besvara remissen.

Pia Alhäll
Kommundirektör

Plan för fossiloberoende förvaltning

Plan för fossiloberoende förvaltning

Inledning

I april 2023 antog kommunfullmäktige det hållbarhetsstrategiska programmet för Härryda kommun. Programmet innehåller fem insatsområden, bland annat området *Klimatsmart och resurseffektiv*.

En del i genomförandet av det hållbarhetsstrategiska programmet är arbetet för att Härryda kommuns förvaltning ska bli fossiloberoende till 2030. Det är dessutom utgångspunkten i kommunstyrelsens åtagande inom ramen för Klimat2030, en kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen i Västra Götalands län, i samverkan med många andra aktörer. Klimat 2030 är en del i genomförandet av Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030.

Definitionen av fossiloberoende i Klimat2030 är att utsläppen av växthusgaser i Västra Götaland ska minska med 80 procent till år 2030 från 1990 års nivå. Dessutom ska utsläppen av växthusgaser från västsvenskarnas konsumtion, oavsett var i världen de sker, minska med 30 procent jämfört med 2010.

Härryda kommuns plan för fossiloberoende förvaltning tydliggör långsiktig inriktning och konkretiserar åtgärder under 2024 för att minska koldioxidutsläpp som uppkommer genom den kommunala förvaltningen. Kontinuerlig revidering av planen är nödvändig för att säkerställa att den förblir aktuell, att genomförbarheten förbättras och att den fortsätter att främja en riktning mot fossiloberoende.

Genomförande, uppföljning och finansiering

Åtgärderna i planen är tätt sammankopplade med respektive verksamhets grunduppdrag. Under genomförandet är varje verksamhet ansvarig för att planera och genomföra åtgärderna inom respektive ansvarsområde.

Utvecklingsfunktionen samordnar uppföljningen, där varje verksamhet rapporterar enligt ordinarie uppföljning om påbörjade eller genomförda åtgärder för att säkerställa mätbarhet och framdrift. Finansieringen prioriteras inom befintliga budgetramar och ansvariga verksamheter planerar för långsiktig finansiering över flera år.

Inriktning och mål för fossiloberoende förvaltning till 2030

Planen bygger på fyra övergripande inriktningar, som är hämtade från Klimat2030. Inriktningarna utgör den strategiska ramen och ger struktur till förvaltningens arbete mot fossiloberoende.

Inriktningar och åtgärder 2024

1. Hållbara transporter

Härryda kommun ska göra färre, optimerade och hållbara resor och transporter.

Inriktning för långsiktiga insatser

Användningen av fossila bränslen ska fasa ut. Arbetet med omställning av fordonsparken är påbörjad och ytterligare steg tas kommande år. Även arbetsmaskiner och verktyg ska bytas ut mot eldrift eller drift med icke-fossila bränslen i takt med att nyanskaffning görs.

I syfte att minska koldioxidutsläppen från medarbetares arbetspendling görs insatser för att främja kollektivtrafik och cykling.

Det här gör vi 2024

<i>Åtgärd</i>	<i>Ansvarig sektor</i>
• Fortsätta omställningen av förvaltningens bilar till eldrift.	Teknik och förvaltningsstöd
• I upphandlingar som kräver eller innebär transporter av något slag ställs så långt möjligt krav på icke-fossila bränslen.	Samtliga sektorer
• En plan för omställningen av arbetsmaskiner och redskap/verktyg används som underlag i budgetarbetet för 2025.	Teknik och förvaltningsstöd
• Utöka området för digital posthantering i kommunens östra delar vilket minskar antalet transporter och körda mil.	Teknik och förvaltningsstöd

2. Förnybara och resurseffektiva produkter och tjänster

Härryda kommun ska göra medvetna inköp, öka återbruket och återvinningen samt minska avfallet.

Inriktning för långsiktiga insatser

Förvaltningens inköp ska styras mot att prioritera produkter och tjänster som är miljömärkta och har en lägre klimatpåverkan. Avfall ska sorteras korrekt och avfallsmängderna ska minskas, bland annat genom att främja återanvändning och återvinning. Arbetet med att minska och fasa ut engångsprodukter ska fortsätta.

Det här gör vi 2024

Åtgärd

- Säkerställa att praktiska förutsättningar för källsortering finns inom samtliga verksamheter och att medarbetare har kunskap att sortera avfall på rätt sätt, ge råd och stöd till chefer för införandet av källsortering.
- Ersätta fossilbaserade engångsprodukter med flergångsartiklar eller mer hållbara material.
Särskilt fokus på verksamheterna inom sektorn för socialtjänst - genomföra kartläggning av engångsprodukter som används i verksamheterna och identifiera områden där minskning är möjlig.
- Fullfölja införandet av kategoristyrning avseende möbelinköp, utveckla arbetet med cirkulära möbelflöden samt inkludera hela beslutsprocessen vid behov av nya möbler.

Ansvarig sektor

Samtliga sektorer med stöd av utvecklingsfunktionen.

Samtliga sektorer

Socialtjänsten

Teknik och förvaltningsstöd, ekonomi- och upphandlingsfunktionen

3. Klimatsmart mat

Härreda kommun ska minimera matsvinnet och servera klimatsmart mat.

Inriktning för långsiktiga insatser

Måltidsservice har länge arbetat systematiskt med att minska matsvinn och främja klimatsmart mat. Arbetet ska fortsatt präglade livsmedelshanteringen inom förvaltningen. Inriktningen är att fördjupa samverkan mellan pedagogisk personal och måltidsservice med fokus på att tillsammans reducera matsvinnet genom olika kompetenshöjande insatser

Det här gör vi 2024

Åtgärd

Ansvarig sektor

- Digitalisera inrapportering av mängden matsvinn på förskolor, skolor, gymnasium och särskilda boenden. Teknik och förvaltningsstöd
- Visualisera och kommunicera resultatet till gäst och personal i verksamheten. Teknik och förvaltningsstöd

4. Klimatsmarta lokaler

Härreda kommun ska minska energiförbrukningen, optimera lokalanvändningen och ha fossilfri el och värme.

Inriktning för långsiktiga insatser

Genom att minska den totala energiförbrukningen och övergå till 100 procent fossilfri el och värme tar förvaltningen ett viktigt steg mot att minska påverkan på klimatet.

Det här gör vi 2024

Åtgärd

Ansvarig sektor

- Fortsatt avveckling av oljepannor enligt plan. Oljepannan på Hällingsjöskolan kommer avvecklas under 2024. Teknik och förvaltningsstöd
- Fortsatt installation av solcellsanläggningar vid nybyggnation och renoveringar, där så är ekonomiskt fördelaktigt. Teknik och förvaltningsstöd

Statistiska uppgifter per 2023-12-31

Omvärldsanalys

Folkmängd och befolkningsförändringar helåret 2023							
	Folk- mängd	Folk- ökning	Födda	Döda	In- flyttade	Ut- flyttade	Juste- ringar*)
Kommunen	39 875	113	360	242	2 479	2 492	8
Riket	10 551 707	30 151	100 051	94 385	94 514	73 434	3 405
Länet	1 767 016	8 360	17 427	15 702	46 152	40 038	521

Kommentar: Kommunens befolkning uppgick till 39 875 personer vid årsskiftet 2023/2024 enligt SCB. Under 2023 ökade folkmängden i kommunen med 113 personer; 2 479 personer flyttade in, 2 492 personer flyttade ut, 360 barn föddes och 242 personer avled.

Under samma period ökade folkmängden i både riket och länet med 30 151 respektive 8 360 personer.

*) Under begreppet "justeringar" redovisas eventuella födelser och dödsfall som inträffat före den aktuella redovisningsperioden men som har rapporterats under denna period samt eventuella rättelser av tidigare gjorda aviseringar.

Antal bostadslägenheter som påbörjats under januari - december 2023

Distrikt	Alla lägen- heter	Därav i	
		Småhus	Flerfamiljshus
Råda	54	14	40
Landvetter	13	13	
Härryda	4	4	
Björketorp	5	5	
Kommunen totalt	76	36	40

Kommentar: Antalet påbörjade bostadslägenheter i vår kommun under perioden januari - december uppgår till 76. Totalt 54 lägenheter har påbörjats i Råda distrikt, 13 i Landvetter distrikt och fem respektive fyra bostadslägenheter i distrikten Björketorp och Härryda.

Aktuella siffror från SCB

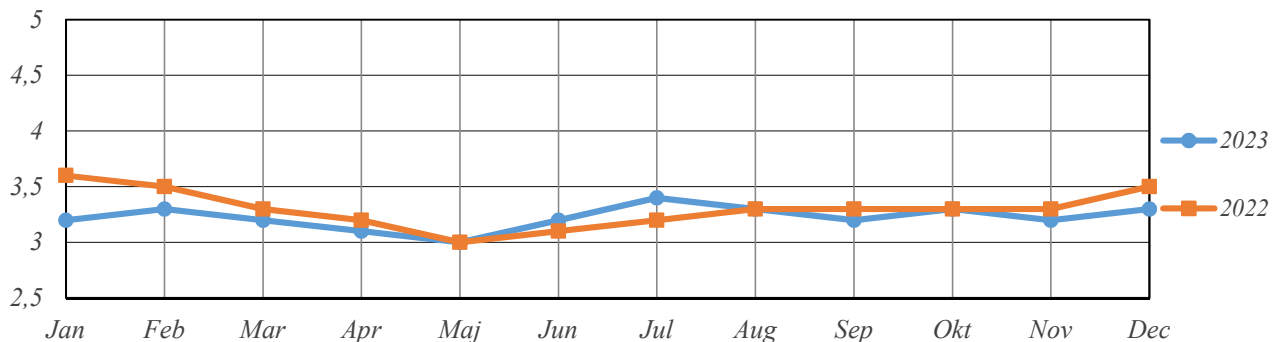
Konsumentpriser (%)	+4,4 December 2023 jämfört med december 2022
Producentpriser (%)	-7,7 December 2023 jämfört med december 2022
Detaljhandelns försäljningsvolym (%)	-2,2 December 2023 jämfört med december 2022
Industrins produktionsvolym (%)	+0,5 December 2023 jämfört med december 2022
Industrins orderingång (%)	-6,9 December 2023 jämfört med december 2022

Kommentar: Producentpriser har minskat jämfört med december 2022 medan konsumentpriser steg med 4,4 procent under senaste tolv månaderna. Industrins produktionsvolym visar på en ökning med 0,5 procent jämfört med december månad förra året medan detaljhandelns försäljningsvolym och industrins orderingång sjönk med 2,2 respektive 6,9 procent under december 2023 jämfört med december förra året.

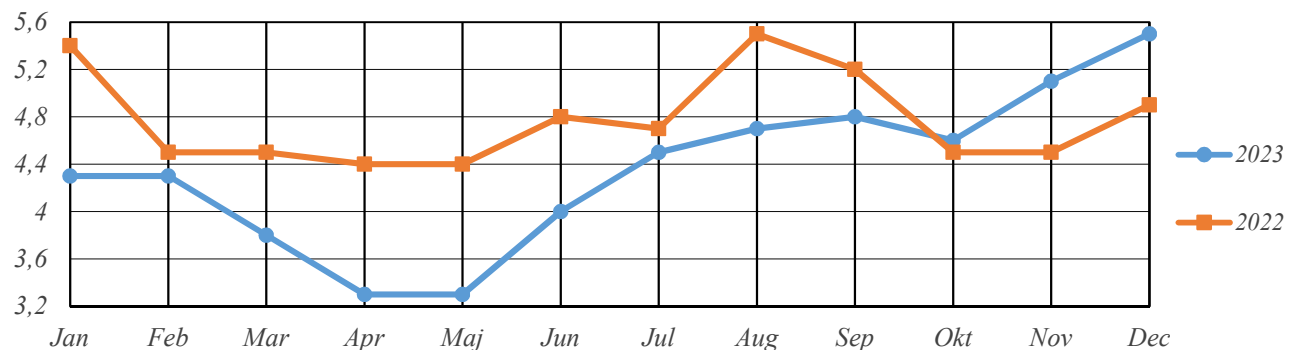
Arbetslösa 16-65 år antal och procent	Kommunen 202312		Länet 202312		Riket 202312		Kommunen 202212		Länet 202212		Riket 202212	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Öppen arbetslöshet	382	1,9	26381	2,9	178054	3,4	352	1,8	22747	2,7	155719	3,1
Inkl. personer i program med aktivitetsstöd	677	3,3	51990	5,8	349349	6,6	670	3,5	50316	5,9	335853	6,6
Arbetslösa 18-24 år antal och procent												
Öppen arbetslöshet	54	3	3211	3,4	21090	3,9	44	3	2654	3,3	17631	3,8
Inkl. personer i program med aktivitetsstöd	100	5,5	6264	6,6	41864	7,7	72	4,9	5571	6,9	38174	8,1
Därav långtidsarbetslösa	5		258		2197		5		372		2841	

Kommentar: Arbetslösheten bland befolkningen mellan 16 och 65 år i riket ligger under december månad på samma nivå som förra året. Jämfört med samma period året innan minskade arbetslösheten i båda länet och kommunen med 0,1 respektive 0,2 procentenheter. Ungdomsarbetslösheten i kommunen har ökat med 0,6 procentenheter jämfört med samma period året innan. Jämfört med samma period året innan minskade den i båda länet och riket med 0,3 respektive 0,4 procentenheter.

Arbetslösheten inkl. personer i program med aktivitetsstöd 16-65 år (% av arbetskraften i kommunen)

Arbetslösheten inkl. personer i program med aktivitetsstöd 18-24 år (% av arbetskraften i kommunen)

Nämnden för överförmyndare i samverkan

§ 22

Dnr 00017/20241.1.3.

Verksamhetsberättelse 2023

Beslut

Verksamhetsberättelse för 2023 godkänns.

Ärendet

Verksamhetsberättelsen är en skriftlig beskrivning av verksamheten under året, från verksamheten till överförmyndarnämnden. Verksamhetsberättelsen är en uppföljning av verksamhetsplanen som syftar till att visa nämndens övergripande direktiv kring styrning av verksamheten med fokus på förändring och utveckling inom kärnverksamheten.

Ärendets behandling

Verksamhetsberättelse 2023

Tjänsteskrivelse, den 8 februari 2024

Förslag till beslut

Verksamhetsberättelse för 2023 godkänns.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Expedieras till

Kommunstyrelsen i respektive samverkanskommun

ÖVERFÖRMYNDARE I SAMVERKAN

HÄRRYDA • KUNGSBACKA • MÖLNDAL • PARTILLE • ÖCKERÖ

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2024-02-02

Dnr
OFS 00017/2024

Sida
1(1)

Sofia Alkvist

Nämnden för överförmyndare i samverkan

Verksamhetsberättelse 2023

Förslag till beslut

Verksamhetsberättelse för 2023 godkänns.

Ärendet

Verksamhetsberättelsen är en skriftlig beskrivning av verksamheten under året, från verksamheten till överförmyndarnämnden. Verksamhetsberättelsen är en uppföljning av verksamhetsplanen som syftar till att visa nämndens övergripande direktiv kring styrning av verksamheten med fokus på förändring och utveckling inom kärnverksamheten.

Beredning

Verksamhetsberättelse 2023

Expedieras till

Kommunstyrelsen i respektive samverkanskommun

Sofia Alkvist
Enhetschef

ÖVERFÖRMYNDARE
I SAMVERKAN

HÄRRYDA • KUNGSBACKA • MÖLNDAL • PARTILLE • ÖCKERÖ

Verksamhetsberättelse 2023

Överförmyndare i samverkan

Verksamhetsberättelse 2023

Innehåll

Verksamhetsredovisning	2
Hänt i verksamheten	2
Uppdrag och organisation	2
Uppföljning av nämndens mål	4
Ekonomi.....	7
Personal	8
Intern kontroll.....	9

Verksamhetsredovisning

Hänt i verksamheten

Verksamheten har även under 2023 fortsatt att arbeta med att ständigt förbättra tillsynen över kommunernas gode män, förvaltare och förmyndare. En stor förändring under 2023 är att årsräkningar från våra ställföreträdare har börjat kunna lämnas in digitalt. Detta har inneburit utbildningsinsatser, nya sätt att arbeta, nya frågor och ändrade rutiner. Detta första år lämnades ca 10 % av årsräkningarna in digitalt och vi hoppas att det ska bli en ökning kommande år.

Verksamheten har 1332 godmanskap och förvaltare – en viss ökning från tidigare år. Utöver detta finns det även många förmyndare som redovisar och totalt är det cirka 1500 årsräkningar som kommer in årligen.

Under året har vi även försökt underlätta ställföreträdarnas uppdrag genom att skriva om mycket av vårt material till mer klarspråk, enligt det mål och de indikatorer som nämnden satt upp för verksamheten.

Verksamheten är ständigt i utveckling, både gällande digitala arbetssätt och stöttning för ställföreträdare. Den stora mängden samlad kunskap hos medarbetarna och medarbetarnas vilja att alltid göra det rätta och bästa för den enskilde gör oss till en välfungerande överförmyndarverksamhet.

Uppdrag och organisation

Överförmyndaren är en kommunal och obligatorisk tillsynsmyndighet. Överförmyndarens huvudsakliga uppdrag enligt reglementet är att vara en rättsvårdande myndighet i första instans. Överförmyndaren ska skydda underåriga och vuxna, som helt eller delvis saknar beslutskompetens, från rättsförluster. Genom arbetet bidrar överförmyndaren även till att ge uppmärksamhet till invånare med komplexa behov, såsom till exempel ensamkommande barn och vuxna med psykisk ohälsa och funktionsnedsättning.

Uppdraget innebär att överförmyndaren utövar tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare samt kontrollerar att de fullgör sitt uppdrag på ett tillfredsställande sätt. Överförmyndaren ska särskilt se till att den enskildes tillgångar i skälig omfattning används till hans eller hennes nytta. Tillgångarna i övrigt ska vara placerade så att tillräcklig trygghet finns för deras bestånd och så att de ger skälig avkastning. Överförmyndaren ska också se till att förmyndare, gode män och förvaltare fullgör sina skyldigheter och alltid handlar på det sätt som bäst gagnar den enskilde. I överförmyndarens ansvar ingår också att fastställa arvode och ersättning för utgifter

som ställföreträdarna har rätt till. De lagar som reglerar överförmyndarverksamheten har karaktären av skyddslagstiftning. Verksamheten sträcker sig över samtliga av juridikens områden men styrs främst av föräldrabalken, lag om god man för ensamkommande barn och förmyndarskapsförordningen samt olika lagar inom den ekonomiska familjerättens områden. Beslut överklagas hos tingsrätten. Länsstyrelsen granskar verksamheten årligen och om de får in klagomål. Även JO utövar tillsyn över överförmyndarverksamheten.

Myndighetsutövningen ska inte enbart utgöra tillsyn utan också vara främjande genom informationsinsatser gentemot allmänhet och ställföreträdare. Information till berörda inom socialtjänsten och sjukvård bidrar också till att främja kvaliteten och rättssäkerheten i verksamheten.

Överförmyndaren ska också ansvara för att gode män och förvaltare får den utbildning som behövs. Utbildningsinsatserna bör omfatta introduktion och påbyggnadsutbildning samt löpande information om ny lagstiftning. Det behöver dock inte vara överförmyndaren själv som håller i utbildningen utan det är tillräckligt att överförmyndaren hänvisar till utbildningar som andra håller.

I varje kommun måste det enligt lag finnas en överförmyndare eller överförmyndarnämnd. Detta är en kommunal tillsynsmyndighet. Mölndal, Kungsbacka, Partille och Härryda startade sitt samarbete den 1 oktober 2015 under namnet Överförmyndare i samverkan. Verksamheten var avtalsbaserad med Mölndal som värdkommun. Genom en större tjänstemannaorganisation fick verksamheten bättre kontinuitet, minskad sårbarhet samt möjlighet till bredare kompetens. För att kunna bedriva en god, rättssäker och effektiv verksamhet antog respektive överförmyndare gemensamma styrdokument såsom delegeringsordning, dokumenthanteringsplan och arvodesriktlinjer.

Den 1 januari 2019 instiftades en gemensam nämnd för de fyra kommunerna. Nämnden bestod av en ledamot och en ersättare från varje kommun.

Från och med 1 februari 2019 samverkar Överförmyndare i samverkan även med Öckerö kommun och från 2023 ingår Öckerö i den gemensamma nämnden.

Verksamhetsberättelsen är en skriftlig beskrivning av verksamheten under året, från verksamheten till överförmyndarnämnden. Verksamhetsberättelsen är en uppföljning av verksamhetsplanen som syftar till att visa nämndens övergripande direktiv kring styrning av verksamheten med fokus på förändring och utveckling inom kärnverksamheten. Både verksamhetsplanen och verksamhetsberättelsen står "fri" från kommunerna och vilar inte direkt på respektive kommuns vision eller fullmäktigemål.

Kommunstyrelsen i varje kommun tar del av båda handlingarna i informationssyfte som ett led i den lagstadgade uppsiktsplikten.

Uppföljning av nämndens mål

Överförmyndarnämndens övergripande mål är att skydda underåriga och vuxna som helt eller delvis saknar beslutskompetens från rättsförluster. Detta görs bland annat genom att rekrytera och utöva tillsyn över gode män och förvaltare som tillsätts för dem som av olika skäl behöver en ställföreträdare. En annan viktig uppgift är att bevaka underårigas rätt genom tillsyn av förmyndare. Myndighetsutövningen ska inte enbart utgöra tillsyn utan också vara främjande genom informationsinsatser gentemot allmänhet och ställföreträdare. Information till berörda inom socialtjänsten och sjukvård bidrar också till att främja kvaliteten och rättssäkerheten i verksamheten.

För år 2023 satte nämnden fyra mål att särskilt arbeta med. Nämndmålen är vad verksamheten vill uppnå och indikatorerna gör målet mätbart.

1. Granskningen av årsräkningar ska vara rättssäker och effektiv

Indikator 1: 65 % av alla årsräkningar ska vara granskade den 1 juni

Indikator 2: Alla årsräkningar ska vara påbörjade den 30 september

Allmänheten, huvudmän och ställföreträdare ska kunna lita på att enskilda ärenden hanteras med god kompetens, likabehandling och med hög rättssäkerhet. Nämndens tillsyn över ställföreträdare ska utföras på ett tillfredsställande sätt. Granskning av årsräkningar och tillhörande redogörelse är viktigt för att kontrollera att ställföreträdarna företräder den enskilde på bästa sätt.

Genom en bra granskningstakt kan rättssäkerheten öka. Nämnden kan då snabbare säkerställa att ställföreträdarna på ett bra sätt sköter sina uppdrag och att huvudmännen får ett så gott liv som möjligt.

Samtliga årsräkningar var påbörjade den 30 september, vilket innebär att indikatorn uppfylldes. Indikatorn att 65 procent av årsräkningarna skulle vara granskade per den 1 juni uppnåddes också. Noggranna uppföljningar, en god planering och extra fokusering på granskning under några veckor under våren var en bidragande orsak till att verksamheten uppnådde de uppsatta indikatorerna och målet får anses uppfyllt.

2. För en ökad upplevelse av god service ska den information som lämnas ut av Överförmyndare i samverkan vara förståelig.

Indikator: Samtliga blanketter och infoblad ska skrivas om till klarspråk under 2022-2023

Klarspråk är myndighetstexter skrivna på ett vardat, enkelt och begripligt språk. Det handlar ytterst om demokrati: att alla ska ha tillgång till och rätt att förstå vad som står i texter som skrivs av myndigheterna. Då överförmyndarens verksamhet grundas på lagstiftning som är mycket gammal används ibland ålderdomliga och svåra ord.

En arbetsgrupp har under två år sett över och ändrat alla verksamhetens blanketter och informationsblad så de är skrivna i klarspråk. Utöver ordval har även innehåll och layout setts över och ändrats. Arbetet blev större än man kunde förutse och har varit tidskrävande. Vi ser dock ett mycket fint resultat som vi tror leder till en ökad förståelse hos mottagaren. Samtliga blanketter och informationsblad hade skrivits om i slutet av december 2023 och målet får anses uppfyllt.

3. Överförmyndaren ska bidra till att öka kunskapen om överförmyndaren och om ställföreträdares uppdrag

Indikator 1: Överförmyndaren ska verka för att synas i sociala medier och/eller i traditionell media i alla samverkanskommuner.

Indikator 2: Överförmyndaren ska verka för att ge stöd och utbildning till befintliga ställföreträdare

Att sprida kunskap om överförmyndarens roll och gode mäns uppdrag gör att fler personer som har rätt till hjälp av ställföreträdare får kännedom om detta, men även att personer som inte bör ha god man eller förvaltare kanske inte ansöker om denna insats. Vi har under året arbetat med att höja så väl kännedomen hos andra aktörer som kunskapsnivån hos våra egna ställföreträdare.

Under 2023 har en nyhet skapats om att det behövs fler gode män och vad uppdraget innebär. Nyheten skickades till samtliga samverkanskommuner och flera valde att publicera den på sina kommuners hemsida.

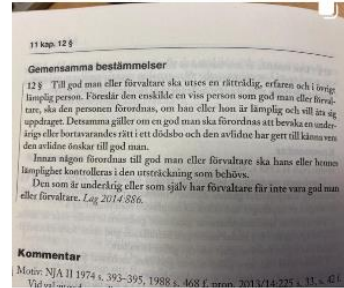
Senare samma år hade verksamheten hand om Mölndals stads Instagramkonto och spred kunskap och information både om gode mäns uppdrag och överförmyndarens roll.

En god man eller förvaltare kan hjälpa till inom ett, två eller tre olika områden. Dessa tre områden kallas: **FÖRVALTA EGENDOM**, **BEVAKA RÄTT** och **SÖRJA FÖR PERSON**.

DEL AV GODMANSKAP/ FÖRVALTARSKAP	EXEMPEL PÅ INNEHÅLL
Förvalta egendom	Betala räkningar, placera pengar i fonder, fördela pengar till huvudmannen.
Bevaka rätt	Söka bostad, skriva avtal, sälja hus, flytta till huvudmannen vid arvskifte.
Sörja för person	Se till att huvudmannen har en meningsfull fritid, att boendet är bra, se till att beviljas hjälp från samhället fungerar.

Det vanligaste är att få hjälp inom alla tre områdena, men det är också möjligt att få hjälp inom bara ett eller två områden. Ditt hjälpbehov är det som ska styra vilka delar som ska ingå. Du ansvarar

Verksamheten har även haft flera utbildningar för ställföreträdare. Dels har alla erbjudits enskild genomgång kring hur man redovisar. Utöver detta har alla som velat fått delta på utbildningar kring det nya systemet för digital inlämning av redovisningar.

Under våren höll vi ytterligare en utbildning/workshop för ställföreträdare som vill ta mer komplexa uppdrag. Utbildningen leds av en extern psykoterapeut som informerar om olika psykiska sjukdomar och hur man bäst bemöter människor med dessa diagnoser. Syftet med utbildningen är att ge ställföreträdarna bra verktyg för att kunna hantera uppdrag som är mer krävande och svåra.

Då vi både arbetat med att synas utåt och att öka kunskapen hos befintliga ställföreträdare får målet anses uppfyllt.

4. Överförmyndaren ska arbeta för en ökad digitalisering

Indikator: Överförmyndaren ska införa ett system som möjliggör inlämnande av digitala årsräkningar

Under 2022 upphandlades en ny modul till verksamhetssystemet Wärna Go. Modulen heter E-Wärna Go och systemet möjliggör för ställföreträdare att lämna in årsräkningar och sluträkningar helt digitalt. Systemet gick i drift under december 2022. Under 2023 har det varit mycket arbete med upplärning av ställföreträdare, upplärning av

handläggare och hur man granskar digitalt. Utöver detta har det arbetats fram former och rutiner för digital granskning samt rutiner och vägledning till ställföreträdare. E-wärna Go är ett nytt sätt att redovisa för ställföreträdarna och ett nytt sätt att granska för handläggarna. Det har funnits flera småfel som behövt rättas till och många frågor som uppkommit längst vägen.

Vi ser dock att denna förändringsresa är mycket viktig och att vi fortsätter på den digitala vägen som vi börjat vandra på. Under 2023 lämnades drygt 10 % av årsräkningarna in digitalt. Vi hoppas att denna siffra kommer att öka kommande år.

Då såväl inlämningsmöjlighet samt satta rutiner och vägledningar för systemet finns för ställföreträdare får målet anses uppfyllt.

Ekonomi

Årets resultat jämfört med budget

Överförmyndare i samverkar redovisar ett positivt resultat med 84 000 kronor mot budget. Överskottet återfinns främst under övriga kostnader för poster som kurs- och konferens och kopiering. Färre handläggare än vanligt åkte på den årliga konferensen för överförmyndarhandläggare, då denna i år var i Skellefteå och det var lång resväg. Det har också funnits en medvetenhet kring underskottet på personalsidan som gjort att det känts bra att om möjligt spara in på denna post. Dessutom har en ersättning på 60 000 kronor inkommit i form av ett vite vilket förstärker resultatet. Vitet berodde på brister i det upphandlade verksamhetssystemet.

På personalsidan redovisas ett underskott mot budget på 140 tkr. Det förklaras av att

när budgeten för 2023 fastställdes under våren 2022 beräknades lönekostnaderna på det dåvarande PO-pålägget vilket var 39,25 procent. För 2023 har PO-pålägget ökat till 44,53 procent. Detta ökade PO-tillägg kompenseras det inte för.

De ökande PO-kostnaderna var cirka 360 000 kronor, men underskottet på personal vid årsslutet blev bara 140 000 kronor.

Månadsrapport december 2023	Budget	Utfall	Resultat
	2023	jan-dec	jan-dec
Gemensamma nämndkostnader	394	361	33
Lön och personalomkostnader	8 762	8 902	-140
Administration	158	163	-5
IT/Telefoni	646	653	-7
Lokaler/Hyra	633	619	14
Övriga till verksamheten hörande kostnader såsom komputv, fackliga kost kostnad för biträde avseende upprättade budget redovisning revision och annan nödvändig intern* eller extern hjälp	386	197	189
*OH	439	439	0
Totalt 2023	11 418	11 334	84

Personal

Enligt samverkansavtalet ska verksamheten ha 14 heltidstjänster, baserat på nuvarande situation. Överförmyndare i samverkan har under 2023 haft två administratörer och en enhetschef på heltid. Utöver detta har verksamheten haft 12 handläggare. I arbetsgruppen finns det några medarbetare som arbetar deltid samt en relativt hög andel frånvaro på grund av sjukt barn. Detta gör att en överanställning behövs för att fylla ut det glapp som uppstår i förhållande till budgeterat antal medarbetare. Bemanningen varit totalt 14,4 på helåret, det vill säga något högre än budgeterade 14 personer. Då flera personer i arbetsgruppen har små barn finns det dock en hög frånvaro på grund av vård av sjukt barn samt föräldraledigheter i perioder, varför det faktiska utfallet är lägre än 14.

Under hösten valde en medarbetare att gå vidare till en ny tjänst, efter sju år i verksamheten. I samband med detta rekryterades en ny tillsvidareanställd handläggare. Det var glädjande att hela 74 personer sökte tjänsten och de flesta hade relevant utbildning eller erfarenhet.

Analys av personalläget

I verksamheten finns kunnig personal där flera av medarbetarna arbetat mycket länge i verksamheten. Då vi under året fått in en ny kollega i arbetsgruppen blir det tydligt hur komplex vår verksamhet är och hur lång tid det tar att lära sig arbetet. Det är därför viktigt att fortsätta arbeta med att vara en attraktiv arbetsplats och att få personal att trivas att vilja stanna kvar. Vid de fall personal slutar ser vi dock att vi inte är i en situation att det är svårt att rekrytera. Det finns ett stort intresse att arbeta i verksamheten, vilket är glädjande.

Personalgruppen utgörs av flera personer som har barn och flera personer arbetar deltid. Vård av barn på grund av sjukdom relativt vanligt förekommande. Under 2023 motsvarade vård av barn och sjukdom totalt 0,5 % av en heltidstjänst.

Intern kontroll

Åtgärder för intern kontroll

Överförmyndarnämnden har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde och ska planera samt prioritera arbetet med utveckling av rutiner för att stärka den interna kontrollen. Internkontrollplanen innehåller ett antal aktiviteter för uppföljning och tillsyn av att den interna kontrollen fungerar, det vill säga om rutiner fungerar, om regler efterlevs, om uppdrag utförs, om inbyggda och normalt förekommande kontrollmoment fungerar etcetera. Internkontrollplanen fastslår även vem som har kontrollansvar.

Uppföljning enligt intern kontrollplan

Varje överförmyndare ska enligt reglementet för intern kontroll årligen anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Avrapportering av interna kontrollplanen görs i verksamhetsberättelsen och vid nämndsammanträdena.

Under 2023 har sju olika risker identifierats, kopplat till sex olika processer.

Samtliga moment i internkontrollplanen har utförts i enlighet med plan.

Gällande digital ärendehantering kunde stickproven dock upphöra i november då en digital sökning i databasen infördes, som kontrollerar samtliga ärenden som skapats och som läser av om rätt dokument är kopplat. Detta har både ökat rättssäkerheten och minskat ett manuellt arbete för enhetschef.

Samtliga kontrollmoment har genomförts enligt interkontrollplanen under 2023. Inga vidare åtgärder har bedömts behöva vidtas.

Nämnden för överförmyndare i samverkan

§ 23

Dnr 00019/20241.1.3.

Bokslut 2023

Beslut

Rapporten godkänns.

Ärendet

Överförmyndare i samverkar redovisar ett positivt resultat med 84 000 kronor mot budget.

Överskottet återfinns främst under övriga kostnader för poster som kurs- och konferens och kopiering. Färre handläggare än vanligt åkte på den årliga konferensen för överförmyndarhandläggare, då denna i år var i Skellefteå och det var lång resväg. Det har också funnits en medvetenhet kring underskottet på personalsidan som gjort att det känts bra att om möjligt spara in på denna post. Dessutom har en ersättning på 60 tkr inkommit i form av ett vite vilket förstärker resultatet.

På personalsidan redovisas ett underskott mot budget på 140 tkr. Det förklaras av att när budgeten för 2023 fastställdes under våren 2022 beräknades lönekostnaderna på det dåvarande PO-pålägget vilket var 39,25 procent. För 2023 har PO-pålägget ökat till 44,53 procent.

Överskottet ska fördelas enligt befintlig uppdelningsprincip och kommer att dras av nästa års fakturor för första halvåret som tidigare år.

Ärendets behandling

Tjänsteskrivelse, den 7 februari 2024

Förslag till beslut

Rapporten godkänns.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Expedieras till

Samverkanskommunerna

ÖVERFÖRMYNDARE I SAMVERKAN

HÄRRYDA • KUNGSBACKA • MÖLNDAL • PARTILLE • ÖCKERÖ

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2024-02-07

Dnr
OFS 00019/2024

Sida
1(2)

Sofia Alkvist

Nämnden för överförmyndare i samverkan

Bokslut 2023

Förslag till beslut

Rapporten godkänns

Ärendet

Överförmyndare i samverkar redovisar ett positivt resultat med 84 000 kronor mot budget.

Överskottet återfinns främst under övriga kostnader för poster som kurs- och konferens och kopiering. Färre handläggare än vanligt åkte på den årliga konferensen för överförmyndarhandläggare, då denna i år var i Skellefteå och det var lång resväg. Det har också funnits en medvetenhet kring underskottet på personalsidan som gjort att det känts bra att om möjligt spara in på denna post. Dessutom har en ersättning på 60 tkr inkommit i form av ett vite vilket förstärker resultatet.

På personalsidan redovisas ett underskott mot budget på 140 tkr. Det förklaras av att när budgeten för 2023 fastställdes under våren 2022 beräknades lönekostnaderna på det dåvarande PO-pålägget vilket var 39,25 procent. För 2023 har PO-pålägget ökat till 44,53 procent.

Överskottet ska fördelas enligt befintlig uppdelningsprincip och kommer att dras av nästa års fakturor för första halvåret som tidigare år.

Ekonomi

Månadsrapport december 2023

	Budget	Utfall	Resultat
	2023	jan-dec	jan-dec
Gemensamma nämndkostnader	394	361	33
Lön och personalomkostnader	8 762	8 902	-140
Administration	158	163	-5
IT/Telefoni	646	653	-7
Lokaler/Hyra	633	619	14
Övriga till verksamheten hörande kostnader såsom komputv, fackliga kost kostnad för biträde avseende upprättade budget redovisning revision och annan nödvändig intern* eller extern hjälp	386	197	189
*OH	439	439	0
Totalt 2023	11 418	11 334	84

Expedieras till

Samverkanskommunerna

Sofia Alkvist
Enhetschef

Robert Lipovac
Ekonom

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 4

DOM
2024-02-27
Meddelad i Göteborg

Mål nr
10488-23

KLAGANDE

1. Karl-Gunnar Ekström, [REDACTED]
2. Per-Martin Södergren, [REDACTED]
3. Björn Mattsson, [REDACTED]

MOTPART

Härryda kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunstyrelsen i Härryda kommuns beslut den 31 augusti 2023
dnr 2023KS316, § 287

SAKEN

Laglighetsprövning

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar Karl-Gunnar Ekströms och
Per-Martin Södergrens överklaganden.

Förvaltningsrätten avslår Björn Mattssons överklagande.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Ordföranden i Kommunstyrelsen i Härryda kommun beslutade vid sammanträde den 31 augusti 2023 att ett ärende angående ett marköverlåtelseavtal avseende fastigheten Hulebäck 1:1011 skulle utgå. Till protokollet förde ordföranden följande anteckning: ”Ärendet dras ut från dagens sammanträde för att få mer information i ärendet då felaktig hantering medför en allvarlig risk för ekonomisk skada för Härryda kommun.”

Karl-Gunnar Ekström och *Per-Martin Södergren* begär laglighetsprövning av protokollsanteckningen gällande delen ”då felaktig hantering medför en allvarlig risk för ekonomisk skada för Härryda kommun” samt anför följande. Ärendet gäller ett marköverlåtelseavtal mellan Härryda kommun och JM AB, som är baserat på ett tidigare markanvisningsavtal från 2020.

Markanvisningsavtalet är inte bindande och i punkten fem anges att bolaget inte har rätt till ekonomisk ersättning, skadestånd eller ny markanvisning på grund av avtalet. Anteckningen i protokollet om att det finns risk för ekonomisk skada saknar därmed saklig grund och kan innebära en otillbörlig påverkan i den följande politiska processen enligt kommunallagen. Den aktuella fastigheten ligger i nära anslutning till fotbollsklubben Mölnlycke IF:s huvudträningsplan. En ledamot i kommunstyrelsen är ordförande i fotbollsklubben och en annan är kassör. De har båda anmält att de är jäviga när det gäller beslut om marköverlåtelseavtalet.

Björn Mattsson överklagar beslutet att låta ärendet utgå från sammanträdet och anför följande. Efter att dagordningen godkänts och sammanträdet ajournerats beslutade Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet att rösta för avslag. Ordföranden meddelade att han tog bort ärendet från dagordningen med motiveringen att de inte var tillräckligt pålästa i ärendet. När de då undrade om ordföranden kunde göra så, svarade han ”jag gör så här”. Kravet på särskilda skäl i 6 kap. 25 § kommunallagen var inte uppfyllt. Ordföranden tog bort

ärendet utan att kommunstyrelsen hade godkänt det, och de upplystes inte om att de kunde rösta om saken. Ordföranden borde ha säkerställt detta innan han lät ärendet tas upp i styrelsen. Risken för ekonomisk skada är begränsad eftersom avtalet inte stipulerar en ersättning. Ordföranden har brutit eftersom han har fattat beslutet på subjektiv grund. Formaliakraven i 6 kap. 25 § kommunallagen är inte uppfyllda.

Härryda kommun anser att Karl-Gunnar Ekströms och Per-Martin Södergrens överklaganden ska avvisas och att Björn Mattssons överklagande i första hand ska avvisas och i andra hand avslås.

Kommunstyrelsen i Härryda kommun beslutade den 11 januari 2024 att godkänna marköverlåtelseavtalet. Förvaltningsrätten har i dom denna dag i mål nr 1494-24 avslagit ett överklagande av beslutet.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser

Av 13 kap. 1 § och 2 § 2 kommunallagen (2017:725) framgår att kommunmedlemmar har rätt att få lagligheten av en kommunal nämnds beslut prövad genom att överklaga beslutet till förvaltningsrätten, om beslutet inte är av rent förberedande eller rent verkställande art.

Ett överklagat beslut ska enligt 13 kap. 8 § kommunallagen upphävas, om 1. det inte har kommit till på lagligt sätt, 2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen, 3. det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller 4. beslutet annars strider mot lag eller annan författning.

Av 13 kap. 9 § kommunallagen framgår att om ett fel har saknat betydelse för ärendets utgång, behöver beslutet inte upphävas. Detsamma gäller om beslutet har förlorat sin betydelse till följd av senare inträffade förhållanden.

Karl-Gunnar Ekströms och Per-Martin Södergrens överklagande

Rätten till prövning enligt 13 kap. kommunallagen förutsätter att det finns ett kommunalt beslut. Den protokollsanteckning som Karl-Gunnar Ekström och Per-Martin Södergren har överklagat kan inte betraktas som ett sådant beslut, utan är en motivering till beslutet att låta marköverlåtelseärendet utgå från handläggningen under sammanträdet. Deras överklaganden kan därför inte prövas och ska avvisas.

Björn Mattssons överklagande

Ordförandens beslut att låta ärendet utgå från sammanträdet är motiverat med att mer information behövde inhämtas. Det framgår dock inte av protokollet eller av övriga uppgifter i målet att ärendet därefter blev föremål för ytterligare beredningsåtgärder. I beslutet den 11 januari 2024 att godkänna marköverlåtelseavtalet hänvisas till samma beslutsunderlag som kommunstyrelsen hade tillgång till när ordföranden valde att ta bort ärendet från dagordningen. Björn Mattsson har också oemotsagt förklarat att ordföranden ansåg att ledamöterna i styrelsen inte var tillräckligt pålästa för att kunna fatta beslut. Mot bakgrund av detta är det förvaltningsrättens uppfattning att ordförandens åtgärd måste betraktas som ett bordläggningsbeslut. Sådana beslut har i praxis ansetts vara överklagbara (se t.ex. Högsta förvaltningsdomstolens avgörande i rättsfallet R79 2:16), och för bordläggning av ett ärende i styrelsen eller andra nämnder krävs det enkel majoritet (se 6 kap. 33 § andra stycket kommunallagen). Av protokollet kan annat inte utläsas än att ordföranden fattade bordläggningsbeslutet på egen hand och utan omröstning. Beslutet har således inte tillkommit på lagligt sätt.

Bordlägningsbeslutet har numera kommit att förlora sin betydelse på grund av att kommunstyrelsen slutligt har tagit ställning i ärendet om marköverlåtelse, genom beslutet den 11 januari 2024. Mot denna bakgrund ska Björn Mattssons överklagande avslås (jfr 13 kap. 9 § andra meningen kommunallagen).

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (FR-03)

Martin Nisser Giessbeck
Förvaltningsrättsfiskal

Föredragande juristen Sten Dahlin har föredragit målet.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 4

DOM
2024-02-27
Meddelad i Göteborg

Mål nr
14544-23

KLAGANDE

Peter Arvidsson, [REDACTED]

MOTPART

Härryda kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunstyrelsen i Härryda kommuns beslut den 23 november 2023
dnr 2023KS316, § 389

SAKEN

Laglighetsprövning

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Genom det överklagade beslutet bestämde Kommunstyrelsen i Härryda kommun att anta ett förslag till yttrande i förvaltningsrättens mål nr 10488-23. Det målet gäller bl.a. frågan om ordföranden i kommunstyrelsen haft rätt att utan omröstning låta ett ärende om marköverlåtelse utgå från ett sammanträde.

Peter Arvidsson yrkar att beslutet att anta yttrandet ska upphävas och anför bl.a. följande. Förvaltningsrätten har att fatta beslut i mål nr 10488-23 som gäller frågan om ordföranden i kommunstyrelsen utan stöd från ledamöterna i styrelsen ensidigt kan ändra på beslutad dagordning och återta ett ärende. Genom att återta ärendet, och inte låta styrelsen fatta beslut i enlighet med kommunallagen, har ordföranden – enligt protokollförda yrkanden där hans linje uppenbarligen skulle förlora – ändrat på utgången och påverkat resultatet på ett otillbörligt sätt. I sak är det alltså ordföranden som är föremål för granskning i sambandsmålet, och han ska därmed anses vara jävig i den handläggning som gällde frågan om vilket yttrande som skulle skickas till förvaltningsrätten. Ordföranden har dessutom stor inverkan på hur ledamöter i den partigrupp han företräder röstar. Att ordföranden, trots påpekande under mötet om att han kunde anses vara jävig, ändå valde att delta i beslutet är en försvårande omständighet. Beslutet att skicka in yttrandet såsom kommunstyrelsens eget fattades under hans ordförandeskap och ska därför lämnas utan avseende vid förvaltningsrättens granskning av sambandsmålet. Det kan inte uteslutas att utgången i kommunstyrelsen skulle ha blivit en annan om ordföranden inte hade deltagit i beslutet.

Härryda kommun anser att förvaltningsrätten ska avslå överklagandet.

Förvaltningsrätten har i dom denna dag i mål nr 10488-23 beslutat att inte upphäva Kommunstyrelsen i Härryda kommuns beslut, trots att det inte tillkommit på lagligt sätt.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser

Av 13 kap. 8 § kommunallagen (2017:725) följer att ett överklagat beslut ska upphävas, om 1. det inte har kommit till på lagligt sätt, 2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen, 3. det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller 4. beslutet annars strider mot lag eller annan författning.

Enligt 6 kap. 28 § kommunallagen är en förtroendevald i en kommunal nämnd jävig, om 1. han eller hon eller någon närstående är part i ärendet eller annars kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning, 2. han eller hon eller någon närstående är eller har varit ställföreträdare eller ombud för en part i ärendet eller för någon annan som kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning, 3. ärendet rör tillsyn över sådan kommunal verksamhet som han eller hon själv är knuten till, eller 4. det finns någon annan särskild omständighet som gör att hans eller hennes opartiskhet i ärendet kan ifrågasättas.

En förtroendevald som är jävig får enligt 6 kap. 30 § kommunallagen inte delta eller närvara vid handläggningen av ärendet.

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om det av kommunstyrelsen beslutade yttrandet ska upphävas. Det är Peter Arvidsson som ska visa att så är fallet.

Den sakfråga som förvaltningsrätten haft att pröva i mål nr 10488-23 är om ordföranden i kommunstyrelsen utan omröstning har kunnat låta ett ärende utgå

från dagordningen. Beslutet i det målet är dock i formell mening kommunstyrelsens – inte ordförandens – och det är Härryda kommun som är part. Ordföranden har därför inte varit jävig under den handläggning som ledde fram till beslutet att anta det yttrande som kommunen lämnade till förvaltningsrätten i mål nr 10488-23 på grund av att han är part i det målet. Det har inte heller framkommit att han varit jävig av någon annan anledning enligt 6 kap. 28 § kommunallagen punkterna 1, 2 och 3.

Regleringen i punkten 4 avser s.k. delikatessjäv. I förarbetena anges att bestämmelsen tar sikte på sådana situationer som inte direkt omfattas av någon av jävsgrunderna i punkterna 1–3, men där handläggarens eller beslutsfattarens opartiskhet ändå med fog kan ifrågasättas. Det kan alltså vara fråga om såväl fall som knyter an till någon av dessa jävsgrunder som situationer som inte har sådan anknytning. Tillämpning av generalklausulen kan t.ex. aktualiseras när någon är uppenbar vän eller ovän med den som är part, ekonomiskt beroende av en part eller intressent eller är engagerad i saken på ett sådant sätt att misstanke lätt kan uppkomma om att det brister i förutsättningarna för en opartisk bedömning (prop. 2021/22:125 s. 77–78.).

Omständigheterna i det här fallet är speciella eftersom sakfrågan i mål nr 10488-23 är nära förbunden med ordförandens eget agerande under det aktuella sammanträdet, närmare bestämt om ordföranden i kommunstyrelsen haft rätt att låta ett ärende om marköverlåtelse utgå från ett sammanträde. En förtroendevald politiker som är ordförande i den nämnd som enligt huvudregeln i 6 kap. 15 § kommunallagen har till uppgift att företräda kommunen i alla mål och ärenden, får dock typiskt sett förutsättas vara van vid att försvara politiskt motiverade ställningstaganden på ett så opartiskt sätt som uppgiften kräver. Det är också vanligt förekommande att ordföranden i kommunstyrelsen i domstol lämnar yttranden över sin egen nämnds beslut. Att ordföranden har en egen uppfattning i frågan som inte delas av samtliga ledamöter i en kommunal nämnd ligger i det politiska uppdragets natur. Enligt

förvaltningsrättens mening har det i det här målet inte framkommit någon sådan särskild omständighet, som avses i bestämmelsen, som innebär att ordförandens opartiskhet kunnat ifrågasättas när styrelsen skulle ta ställning till vilket yttrande den skulle lämna till förvaltningsrätten. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (FR-03)

Martin Nisser Giessbeck
Förvaltningsrättsfiskal

Föredragande juristen Sten Dahlin har föredragit målet.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.